

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden szerdán és szombaton.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tagjai ingyen kapják.

Nem tagoknak előfizetési díj:

Egész évre 24 korona, félévre 12 korona, negyedévre 6 korona.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tulajdona.

Az egyesületi tanács felügyelete alatt:

Főszerkesztő és kiadásért felelős: **Rubinek Gyula** az OMGE. igazgatója.
Felelős szerkesztő: **Buday Barna**.

Szerkesztőség:

Budapest, IX., Köztelek-utca 8.

Kiadóhivatal:

Budapest (Köztelek), Üllői-út 25. szám.

Kéziratokat a szerkesztőség nem küld vissza.

AZ OMGE. KÖZLEMÉNYEI.

Pályázati felhívás.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület az általa kezelt földmivessziskolai alapítványi helyekre pályázatot hirdet:

1. A nagyatádi gazdakör alapítványa; évi ösztöndíj 240 korona. Pályázhat ezen alapítványra elsősorban nagyatádi, illetve somogy-megyei illetőségű egyén.

2. A Bakó János-féle alapítványra, évi ösztöndíj 240 korona. Ezen alapítványra pályázhat elsősorban borsodmegyei illetőségű egyén.

3. A Batthyány gróf-féle alapítványra, évi ösztöndíj 240 korona; pályázhat ezen alapítványra elsősorban vas megyei illetőségű egyén.

További feltételek mindhárom alapítványnál, hogy a kérvényező magyar honpolgár fia legyen, ki 16. életévét betöltötte, ami keresztlevéllel igazolandó, továbbá iskolai bizonyítvánnyal igazolandó, hogy a pályázó jól tud írni és olvasni.

Pályázhat ezenkívül magyarországi földmivessziskolába már felvett tanuló is, ha ezt az illető földmivessziskola igazgatója által bizonyítja.

Az „Országos Magyar Gazdasági Egyesület” kezelésében levő „Gubitz-Schöberl”-féle alapítvány kamatait 400 (négy száz) koronára kiegészítve a „Budapesti Kertészeti Tanintézet”-nél ösztöndíjjal tüzte ki.

Akik ezen alapítványok elnyerésére pályáznak, azok kérvényeiket a szükséges bizonyítványokkal és mellékletekkel felszerelve az OMGE. igazgatóságához f. évi szeptember hó 30-ig nyújtásuk be.

Rubinek Gyula,
igazgató.

Sörárpa- és komlókiállítók figyelmébe!

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület által f. évi szeptember hó 23—25-én rendezendő országos sörárpa- és komlókiállítás iránt megnyilatkozó élénk érdeklődés szükségessé teszi,

hogy a kiállításra bejelentett minták ne a be-
küldési határidő utolsó napján, szeptember 1-én,
hanem lehetőség szerint már előbb beküldessenek
az OMGE. titkári hivatala (IX., Köztelek-u. 8.)
ezimére, hogy a minták szakvizsgálata az ország-
os központi vegykeresleti állomás által kellő
időben és munkatorlódás nélkül legyen végez-
hető. Egyszersmind szükséges, hogy a sörárpa-
és komlótermesztők a kiállításra való részvételi
szándékukat még a minták beküldése előtt levelező-
lapon tudassák az OMGE. titkári hivatalával, hogy
a kiállítás katalógusának összeállítására ezáltal
megkönnyíthessék. Feltüntetendő a bemutatásra
kerülő minták száma, valamint a termelt készlet
nagyága.

Budapest, 1911 augusztus hó 10-én.

Igazgató.

Egyről-másról.

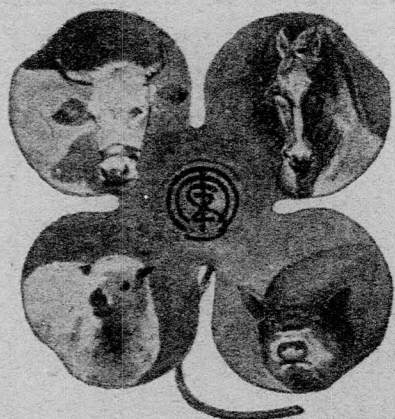
(Szent István király ünnepén. — A király születése napja. — Gabonapiaczi szemle. — Husháboru. — Elő-
készület az őszi gazdagyalésekre.)

Szent István első királyunk, a bölcs állam-
alkotó emlékezetének nemzeti ünnepet szentelt
törvényhozásunk. Az emberi hódolat legkifeje-
zőbb és legnagyobb jeléül elpihen erre a napra
a mindennapi kenyérért küzdő munka, elnémul
a gépek zakatolása, nem hangzik a kasza pengése,
csend és áhitat borul erdőre, mezőre. Ünne-
p van. Ünnepe, amely nemcsak a kalendáriumba
van piros betűvel beírva, hanem amelynek
valódi tartalmát, igazi jelentőséget ad a törté-
nelem perspektíváján át visszafelé tekintő nem-
zeti kegyelet. S amely — mert hiszen ez adja
meg a nem mondva csinált ünnepnapok jelle-
gét — a múltól a jövőre is irányítja tekinte-
tünket: nemcsak emlékezni, hanem az emlékek-
ből tanulságot, serkentő példát is meríteni készlet.

Első nagy királyunk alkotásait ugyancsak kipró-
bálta küzdelmes évszázadok temérdek vihara.
Ami annyi hosszú időn át fennmaradt belőlük,
az biztos alap, amelyre nyugodtan építhetünk.
És talán nem anakronizmus, ha Szent Istvánt
az első magyar agrárpolitikusnak nevezzük, aki-

ben nemcsak a mezőgazdasági kultúra meghono-
sítóját, hanem a messze jövőbe pillantó állam-
férfiut is tiszteljük. Hiszen ő volt az, aki a föld-
birtokra, mint a nemzeti erő legmaradandóbb
alapjára építette fel alkotmányunkat. Bölcs
utmutatást adott minden jövő nemzedéknek arra
a nagy igazságra, hogy úgy, amiként a multban
volt, tartsuk meg és ápoljuk haladásunk, boldo-
gulásunk kiapadhatatlan forrása gyanánt a jövő-
ben is azt az erőt, amely ebben az áldott magyar
földben és a rajta munkálkodó, belőle élő dol-
gos népben buzog. Adja a magyarok Istene,
hogy Szent István királynak ezt a régmúlt száza-
dokból ma is friss erővel felénk csengő tanítását
a mai ünnep áhitatos csendjében meghallják és
megértsek mindazok, akiknek kezében van nem-
zetünk sorsának irányítása. S hogy a dicsőséges
Szentjobb kijelölte utat kövessük mindig csak
előre, mindig csak felfelé, de soha el nem
veszítve lábunk alól a biztos támasztékot nyújtó
talajt — a magyar földet!

Másik ünnepe is volt most a magyarnak:
Ferencz József királyunk nyolcvanegyedik szüle-
tése napja. Az agg uralkodó szinte bámulatos
testi és szellemi frissességben érte el ezt a ritka
évfordulót, amelyen a magyar nemzet hagyó-
mányos királyhűsége szeretettel fordul a Szent
István trónján ülő ősz király felé. Hazánk leg-
újabbkori fejlődése legszorosabban összeforrott
I. Ferencz József nevével és uralkodásával s a
mezőgazdasági kultúra is mindenkor szeretetteljes
gondozóra talált benne. Ha öreg királyunk vissza-
tekint arra az eseményekre és alkotó munkában
gazdag hosszú multra, aminőt kevés koronás fő élt
át eddig: meglepéssel láthatja a haladás ama
számtalan jelét, amelyekben oly nagy része van
s amelyek király és nemzet teljesen harmonikus
együttműködése mellett a jövő fejlődés biz-
tató zálogai. Adja Isten, hogy ebből a békés
munkából még minél több éven át vehesse ki
részét öreg királyunk s hogy bölcs uralkodását
továbbra is áldás kísérje mindkét birodalmában
érte fohászoló népei javára.



Szíves tudomásul!



Angliában időző osztályvezetőnk értesítése szerint szeptember hó elején árverésre kerül Buda-
pesten 300 drb nagytestű, kiválóan jól tejelő,
kizárólag fiatal, hasas, Dairy-Cows tehén és ped g: Red-
Dairy, Roan Dairy és Derby-Dairy.
A katalógusnak idejében való megküldése végett az érdeklődők mielőbbi igénybejelentését kérjük.

MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETE

Budapest, V., Alkotmány-utca 31. szám.

A földmivélsügyi miniszternek augusztus 12-én kibocsátott hivatalos termésbecslése a gabonaművekre vonatkozólag jelentékenyebb változást a legutóbbi becsléshez viszonyítva nem tüntetett föl. Igaz, hogy a kenyérmagvak, rozs és buza negyedmillió métermázsával csökkent terméseredményében, de ez a negyed millió métermázsá alig eshet számításba, mert ezzel súlyosabbá nem lesz már a helyzet. A takarmányfélék és a kapásnövények állapota az, amely kritikussá teszi a helyzetet. A legutóbbi napokban lehullott espadék alig képes valamit javítani a helyzeten, legföljebb csak megakadályozta, hogy a kapások terméskilátásai százalékszerűen tovább ne csökkenjenek.

A tőzsde ma már nem a termés nagyságát bírálja, hanem figyelmét inkább a várható fogyasztás mérvére fordítja, amely az ideai kampányban egyedüli átirányító lesz. Ez természetes is, mert ma egy negyvennyolc millió métermázsás buzatermést nem itélhetünk úgy meg, mint 6—10 évvel ezelőtt. Akkor egy hasonló termés mehetett rekordszámba, ma azonban a fogyasztás rendkívül módon való megnövekedése mellett legföljebb ha középtermésről beszélhetünk. Ugylátzik a tőzsdén elfogadták az általunk többször kifejtett ezen felfogást és ennek következménye, hogy a készárut jobban értékelik ma, mint voltak hajlandók még csak egy hónappal ezelőtt is. A lefolyt héten kifejezett szilárdság uralkodott a budapesti tőzsdén, nagyobb forgalom fejlődött ki készáruban és az árak a malmok jobb vételkedve mellett napról-napra pár fillérrel emelkedtek. A külföld nyugodt üzletmenetét tanúsított. Nagyobb érdeklődés kezd mutatkozni az árpa iránt is, melynél a sörárpa kiváló minőségéből élénkebb üzlet fejlődött ki. A soproni sörárpabemutatón megjelent kereskedők 18—19 koronán vették nagyobb tételekben a sörárpat.

Noha az argentinai husbehozatal engedélyezéséről folytatott tárgyalások színhelyét változatlanság okáért legutóbb Bécsből Budapestre tették át, az eredmény itt is csak egyenlő maradt a semmivel. Ami nagyon természetes, ha megfontoljuk, hogy az osztrák kormányra nézve elsőrendű politikai szükséglet ugyan az, hogy az új birodalmi gyűlés előtt a jelszóvá lett argentinai husbehozattalal sikert mutathasson fel, de viszont ezt a sikert teljesen lerontaná, ha Magyarországnak az engedélyért cserébe nagyobb értékű gazdasági koncessziókat kényszerülne adni. Mind csupa régi jogos követelésünk az, amit most a magyar kormány rekompenzáció címén követel, de nincs az az osztrák kormány, amely egy napig is tarthatná magát, ha a mi méltányos kívánalmaink közül csak egyet is teljesítené. Ezért mondottuk kezdettől fogva, hogy az alkudozás lejtőjére veszedelmes realépnünk, mert érdemleges vívmányt onnan még vajmi ritkán sikerült hazahoznunk. Ha egyszer világos jogunk van az osztrák követeléseknek elvi szempontból és a fennforgó állategészségügyi veszedelmek címén való megtagadására, taktikai hiba volt a kormánynak lábát a törvény és királyi szó biztosította szilárd talajon meg nem vetnie, ahol az egész magyar gazdaságsadalom is teljes erejével köréje sorakozott volna.

Az alkudozások menetéből úgy látszik, hogy az osztrák kormány, mint előrelátható volt,

semmiféle érdemleges engedélyre nem hajlandó. Nem marad tehát kormányunkra nézve egyéb hátra, minthogy — hacsak annak a kudarcnak nem akarja magát kitenni, hogy minden ellenérték nélkül enged az osztrák kormány sürgetésének — magáévá tegye a mi álláspontunkat és egyáltalában megtagadja az argentinai husbehozatal engedélyezését. Abból a zsákutezából, amelybe bizonyára jó szándék, de emellett az osztrák politikai helyzet félreismerése sodorta bele kormányunkat, az eddigi alkudozások után csak az elvi tagadó álláspontra való visszatérés vezethet ki. Reméljük, hogy — amíg nem késő — érvényesül irányadó helyen ez a belátás és mezőgazdasági érdekeink védelmén nem enged kormányunk az osztrák szoczialisták kedvéért esorbát ejteni.

Pár hét múlva jó alkalom kínálkozik a gazdaságsadalom álláspontjának minél impozánsabb módon való hangoztatására és kormányunk remélhető erélyes ellenállásának támogatására a szatmári és lugosi mezőgazdasági kiállítások és jubilaris közgyűlések keretében rendezendő gazdaggyűléseken. Előre is felhívjuk gazdátársaink figyelmét ezekre az összejövetelekre. Legyünk ott minél többen és adjunk újból meg újból kifejezést tiltakozásunknak minden olyan osztrák kísérlet ellen, amely az egész kiegyezést fel akarná 1917 előtt forgatni és teljes gazdasági leigázásunkat tüzi ki végcél gyanánt. Hiszen ime, máris vérszemét kapott az osztrák sajtó a magyar kormány alkudozási hajlandóságán s most az argentinai hus mellé a serb, sőt az argentinai élőállatbehozattal is követelik. Kérdjük, hogy szentesített törvények, nemzetközi szerződések mind semmik, mind értéktelen papírosok-e már Ausztria szemében? És ha ilyen kísérletek történnék Ausztria részéről, hol marad a magyar kormány erélyes visszavágása? Itt nincs helye alkunak, nincs és nem lehet helye semmiféle engedélyeknek: gazdátársadalmunk teljes joggal elvárhatja a kormánytól szerzett jogaink bátor és feltétlen megvédését!

NÖVÉNYTERMESZTÉS ÉS MŰTRÁGYÁZÁS.

Rovatvezető: Kerpely Kálmán.

A buza keresztezett vetése.

Ez cimen adjuk közre az alábbi két, gyakorlati gazdák tollából eredő cikket, amelyek főleg a keresztezett (hossz- és keresztben végzett) vetéssel és annak jelentőségével foglalkoznak gyakorlati tapasztalatok alapján.

A hossz- és keresztben való vetés gyakorlati jelentősége.

☒ Hogy mily jelentőséggel bír a buzának a keresztben és hosszirányba végzett vetése, nemcsak a megdülést gátlólag, de a buza megrozsdásodása ellen is, azt hosszas tapasztalataimmal igazolhatom. 10 éven keresztül egy nevesebb erdélyi uradalomban gazdálkodtam, hol a buza megdülése és ennek folytán a rozsdá tetemes károkat okozott buzavetéseinkben.

Ezért ott, ahol csak a föld fekvése megengedte, a hossz- és keresztvetést alkalmaztam,

hogy meggyőződést szerezsek arról, vajjon ezen művelet csakugyan haszonnal jár-e. Három egymás mellett fekvő táblán végeztem a kísérletezést és pedig úgy, hogy a két szélső táblát kereszt- és hosszirányban vettem el buzával, a közbeeső táblát pedig rendes szokás szerint csak egy irányban, minden egyes táblába magyar holdanként 140 l. vetőmagot vetve.

Azon a két táblán, mely keresztezett vetést kapott, jóval erőteljesebb volt a buza már őszszel is, mint a középső táblán, mely csak egyirányban volt vetve.

Következő év tavaszán meglehetősen sok eső járt; az egy soron vetett buza legnagyobb része megdült és rozsdát kapott, utóbbi pedig nemcsak a szalmát, de a szemet is erősen megtámadta. Ellenben a hossz- és keresztben vetett buzatablákön megdülésnek nyoma sem volt, rozsdát pedig csak a legalsó levélzetben lehetett találni, de azt is kis mértékben. A megdült buzát sásoltattam, hengereztettem, de nem használt semmit. Megjegyzem, hogy ezen műveletek még a megdülést jóval megelőzőleg, a maga idejében végeztem, de eredményt nem értem el. A megdült tábla és a másik két meg nem dült tábla buzatermését külön asztalra rakattam és külön is csépeltettem, hogy meggyőződést szerezhessek arról, hogy a szemtermés mily eredményt fog mutatni. A különbség óriási volt. Mig a hossz- és keresztben vetett buza magyar holdanként 1135 kg. tiszta elsőrendű magot adott, addig a megdült buza magyar holdanként 573 kg. ocsufele buzát adott. Így tehát 562 kg. buzával lett kevesebb az egy sorba vetett buzatablán a m. holdankénti termés, mint a másik kettőn. Miután pedig minden tábla 50 m. hold nagyságu volt, az összes veszteség tehát 281 q buzát tett ki. A vetési különbséget pedig (ha csak egy géppel vetünk, ahol több nines) egy ötven holdas táblánál 6 nap a 12 K. = 72 K. És pedig 2 lófogat egy napra 6 K.; egy gépvezető, egy gép után járó és egy lövező fiu napidija a legmagasabb napszám mellett is összesen csak 480 K.; gépkopásra naponként számítok 1 K.-t, olajra 20 fillért, ez összesen kitesz 12 K.-t.

Azt hiszem, hogy 281 q csak megérdemli, hogy az ember 72 K.-t áldozzon érte?

A szalma értékét nem is vettem számításba, pedig itt is van veszteség a megdült és rozsdával belepelt szalmánál, mert a tiszta szalmának nagy részét rideg marhákkal etették fel, ellenben a megdültet csak alomnak használhattuk fel.

Különbö a természet maga is megmutatja azt, hogy a tömött és hozzá még megdült buzában sokkal hamarabb és nagyobb mértékben lép fel a rozsdá, mint az egyenesen álló, de kevésbé tömött buzában.*) Ha gyakoriak is az esőzések, a ritkábban álló buza nem rozsdásodik meg oly hamar, mert ha a nap kisüt, sokkal hamarabb megszárad, már pedig tudnivaló az, hogy a tulságos nedvesség a rozsdá fejlődését elősegíti; de még a nagyobb harmatoktól is rozsdát kap a tömött buzavetés, mivel közibe a nap nem tud behatolni, sem pedig a szél.

Tizenhat évi gazdálkodásom alatt sohasem volt több panaszom, hogy a megdülés és a rozsdá

*) Mert ugyanazon vetőmagmennyiségből a keresztezett soru vetésnél kevesebb mag jut egy-egy sorba.
Rovatvezető.

KEMNA
szabadalmazott

FORRÓGŐZEKÉI

SCHMIDT mérnökdoktor hírneves füstcső-tulhevitőjével

Minden más nedvesgőz-, compound- vagy compound-tulhevitett rendszert úgy teljesítőképesség, mint tartósság tekintetében messze felülmúlnak és lényegesen kevesebb szenet fogyasztanak.

Referenciákkal, kimerítő felvilágosításokkal és költségvetésekkel készséggel szolgál

KEMNA J. BUDAPEST, VI., Váci-körut 51. szám.
Sürgőnyczim: KEMNA, BUDAPEST. Telefon 91—21.

kárt tett volna buzavetéseinkben. Minden úgy jó, ha azt kicsiben előre megpróbáljuk és úgy vonjuk le a következtetéseket.

Ferenczy Lajos.

Védekezés a buza megdülése ellen.

☒ Hogy a megdült buza csakis silány és legtöbb esetben csekély termést ad, az magától értetődik. Hogy buzánk meg ne düljön azon sokféle-képpen lehet segíteni; 25 éve gazdálkodom, de megdülés által kárt sohasem szenvedtem.

Az első és legcélszerűbb védekezés a buza-vetés megdülését meggátoló módszerek közül a hossz- és keresztirányban való vetés, melynek eljárása a következő.

Ha 2 vetőgéppünk van, úgy az egyik hosszában megy a táblán, a másik pedig keresztben, mind-egyik az elvetendő magmennyiségnek csak felét veti el. Ezen vetési módszer még a rozsdakárt is csökkenti, azért, mert a növényzet ritkábban, vagyis egyenletesebben van eloszolva a táblán, tehát a nap jobban belesüt és így a harmat is gyorsabban felszárad. Tudvalevő dolog, hogy különösen lapályosabb helyeken sokkal gyakoribb a rozsdá, mint a sík fekvésűeken, mert a lapályban nehezebben szárad fel a harmat is. De még egyéb haszna is van az ily módon teljesített vetésnek. A szemek ugyanis ritkábban esnek egymás mellé, több terület marad a növény táplálkozására, egyenletesebben bokrosodhat, minél-fogva erősebb szára lesz, valamint a haszontalan gyomokat is elfojtja és így csakis ő uralkodik a neki szánt területen, nem pedig a hivatlan gaz.

Hogyha az említett vetési munkálatot semmiképpen keresztülvinni nem tudjuk, akkor vegyük a fogasboronát segítségül; megfogasoljuk hosszban is, keresztben is, de ügyelni kell arra, hogy a fogasolást mikor végeztessük; esős időben, vagy mikor a talaj lágy, sohasem.

Ha ez sem segített, meg kell hengerezni a buzát sima hengerrel, ezzel a buza szára az alsó hütyöknél részben megtörik, miáltal a tápláló nedvesség fölfelé nem hatolhat és így a buza alsó részének a szára megvastagszik, míg a megtört rész összeforr és ezáltal annyira megerősödött a szár, hogy a jól kifejtett nehéz buzafejeket megbirja, valamint az erősebb szelek sem tudják megdönteni. Ha még ez sem használ, megsásozzuk, ami abból áll, hogy kisebb területeken sarlóval, nagyobb területeken kaszálógéppel, vagy pedig kézikaszálással távolítjuk el a hajtásvégeket, illetve a levélzet egy részét, természetesen nagyon ügyelve arra, hogy a már szárba menő buzát jól fent vágjuk le, hogy nagyobb kárt ne tegyünk, mint hasznot.

Szabó Géza.

A kálitrágyák és azok használata

☒ A kálitrágyákat Németországban és pedig a Magdeburg városa környékén lévő sóbányákban bányásszák; bár évről-évre emelkedik a kálifogyasztás, mégis annyi ott a kálisó, hogy nekünk még nem kell törni fejnünk azon, hogy mi lesz majd, ha ezek a bányák kimerülnek, noha nemcsak a mezőgazdaság, hanem az ipar is igénybe veszi a bányák termékét.

Még 50 évvel ezelőtt az ipar káliszükségletét a mezőgazdaság és erdészet fedezte a hamuval, részben pedig a gazdasággal összefüggő iparágak hulladékanyagaival, úgy mint répamelás-

szal, gyapjuszenyvel stb. Az ily módon a talajból kivont és az iparnak átadott káli visszapótlásáról mindaddig szó sem lehetett, amíg a stassfurti konyhasóbányákban az addig értéktelennek féltetett kálitartalmu sók jelenlétét fel nem ismerték.

Stassfurtban az első aknát 1852-ben tisztán csak konyhasónyerés céljából fúrták és noha az eredmény nem volt kielégítő, amennyiben aránylag kevés konyhasóra akadtak, a porosz kormány mégsem szüntette be az üzemet, mert a többi porosz sóbánya a sószükséglet 3/4 részét sem bírta fedezni. Az egész üzem csak akkor lendült fel, amikor az addig féltetett kálisók értékét felismerve, ezek bányászása nyomult előtérbe és a konyhasó nyerése elvesztette amazokkal szemben jelentőségét. A magdeburg-halberstadt-i sókatlant több helyen nyitották meg, úgy hogy jelenleg több mint tíz kisebb-nagyobb bánya szolgáltatja a nyers sót.

Kezdetben az itt bányászott sókat csak nyersen hozták forgalomba; ma is még a sók egy részét nyersen hozzák megfelelő malomban történt megőrlés után a kereskedésbe; e nyers sók közül nálunk a legismertebb, mert ez használták leginkább trágyázásra, a kainit, amely körülbelül 12% kálit tartalmaz. De utóbb

úgy hogy végeredményében a métermázsa számára drágább, de tartalmasabb 40%-os kálisóban olcsóbban vásároljuk meg a kálit, mint a kainitban.

A kálitrágyák hazánkban, de Németországban is a foszforsavtrágyákhoz viszonyítva alárendelt szerepet játszanak; de ez természetes dolog is, mert míg foszforsavban majdnem minden talaj szegény, addig kötött és közepkötött talajaink káliban rendszerint gazdagok. Viszont azonban tőzegtalajainkban és a nem fekete homokokban rendszeren nagyon kevés a káli és nagyon is kívánatos volna, hogy e talajokon a kálitrágyázás felkaroltassék, mert különösen a tőzegeken kálitrágyázással csodálatos eredményeket lehet elérni. De csak foszforsavtrágyázással egyetemben, mert úgy a tőzeg, mint a homoktalajok foszforsavban is szegények és hiába adjuk oda csak az egyik trágyát, az csak ideig-óráig fog hatni, mert kimerül a másik kevés táplálóanyag is és a talaj silányabb lesz, mint volt trágyázás előtt.

Hogy tőzeget réten mit nem lehet foszforsav- és kálitrágyázással elérni, míg kálitrágyázással egymagában nem sokra megyünk, arra álljon itt két kísérlet, melynél a trágya hatását három éven át figyelték meg:

	1200 □-ölenként adatott	1898. 1899. 1900.			összesen
		é v b e n			
szénaterméstöbblet a trágyázatlannal szemben					
k i l o g r a m m					
Zalaszentmihály ---	{ 3 q kainit + 2 q ³ Thomas-salak csak 3 q kainit	750 510	703 186	898 502	2351 1198
Pusztá-Szöd ---	{ 3 q kainit + 2 q Thomas-salak csak 3 q kainit	155 30	801 176	195 —	1151 206

Hogy tőzeget réten viszont a foszforsavtrágya egymagában nem bír úgy hatni, mintha kálitrágyát is adunk melléje, azt bizonyítják a következő kísérleteknek 1905. évi katasztrális holdankénti szénaterméstöbbletei:

A kísérleti tervezet volt...	{ 1200 □-öl trágyázatlan. 1200 □-öl 3 q Thomas-salak. 1200 □-öl 3 q Thomas-salak + 75 kg. 40%-os káli.
------------------------------	--

már a németek nem elégedtek meg azzal, hogy a kibányászott sókat olyan nyers állapotban hozzák forgalomba, amint nyerik, hanem kezdték azokat tisztítani és gyárilag feldolgozni, úgy hogy a bányából a gyárig vasuton szállított nyers sókat vízben felolósítják, az oldatot megfelelő üstökben koncentrálják, azaz sűrítik, majd megfelelő helyiségekben kikristályosítják. Végül malmokban finomra megőrlik és mint tisztított és több kálit tartalmazó gyári terméket hozzák forgalomba.

E gyári termékek közt nálunk legismertebb a 40%-os kálisó és ez kezdi hazánkban a kainitot egyre jobban kiszorítani és pedig két okból. A kainitban igen sok a konyhasó, mely különösen kötött talajon károsan is hathat, másrészt a 40%-os kálisóban körülbelül háromszor annyi a káli, mint a kainitban; míg tehát a kainitból 150—300 kg-ot kell adni kat. holdanként, addig ugyanannyi kálit juttathatunk a talajba 50—100 kg. 40%-os kálisóval, hozzá még anélkül, hogy káros mellékhatástól tartani kellene. Már pedig 150—300 kg. kainitnak vasuti szállítása Németországból, a gazdaságban való fuvar, az eltartás, kezelés és kiszórás költségei háromszor annyiba kerülnek, mint 50—100 kg. 40%-os kálisóé,

	Thomas-salak után	Thomas-salak + kainit után
kilogramm		
Nagyláng 1.	773	1107
" 2.	234	888
" 3.	121	280
Réti-pusztá	527	747
Tárnok-pusztá	120	353
Sávoly	200	1000
Süttör	554	1841
Andorháza	1182	1309
Alsó-Fakos	—	1257
Felsőrajk 1.	253	1280
" 2.	1090	1440
Gelse 1.	366	666
" 2.	1286	1761
Keszthely	787	1161
Keszthely (Polgárvár) ...	500	787
Nemesrád	266	640
Pötréte 1.	760	1626
" 2.	1627	3173
Töllös-pusztá	134	934
Átlagos kat. holdankénti terméshozódás	567	1187

Ugyanaz áll a homokra is. Lássunk erre pár sikerült kísérletet.

1895/96. évből Téthen a következő eredményt érték el homokon rozsnál kat. holdanként:



Benzinmotor

Takarmánykamrák, malmok stb. céljaira. :: ::

„Rekord“ eredeti amerikai benzinmotorok

„Rekord“ nyersolajmotorok

már 1 lóerőtől kezdve. a legkisebb hazai gyártmány, 6-10 lóerőig.

Olcsó árak! Kedvező fizetési feltételek! Kérjen motorárjegyzékünket ingyen és bérmentve.

FEHÉR MIKLÓS gépgyár r.-t. Budapest, V., Váci-ut 80.



Nyersolajmotor

	kereszt	szem
trágyázatlan	14.0	560 kg.
130 kg. szuperfoszfát	14.6	613 "
130 kg. szuperfoszfát + 260 kg. káinit	17.6	742 "

Vagy lássunk sikerült kísérletet burgonyánál homokon végezve 1896. évben:

	Kat. holdankénti burgonyatermés kilogrammokban		
	trágyázatlan	szuperfoszfát	szuperfoszfát + káinit
Duka	119.84	133.79	138.84
Szeged	77.86	89.09	140.00
Debreczen	36.80	42.24	51.04
Tátlár	63.77	75.46	86.80

Még igen sok példát hozhatnánk fel arra, hogy tőzegen és homokon teljes és tartós siker elérésére nagyon is érdemes a foszforsavtrágyán kívül a káinitrágyát is kipróbálni; aszerint, hogy mennyire sovány a talaj, kat. holdanként 50—100 kg. 40%-os káinit kell adni (a káinitból háromszor annyit) a foszforsavtrágyán kívül, akkor adva, mikor a foszforsavtrágyát kiszórjuk, melylyel össze is lehet keverni közvetlenül a kiszórásuk előtt.

Megjegyezzük még, hogy bár kötött talajaink káliban gazdagok, mégis hazai kísérletek kimutatták, hogy takarmányrépánál és árpanál a káinitrágyának még agyag- vagy vályogtalajon is lehet termésfokozó hatása; e két növény alá tehát még agyag- vagy vályogtalajon is érdemes a káinitrágyázást kipróbálni.

M. O.

LÓTENYÉSZTÉS.

Az ország lótenyésztéséről.

A Vadász- és Verseny-Lap folyó évi 47. számában két nyílt levél jelent meg és pedig: Széchenyi Aladár és Szapáry Péter gróftól.

Az első a hidegvérű lótenyésztésének nagyobb-mérvű állami támogatását tartja mindaddig jogosultnak, míg a vérbeli lótenyésztést nem tudjuk jövedelmezőbbé tenni és rámutat a nézete szerint elkövetett ama hibákra, melyek az utóbbi tenyésztés hanyatlását előmozdították.

A második megczáfolni igyekszik az elsőnek állításait és felsorolja azt az eljárást, melyet az állami lótenyésztézeteknél követnek a tenyészanyag kipróbálása szempontjából stb.

Mindkettő hivatkozik megboldogult Kozma Ferenczre, ki az ország lótenyésztését sok éven át vezette.

Mielőtt nézetemet közlöm, felemlitem azt, hogy közel 30 évig — előszeretettel és odaadással — szolgáltam az ügyet, ismerem az állami lótenyésztézeteket és az ország lótenyésztési viszonyait.

Elvitázhatatlan ama tény, hogy a mai egyoldalú vérbeli lótenyésztés csak nagyon kevés tenyésztőnek jövedelmező. De ezen tényállás nem új keletű, hanem már létezett Kozma alatt is.

Midőn 32 év előtt átjöttem a huszároktól a méneskarhoz, sűrűn érintkeztem megboldogult vezérünkkel, mert érdeklődtem új pályám iránt. Már egy pár évig a méneskarnál működtem és

ép az ozorai ménteleposztálynál voltam, hová Somogy, Tolna és Baranya vármegye tartozott, mikor feltűnt nekem az, hogy daczára annak, miként az osztálynál voltak akkor a legjobb állami ménnek és az előszeretettel a lótenyésztés iránt — mind a 3 vármegyében — megvolt, csak ritkán tudták a falusi gazdák lovaikat haszonnal értékesíteni. Esemény számba ment, ha egy faluban, hol állami ménnek működtek, az egyik vagy másik gazda négyéves lovát 500—600 korona, vagy azon felül képes volt eladni. Az ilyen eredményről több éven át beszéltek. Egy alkalommal, midőn ismét felkerestem volt Kozma Ferenczet és szóba hoztam, hogy a mostani lótenyésztés nem fizeti ki magát a kistenyésztőnek, ezt válaszolta: „Őcsém! Annak örüljünk, hogy ezt a paraszt még nem tudja.”

De nemcsak nálunk van ez így, hanem Németországban is.

Keletporoszország eddig a remonták $\frac{3}{4}$ részét szolgáltatta a német lovasságnak és daczára annak, hogy ott közvetlen a tenyésztőtől — a kereskedő kizárásával — veszik a 3 éves lovat és darabját 900 és 1000 márkával fizetik, mégis elpártolnak a vérbeli remontáló tenyésztéstől, mert nem találják meg számadásukat és pedig azért, mert nem minden 3 éves lovat vesznek meg, hanem csak négy vagy öt közül egyet. Azon lovaknak pedig, melyeket nem vesz meg a lovatató-bizottság — úgy mint nálunk — alig van ára. Most ott is nagyon foglalkoznak ezen kérdéssel és gondolkodnak afelett, hogy lehetne Keletporoszország lótenyésztőit reábirni, hogy ezután is remontákat tenyészessenek. Rau Gusztáv — hirneves német hippológus — szerint oda kellene törekedni, hogy a keletporoszországi lovaknak magasabb ügétő mozgásuk legyen, úgy hogyha remontáknak be nem válnak, mint luxuslokok lennének előnyösen értékesíthetők. Ez szép gondolat, de nem könnyen hajtható végre.

Legjobban csinálják Hannoverben Grabensee méntelepparancsnok (Landesstallmeister) vezetés alatt. Ők nagy és erős vérbeli lovakat tenyésztenek. Az apraját eladják remontáknak, a nagyobbakat pedig mint luxuslovakat.

Vagy ott vannak az oldenburgiak, kik állami támogatás nélkül — konstanz fajtaban — a szép és mutatós hintólovakat és a már több országban alkalmazott apaménket tenyészítik és szintén nagyon is megtalálják számadásukat.

Továbbá ott van Holstein, hol a tenyésztők a nagy és erős háts és hintós lovakat tenyészítik, fekete és sötétpej színben.

Nem marad tehát más hátra, mint nekünk is le kell mondanunk az egyoldalú vérbeli lótenyésztésről, ha nem akarjuk azt, hogy a falusi gazdák átpártoljanak a hidegvérű ló tenyésztésére. Szakítani kell az eddigi rendszerrel, mely az országtól évente sok millió korona áldozatot követel.

Vége kell hajtani az 1894. évi XII. törvényezik 24. §-át és az országot beosztani — figyelembe véve a viszonyokat és körülményeket — tenyészkerületekre, hogy az országos lótenyésztés jövője oly megoldást nyerjen, miáltal

hivatva lesz: a tenyésztők, a hadsereg és — nemzetgazdasági szempontból — az ország jogos igényeit kielégíteni. Némai Ferencz.

ÁLLATTENYÉSZTÉS.

Rovatvezető: Kovácsy Béla.

A magyar mezőgazdák Dairy-Cows importja.

Köztudomásu, hogy a Magyar Mezőgazdák Szövetkezete 400—450 drb tehenet importál Angliából részint fix megrendelésekre, részint pedig aukción való értékesítésre. E szarvasmarhák ma már együtt vannak Angliában s e hó 21-én indítatván el onnét, körülbelül szeptember hó 6—8-án érkeznek Budapestre.

E szarvasmarha-import minden tekintetben méltó arra, hogy a közérdeklődést felkeltse, annyival is inkább, mert a Magyar Mezőgazdák tenyészállat-osztályának főnöke, Pick Oswald elsőrangú szakember, aki személyesen végzi Angliában a bevásárlásokat s így eleve is meg lehetünk győződve arról, hogy csak kifogástalan anyagot fog aukcióra bocsátani.

Anglia állattenyésztése tudvalevőleg vezető szerepet játszik nemcsak az európai piacon, de Amerikában és Ausztráliában is s különösen Amerika az, amely az Angliából importált állatokért hallatlan árat fizet s nem ritka eset, amikor egy-egy bikáért vagy egy kosért 1000, 1500 font sterlinget ad. Természetes, hogy hazánkban ilyen rendkívül drága állatok nem volnának elhelyezhetők s ha tudott Pick elfogadható áron kiváló állatokat beszerezni, mint amire meg van a legkomolyabb reményünk, úgy érdeme csak annál nagyobb. Az általa importált állatok kiváltképpen tejlőképességre vannak kitenyésztve s mindannyian a Dairy-Cows fajtának képezik egyedeit s jellegük szerint három tájfajta oszthatók és pedig a Red-Dairy-, Roan-Dairy- és a Black-Dairy-ra.

Ez a fajta, illetőleg ezek a jellegek a hushorthornból tenyésztettek ki. Anglia tenyésztőinek szemei előtt a mult század derekán innét, csupán egy cél lebegett: gyorsan fejlődő, sok húst termelő állatok kitenyésztése. E tekintetben a shorthorn vitték a tökély legmagasabb fokára, emellett azonban e szarvasmarha tejlőképességét annyira semmibe sem vették, hogy végtére már nem volt képes saját borját sem kiszoptatni s közönséges parasztteheneket kellett dajka gyanánt alkalmazniok. Ezenközben azonban hova-tovább arra a tapasztalatra jöttek, hogy míg az ország husszükségletét jórészt Amerikából meg Ausztráliából is fedezhetik, addig tej- és vajszükségletüket Dánián kívül sehonnét sem képesek fedezni, az pedig ez irányu szükségletüket csak nagyon kis részben fedezheti.

Uj irányt kellett tehát létesíteni s ezt a tejlő shorthornban vélték leghelyesebben feltalálni. Tejlő-versenyeket, díjazásokat stb. létesítettek, amelyek segítségével mind csak arra törekedtek, hogy pedigrés husmarhájukat részben tejlővé

A lefolyt idény tapasztalatai beigazolták hogy mégis a

CASE az igazi SZÁNTÓGÉP.

A CASE GÉP

csövei nem folynak
kazánja nem megy tönkre
nincsen tuleröltetve.

15 év tapasztalata a Case járvaszántógépeket minden más versenygyártmány fölé helyezte.

Vezérképviselő: **Hahn Arthur és Társai** Budapest, VIII., Üllői-ut 52/K

alakítsák át, ami csakhamar sikerült is s e tejelő shorthornok ma 4000—5000 liter tejet adnak, nem egy közülök ennél sokkalta többet is s emellett gyors fejlődésüket, kitűnő husformáikat is megtartották. Ezekkel a tejelő shorthornokkal javították azután a kisgazdák gyengébb, de tejelő jellegű állatállományát s így keletkezett a Dairy-Cow s vidékenként más és más nevet viselő szarvasmarha jelleg.

A Dairy-Cows sulyra és testnagyságra a közép nagyságú szarvasmarhák közé tartozik, igen élénk vérmérséklettel, formás, magasan hordott fejvel, kicsiny csákószzerű szarvakkal, rendkívül széles háttal, farral és medenczével; kiváló dongássággal, amely utóbbi körülmény kétségtelenül bizonyítja az erős és jó tudóknek. Csontalapzata nem tulságosan erős, de látszólag finom lábai mégis nagyon alkalmasak a legeltetésre s azt igen jól bírják; tögye rendkívül nagy s már messziről elárulja nagy tejelő képességét. A Red-Dairy színe piros vagy sötét-piros s az ilyen színűek legalkalmasabbak

dongás mellkasukkal, széles hátukkal és széles farukkal s ugyancsak kiváló tejelő képességükkel, amelyet az eddigi tapasztalatok szerint a keresztezési termékekre is nagy mértékben örökítenek át. Évi tejmennyiségük mintegy 3—4000 literre tehető és rendkívül tartalomdus.

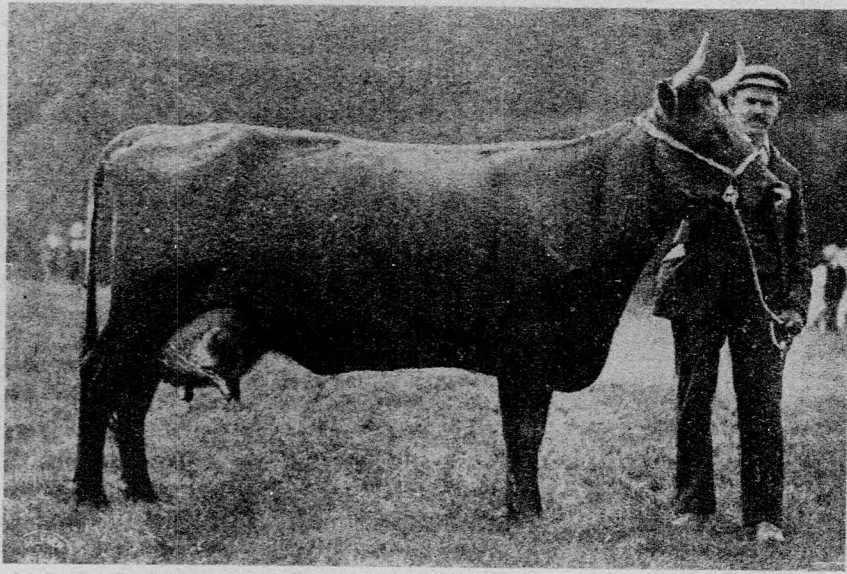
Második képünk egy ilyen Roan-Dairy bikát ábrázol, mely az Islington-show-n első és champion díjat nyerte, mint a legkorrektebb és legjobb bika, amely tejelőversenyeken első díjat nyert anyától leszármazó apaállat. Jelenlegi kora 19 hónap.

A harmadik csoportot a Black-Dairy képezi, amelyből Pick csak néhány drb állatot tudott összevásárolni, de úgy látszik, tejelő képesség tekintetében ezek a legkiválóbbak s hus tekintetében is a legnagyobb tömeget szolgáltatják, mert roppant széles hát- és farmérettel bírnak s testnagyság tekintetében is felülmulják az előbbi kettőt. A fekete-tarka szín azonban nálunk kevésbé kedvelt s így valószínűleg csak azokban az uradalmakban nyerhetnek elhelye-

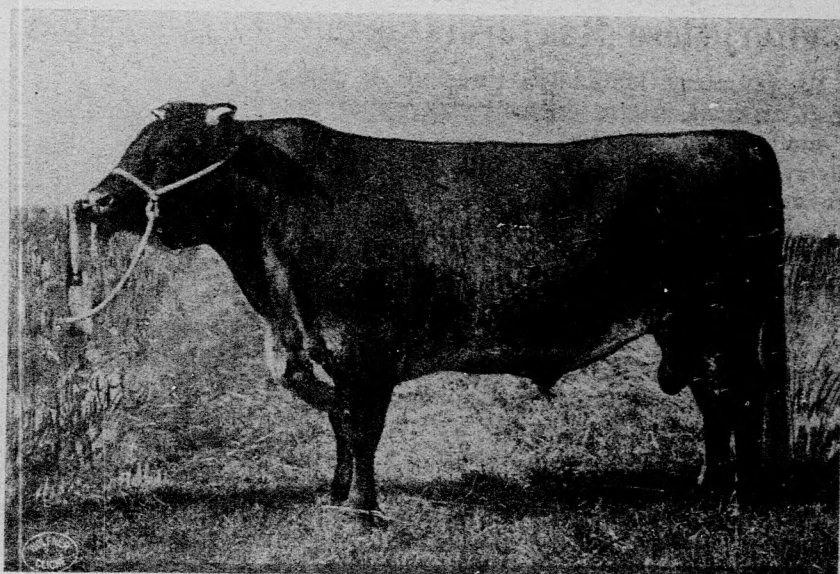
lettek; de én már akkor sem sok fontosságot tulajdonítottam az „óvaintók” szavának.

Hogy bizalmamat az orpingtonok megérdemelték, azt a lefolyt évek fényesen igazolták, mert ma az egész ország baromfitenyésztésében ez a fajta a tulnyomó s így remélhetjük azt is, hogy néhány év alatt egész tyukállományunk orpingtonjellegű lesz, ami igen kívánatos lenne.

Nemrégiben volt alkalmam egy előkelő állami hivatalnokgazdával a baromfitenyésztésnek állami beavatkozás által való fejlesztéséről véleményt cserélni s az illető azt a figyelemre-méltó kijelentést tette, hogy „igenis helyes a mostani állami baromfitenyésztési akció, amely évente mintegy 120,000 K. értékű, nemesítésre alkalmas tenyészanyagot oszt ki cserébe a kistenyésztők közt, de ez nem elég, mert ezen az aránylag csekély összegben a hazánkban ma már tenyésztett eladásra váró nemes anyagok csak csekély részét lehet megvásárolni. Már pedig kívánatos lenne az, hogy az összes nemes anyag közforgalomba jusson s ezzel a cél hamarabb



A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete Dairy-Cows importjából. 238. ábra. Red-Dairy tehen. A Lincoln-show legelső díjat nyerte. 100 nap alatt 3212 liter tejet adott.



A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete Dairy-Cows importjából. 239. ábra. Roan-Dairy bika. Islington-shown első és champion díjat nyert. 19 hónapos.

legeltetésre, ahhoz hozzá is vannak szokva, mert az angol farmerek e marhát csaknem egész éven át legelőn tartják. S éppen mert a piros színűek bírják legjobban a legeltetést, azért Angliában ezek vannak a leginkább elterjedve. Jelenleg Angliában a legelők jobban ki vannak égyve, mint hazánkban, mert a forróság és szárazság nagyobb volt mint nálunk, mégis e szarvasmarhák állandóan legelőn vannak, igaz, hogy emellett istállóban is részesülnek takarmányozásban.

Képünk egy Red-Dairy tehenet, az import egyik tagját mutatja be, mely a Lincoln show-n legelső díjat nyert. 100 nap alatt bebizonyíthatólag 3212 liter tejet adott, tehát rendkívül bőven tejelő, ami különben a fajtát általában jellemzi. Testsulya 550 kg. volt. Vannak a Red-Dairy-k között fehérek is, ezeket azonban az angolok nem szeretik s inkább csak keresztezésekre használják.

A második csoportot képezik a Roan-Dairy-ok, amelyek a shorthorn marhát jellemző vércsotarka színűek. Ezek kitűnnek rendkívül mély és

zést, ahol különben is fekete-tarka állatokat tenyésztnek.

Az aukció napja mindenesetre idejében lesz közhírré téve.
Kovácsy Béla.

BAROMFITENYÉSZTÉS.

Rovatvezető: Hrebly Emil.

Miként váltak be a fehér orpington tyukok hazai viszonyaink közt?

Idestova már 8—9 éve annak, hogy az orpingtonokat Angliából behoztuk s azokat az Országos Magyar Gazdasági Egyesület által 1902-ben Pozsonyban rendezett országos mezőgazdasági kiállításon bemutattuk.

Mint minden újdonságnak, ennek az új baromfi-fajtának is számos ellenzője s vészjóslója volt kezdetben, de ami a legsodálatosabb, idővel a leghangosabb ellenzők is az orpingtonok hívei

volna elérhető, annál is inkább, mert ha a 120,000 K. értékű anyaggal a baromfi-köztényésztésben szép eredményeket érünk el, akkor épp úgy indokolt lenne e fontos állattenyésztési célra akár félmillió K.-t is fordítani.

És ez igaz, mert az így befektetett összeg már a következő évben teljesen és kamatostól megtérül a baromfianyag számbeli és minőségi emelkedésében.

Hogy baromfiállományunk az egész országban feltűnően javul, azt mindenki, még a laikus is örömmel látja s a jobb anyagot az első pillanatra felismeri.

Az orpingtonok, mint nemesítő tényezők közt, a fehér orpington épp oly fontos és nagy szerepet játszik, mint a sárgaszínű vérokona.

Hazánkban csodálatosképpen különösen a nagy magyar Alföldön a fehér szín iránt az előszeretettel igen általános. Így ott a fehér marhát, a fehér juhót, a fehér kutyát, a fehér ludat, kacsát, sőt pulykát is igen szeretik s így csak természetesen, hogy a többszínű jövevény tyukok közül a magyar gazdasszony a fehér s nem a sárga orpington

A gyakorlat emberei gyakorlati kísérletek

alapján bizonyítják, hogy a kőbányai

száritott hizósertéstrágyával

minden gazdasági növénynél

fényes eredményeket értek el.

Minden gazda kérje saját érdekében ezen szakvéleményeket tartalmazó ismertetőket árajánlatot, melyeket készséggel küld a BUDAPEST-KŐBÁNYAI TRÁGYASZÁRÍTÓGYÁR

Budapest, Schiötrumpf és Társaság Budapest, IX., Üllői-út 21. szám.

Minden hirdetéshez új szakvélemény van mellékelve!

A száritott sertéstrágya hízó sertések után származik és nem egyéb, mint mesterségesen száritott és megőrölt tiszta sertésganaj. Ez a csupán szemes eleség után származó trágyaféle rendkívül sok trágyaanyagot tartalmaz és pedig könnyen oldható anyagban, miért is ez a trágyaféle fiatal telepítések, vagy elmaradt ültetések felségítésénél, továbbá a döntés és bujtásodórok trágyázásánál kitűnő szolgálatot teljesít. Homokszőlőben a sertéstrágya és a superphosphat egyttalkalmazása mellett az istállótrágyát teljesen nélkülözhetjük. Szilárd Gyula, a hg. Esterházy-féle ászári szőlőbirtok kezelője, Ászár.

kakast választja. Helyes kiválasztás folytán a fehér orpington kakas ivadéka 1—2 év múlva teljesen fehér köntösűek lesznek.

Es így van ez jól. Ott, ahol a fehérszínű tyukok a kedvencek, ott nekünk is azt kell pártolnunk s tudásunkkal csakis odahatnunk, hogy a gazdaszanyok kedvenceinek ivadéka azután nagyobb testűek és hófehérek legyenek, tojásaik pedig sárgahéjuak s nagyok.

A fehér orpington fajta az országban már eddig is igen nagy területen megörököltette az ivadékokban sok jó tulajdonságát s én csak azt kívánom, hogy minél előbb, minél több ily szép fehér tyuk disztse a magyar gazdaszanyok háza udvarát. *Hrebloy Emil.*

ÁLLATEGÉSZSÉGÜGY.

Rovatvezető: Hutya Ferencz dr.

A fertőző hüvelyhurut és elterjedése Magyarországon.

Magyarország különböző részeiből a budapesti marhavásártérre érkezett szarvasmarhákat a múlt évben vizsgálat alá vettem a fertőző hüvelyhurut előfordulására nézve. Vizsgálataim eredményének közlése — a megvizsgált anyag tekintélyes számára való tekintettel — egymagában is megérdemli a gazdaközönség érdeklődését, melyet remélhetőleg fokozni fog még az, hogy összehasonlítás céljából az öt évvel ezelőtt ugyan itt *Ladányi* Ábris kartársam által végzett vizsgálatokból is adatokat közlök.

A múlt évben csaknem hat hónapon át tartott vizsgálataim alkalmával hazánk 43 vármegyéjének 9623 darab nőivarú állatját vizsgáltam meg, még pedig fajta szerint: 5459 tarkát, 4047 magyart (fehéret) és 117 bivalyt. Kor szerint: 9287 darab egy évnél idősebbet, 151 darab éveset és 185 darab egy évnél fiatalabbat.

Tölem telhetőleg arra törekedtem, hogy a megvizsgálandó anyag fajta és kor tekintetében arányos legyen az egyes vármegyékből ide felhajtott állatok létszámával, hogy továbbá maga a megvizsgálandó anyag is arányban álljon a felhajtás anyagával. E törekvésem csak részben és megközelítőleg sikerült a fellépett és nagy arányokat öltött ragadós száj- és körömfájás folytán.

A legnagyobb akadályt a magyar tehének hirtelen és nagy mérvben való elmaradása okozta.

Az 1910. évben végzett vizsgálataim eredménye általánosságban sokkal kedvezőbb színben tünteti fel a betegség előfordulását, mint az 1906. évben végzettké, amennyiben az 1906. évi átlagos megbetegedési százalék 50,6 volt, míg az 1910. évi csak 24,1; vagyis az 1910. évben általam végzett vizsgálatok alkalmával a megbetegedési százalék 26,5-el kedvezőbb volt.

Kor szerint az 1906. évben az átlagos megbetegedési százalék az éven felülieknél 50,7, az éveseknél 47,9, az éven aluliaknál pedig 52,3 volt; a múlt évi vizsgálataimnál pedig az éven

felülieknél 24,7, az éveseknél 9,2, az éven aluliaknál csak 4,8 volt; vagyis a múlt évi vizsgálatok alkalmával a megbetegedési százalék az éven felülieknél 26,0-tal, az éveseknél 38,7-tel, az éven aluliaknál 57,5-tel volt kedvezőbb.

Fajta szerint 1906-ban a magyaroknál (fehéreknek) 43,2, a tarkáknál 58,9 volt az átlagos megbetegedési százalék, ezzel szemben a múlt évben a fehéreknek 24,8, a tarkáknál pedig 23,9, ami a fehéreknek 18,4, a tarkáknál 35,0 százalékos javulást mutat.

Az általánosan kedvezőbb eredmény mellett feltűnő az éveseknél, de még inkább az éven aluliaknál mutatkozó nagy eltérés. Míg ugyanis ezek megbetegedési százaléka az 1906. évi vizsgálatok alkalmával a legmagasabb, addig a múlt évi vizsgálat alkalmával a legkisebb volt. Múlt évi vizsgálataim alkalmával csupán három vármegye állatállományánál volt kedvezőtlenebb az eredmény, míg a többi 40 vármegyénél, amint azt az alábbi táblázatos kimutatás is tanúsítja, mindenütt kedvezőbb volt.

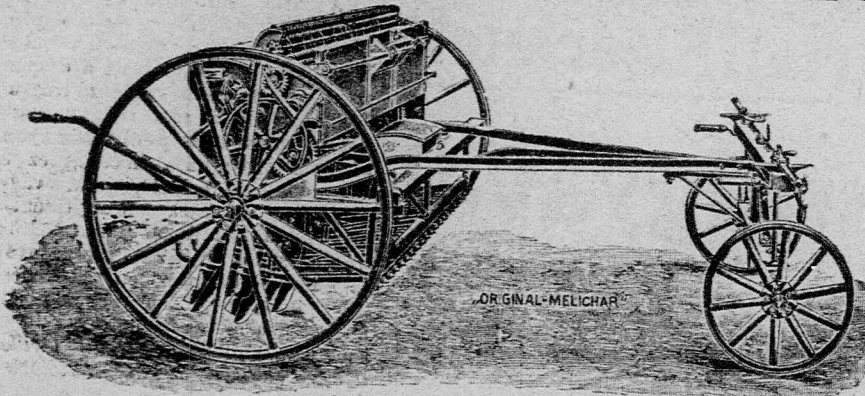
Vármegye	1906-ban			1910-ben			A megbetegedési százalékok különbsége
	Megvizsgált állatok	beteg volt	Megbetegedési százalék	Megvizsgált állatok	beteg volt	Megbetegedési százalék	
Arad	74	43	58.1	281	73	25.9	-32.2
Bács-Bodrog	200	100	50.0	531	39	20.3	-29.7
Baranya	153	89	58.0	177	45	25.4	-32.6
Bereg	20	12	60.0	345	117	33.8	-26.2
Békés	106	70	66.0	239	60	25.1	-40.9
Bihar	114	56	49.8	516	116	22.4	-27.4
Borsod	11	6	54.5	112	24	21.4	-33.1
Csanád	11	7	63.6	138	32	23.1	-40.5
Csongrád	32	20	62.5	153	36	23.5	-39.0
Fejér	302	178	58.0	468	95	20.3	-37.7
Gömör-Kis-Hont	11	10	90.9	120	30	25.0	-65.9
Hajdu	100	44	44.0	576	141	24.5	-19.5
Heves	166	96	54.0	203	38	18.7	-35.3
Jász-N.-K.-Sz.	136	96	70.7	371	80	21.5	-49.2
Kis-Küküllő	30	4	13.3	181	39	21.5	+ 8.2
Kolozs	20	8	40.4	147	28	19.0	-21.0
Máramaros	13	6	46.9	132	41	31.0	-15.9
Maros-Torda	29	14	48.2	225	59	26.2	-22.0
Nagy-Küküllő	60	8	13.0	135	40	29.6	+16.6
Nógrád	21	13	61.9	263	67	25.4	-36.5
Pest-P.-S.-K.-K.	899	375	41.7	588	98	16.7	-25.0
Somogy	123	69	56.0	179	32	17.8	-38.2
Szatmár	21	12	57.1	362	86	23.8	-33.3
Szeben	15	4	26.6	150	49	32.6	+ 6.0
Temes	3	2	66.6	185	54	29.2	-37.4
Tolna	127	93	73.0	262	51	19.5	-53.5
Torda-Aranyos	295	131	45.0	458	136	29.6	-15.4
Torontál	10	9	90.0	206	40	19.4	-70.6
Veszprém	34	26	76.4	96	26	27.0	-49.4
Zemplén	96	46	46.0	310	108	34.8	-11.2

A bemutatott összehasonlító kimutatásban szereplő 30 vármegyén kívül még megvizsgáltam Abauj-Torna megyének 129 állatját 27,9; Csik megyének 39 állatját 33,3; Hont megyének 19 állatját 31,6; Hunyad megyének 96 állatját 26,4; Krassó-Szörény megyének 135 állatját 20,0; Sáros megyének 31 állatját 19,2; Szabolcs megyének 296 állatját 25,3; Szilágy megyének 55 állatját 29,1; Szolnok-Doboka megyének 243 állatját 23,9; Udvarhely megyének 110 állatját 24,5; Ugocsa megyének 27 állatját 25,9 és Ung megyének 187 állatját 28,9 megbetegedési százalékkal. Ezek a megyék a kimutatásban azért nem szerepelnek, mert ezekből származó állatok 1906-ban nem kerültek vizsgálat alá.

Vizsgálataim eredményének tüzetesebb megtekintésekor szembeötlő, hogy egyes vagy nosabb, az állattenyésztéssel racionalisabban foglalkozó, a higiénikus követelményeket könnyebben betartani képes lakossággal bíró vármegyékben, mint pl. Bács-Bodrog, Heves, Jász-Nagy-Kun-Szolnok, Pest-Pilis-Solt-Kis-Kun, Somogy, Tolna és Torontál vármegyékben, a betegség előfordulása sokkal kedvezőbb arányú, mint a szegényebb sorsu, az elősorolt előnyökkel nem rendelkező lakossággal bíró vármegyékben, minő pl. Bereg, Csik, Máramaros, Maros-Torda, Szeben és Zemplén vármegye. Az erdélyrészi, szintén szegénysorsu lakossággal bíró vármegyék egynemelyikénél mutatkozó kedvező eredmény ennek ellentmondani látszik, de az eredmény csak látszólagosan kedvező és csak a mindenkori egészségesnek talált bivalyok beszámítása folytán állott elő, míg a bivalyok kirekesztésével a megbetegedési százalék tetemesen emelkednék. Hasonlóképp meggyőződtem, hogy a vásárokon összeszedett tehének között a megbetegedési százalék sokkal magasabb, mint az egyes jobb módú tulajdonosok nagyobb tehenészetéből származó és nagyobb számban felhajtott tehének között.

A két vizsgálati eredmény összehasonlításából, illetve a múltévi vizsgálat kedvező eredményéből következtethető lehet arra a fontos körülményre, hogy a fertőző hüvelyhurut könnyen gyógyítható, könnyebb esetekben és kezdeti stádiumban magától is gyógyuló betegség és hogy a neki tulajdonított, az állattenyésztést kártékonyan befolyásoló gyakori úzekeedés, elkésett fogamzás, meddőség és elvetelés csak alárendelt szerepet játszanak és csak a ritkaságok közé tartoznak. Ezen feltevésem mellett szól az is, hogy a megbetegedési százalék aránylag rövid idő alatt (4 év) 50,6-ról 24,1-re csökkent, vagyis 4 év alatt 26,5 százalékkal javult, Tolna megyében 53,5-el, Torontál megyében meg éppen 70,6-el. De biztos tudomásom van arról, hogy egyes nagyobb uradalmakban, mint pl. a koronauradalomban is, a teljesen elkülönített és orvosi kezelés alatt állott tehenészetben a gyógyulás csaknem ugyanannyi ideig tartott, mint a teljesen magára hagyott tehenészetben. Hogy pedig a meddőség, gyakori úzekeedés, elkésett fogamzás és elvetelés stb. csak alárendelt szerepű és ritkábban bekövetkező bajok,

Az eredeti MELICHAR gyártmányu világhírű



„UNICUM DRILL“ sorvetőgépek,

műtrágyaszóróval vagy anélkül és az ezzel azonos vetőszerkezeti sorvetőgépekre berendezett „Imperator“ vetőgépek utóérhetetlen tökéletességükkel fogva páratlan kedveltségnek örvendenek. Gondolkodó gazda nem vesz kétes értékű gyalgó utánzatot, mikor majdnem ugyanazon pénzért feltétlenül megbízható elsőrendű eredeti „Melichar“ vetőgépet is kaphat. Az 1911. évi modell szabaddalmazott újításokkal van ellátva, melyek utánzása törvényileg tiltva van s csak az eredeti Melichar gépeken vannak meg. Mielőtt vetőgépet vásárol, okvetlen érdeklődjék gazdatársainál az eredeti Melichar-gyártmányok iránt.

MELICHAR FERENCZ vetőgépgyárának magyarországi vezérképviselője: Szücs Zsigmond Budapest, Ul., Nagymező-utca 68. szám.

emellett az a körülmény is bizonyít, hogy az öt év előtti vizsgálat szomorú eredménye mai napig máskülönben figyelembe veendő befolyást gyakorolt volna az állatállomány létszámára. Még a husdrágaság kérdésének megoldását célzó vitákon és tanácskozásokon is alig hangzott el olyan észrevétel, mely e betegséggel akarta volna kapcsolathozni állattenyésztésünk elmaradottságát, visszafejlődését, vagy bármely egyéb számbavehető hátrányát.

Ezek után a gazdaközönséget közelebbről érintő lényegesebb elváltozásokról és az orvoslásról akarok rövidesen megemlékezni, megoldva a vizsgálataim alkalmával tapasztalt, a spontán gyógyulásra utaló, sajátságos, eddig csaknem ismeretlen tünetek közlésével. Elsősorban mint a betegségre legjellemzőbb és mindenkor jelenlévő elváltozásról, a göböcskékről kell megemlékezni. E göböcskék állandó székhelye a csikló (elitoris) alsó vége; tapasztalataim szerint azonban nem mindig található itten és sokszor a csiklón alul nem fedezhető fel, hanem a hüvely külső-felső szögletében, közel a szeméremréshöz. Ha másutt nem, itt minden esetben rájuk akadunk apró tüszúrásnyi, egészen a kendermag nagyságát elérő, élesen körülírt, jól kiemelkedő szemecskék alakjában, amelyek a rendesen valamivel élénkebb rózsaszínű nyálkahártyán elszórtan, néha sorjában, néha pedig csoportosan helyezkednek el. Számuk igen változatos, néha alig találunk 6—10 göböcskénél többet, máskor — kivált a súlyosabb és idültébb alakoknál — szerfölött nagy a számuk. Éppen ilyen ingadozással találkozunk nagyságuk tekintetében is; néha oly parányiak, hogy a nyálkahártya megfeszítésére teljesen eltűnnek látszanak és csak a nyálkahártya elernyedése után tűnnek ismét elő s ezért csak tüzetesebb vizsgálat esetén állapítható meg a jelenlétük. Gyakoribbak a mák vagy köles nagyságánál valamivel nagyobbak, leggyakrabban a közép-nagyságúak (mák-kölesnagyságban) kísérik a betegség körképét. Jellemző tulajdonságuk, hogy sohasem esnek szét.

A mindenkor szagtalan, sárgás színű, sűrű összeállású, nyúlós, eléggé szívós és pörkösödésre igen hajlamos *kifolyás* nem állandó kísérő tünete e betegségnek. Gyakran igen súlyos és idült esetben hiányzik, máskor pedig a betegség enyhe alakjánál is jelen van. Jelen volta, vagy jelen nem léte semmiféle következtetésre jogosító összefüggésben nem áll a betegség körképével és lefolyásával.

A *fogékony* tekintetében — azt hiszem — nem lehet különbséget tenni a tarka és a magyar szarvasmarha között, mert a megbetegedési százalék különözete számba nem vehetően jelentéktelen. A *tapláltság* tekintetében szintén alig van eltérés. Vizsgálataim közben arra a meggyőződésre jutottam, hogy egy-egy nagyobb falkában a soványak éppen oly arányban, esetleg nagyobb számban is betegek, mint a jól tápláltak, vagy a teljesen hizottak és megfordítva.

A *kor* tekintetében már találtam eltérést és pedig elég jelentőset. A fiatal állatok ugyanis sokkal csekélyebb számban és sokkal enyhébb

alakban betegszenek meg; a különbség a fiatal állatok javára csaknem 20%, ami az évnél idősebbeknél mutatkozó, aránylag kedvező 24,7 átlagos százalék mellett lényeges eltérés.

Végül megemlítem, hogy *bivalyokon* a fertőző hüvelyhurutot megállapítani nem lehet, legalább az általam megvizsgált 117 darabon, valamint a *Ladányi* által megvizsgált 106 darabon egyetlenegy esetben sem sikerült.

A *betegség spontán gyógyulására* utaló, általam megfigyelt, sajátságos tünetem abban nyilvánult, hogy egy előtte való napon kis mérvben és kezdeti stádiumban betegnek talált tehenet másnap egészségesnek találtam; hasztalan volt minden fáradozásom, a göböcskét nem voltam képes megtalálni, harmadnapra azonban ismét rájok bukkantam. Későbbi vizsgálataim alkalmával e meglepő észleléstől serkentve több ízben tettem kísérletet hasonló lelet felfedezése céljából; de legnagyobb igyekezetem ellenére sem sikerült egy második esetre szert tennem. Huzamosabb kutatás után rájöttem, hogy *Jütenbock* schönbergi állatorvosnak ugyanily esetről volt alkalmá meggyőződést szereznie, amit ő a hűvös időjárásnak tulajdonít.

Az én esetemben valóban ezen körülmény játszott közre; az első és harmadik napon ugyanis szép meleg időjárás volt, a közbeeső második napon hűvös, nedves időjárásra fordult az idő s így egyéb megmagyarázható ok hiányában teljesen osztom és magamévá teszem *Jütenbock* feltevését; de csak annyiban és addig, amíg kezdődő vagy csak enyhe alakról van szó, míg súlyosabb vagy idült esetben nem hiszem, hogy a megnyhült vagy egészen lehült időjárás képes volna azonos hatást kifejteni. Végeredményében azonban mégis elegendő alapot nyújt az észlelt eset arra, hogy a betegség önmagától gyógyulhat.

Az előadottakból következtetve, nem lehet súlyos feladat az orvoslás, ha a lehült időjárás és maga a természet a baj kezdeti stádiumában és enyhe alakjánál gyógyító hatást fejt ki. A súlyosabb és idültébb esetek sem okozhatnak nagyobb nehézségeket és a sok varázserejű gyógyszer, melyet biztosan gyógyítóknak kürtölnek szíjjel, csak a betegség könnyű gyógyulási hajlamának köszönheti hírét, mert bármely fertőtlenítőszer enyhe oldatával célt lehet érni.

Virág Mór.

SZÖLÉSZET, KERTÉSZET.

Rovatvezető: Pettenkoffer Sándor.

Földieper termesztés Tahitótfalun.

Aki június első felében Tahitótfalun járt, az egész falu népét epereszedeési munkában találja. Mintha abban a faluban egyebet sem természetének, csak eperet vagy mintha arra a két-három hétre minden más gazdasági munkát megszüntetnének. Kivált a délutáni és esti órákban az asszonyokat és a gyermekeket mind kint találjuk a határban az elnyult pántlikaformájú eperetáblákon. Ötéves-nyolczéval vagy még többben egysorban guggolva szedik az eperet füz-

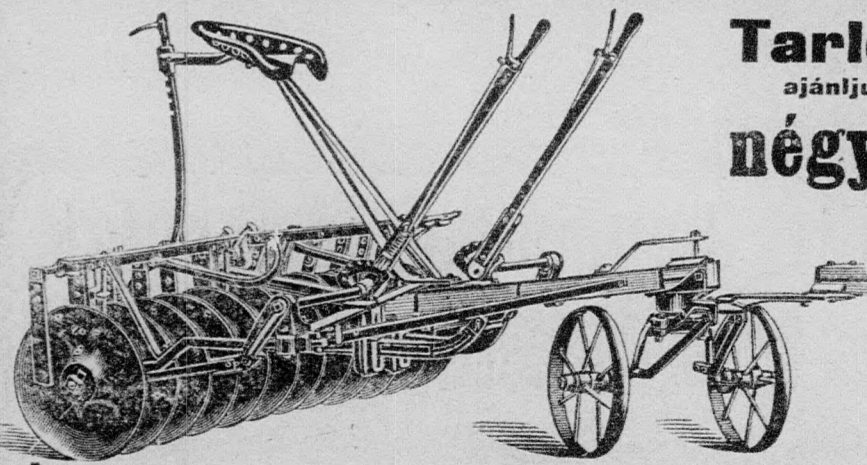
vesszöből font alacsony peremű kosarakba. A faluban ahány asszonnyal, gyerekkel találkozunk, valamennyinek a hátán kisebb-nagyobb kosarat látunk még üresen vagy már pirosló, illatos eperrel telve.

A késő esti órákban pedig a Duna partján a megszedett epernek hajóra rakásánál található ugyszólván a falu egész népe. Tahitótfalu epertermesztésének méretei leginkább itt a berakásnál bontakoznak ki a szemlélő előtt. A kis kosarak ezerszámra vannak felhalmozva a part mentén sűrűn ellepő szellős ketreczekben. Egy-egy napi szedésből e ketreczekkel — főleg az eperérés idejének derekán — két-három hajót teleraknak s viszik le a Dunán a főváros piacára. Ezt az impozáns méretű természet látva, megítélhetjük annak szerepét a falu gazdasági életében és nem marad okunk kételkedni a tahitótfalusiak állításában, mely szerint náluk az epereszedeés aratást jelent s ha az epertermés nem jó, az az esztendő mindenképpen rossz; de ha van jó epertermés, akkor vigan lehet árendát fizetni és az adófizetéstől sem fáj a gazda feje.

Sokszor vetjük szemére a magyar gazdának, hogy ősimódi, egyoldalú termelést folytat s kevés érzéket tanusít a modern, intenzivebb üzemágak iránt. Illő tehát, hogy észrevegyük és méltányoljuk azt a kevés magyar községet, amelyek mint Tahitótfalu intenzív kerti kultúrájukkal e tekintetben örvendetes kivételt képeznek. Már csak e szempontból sem tartjuk érdektelennek Tahitótfalu epertermesztéséről a következőkben egyet-mást elmondani.

Tahitótfalun ugyszólván nincsen olyan gazda, aki kisebb vagy nagyobb területen ne termesztene eperet. A legkisebb gazdának is van egy fél vagy egy negyed hold földje eperrel beültetve. Pontosán nem sikerült megtudnunk, hogy kat. holdakban kifejezve mennyi a falu határában az eperrel beültetett terület, de futólagos áttekintéssel 60—70 holdra becsülhető. A falubeliek hozzávetőleges becslése szerint azonban 100 holdnál is többet foglal el a község határából az epertermesztés. A papi, tanítói, jegyzői, kántori stb. konvencziós földeket is nagyrészt kibérlik a gazdák és azokon is epertermesztést folytatnak. A földeket nem is igen válogatják, hogy melyik is volna inkább alkalmasabb eper alá, mert igaz ugyan, hogy az eper csak a jó erőben levő földet szereti, de a község határának vízholdta talaja mindenütt kellő táplálékkal látja el az eperültetvényeket. Emellett azonban a trágyázásról sem feledkeznek meg és az eperetáblákat ősszel lehetőleg minden évben behintik istállótrágyával, hogy annak erejét a téli nedvesség a talajba mossa. Tavasszal a trágyából visszamaradt szalmás részeket összekaparják és az eperetáblákról eltávolítják.

Gondosan ügyelnek azonkívül az ültetvények megújítására is. Egy táblában három évnél tovább egy huzamban nem termesztnek eperet, mert tapasztalatuk szerint a negyedik évtől kezdve már rohamosan koresosul a termés. Továbbszaporításra a mindenütt bőven sarjadzó indákat használják fel. A továbbszaporításra szolgáló indák megszedését az asszonyok végzik. Fontos,



Tarlóhántásra és vetőszántásra

ajánljuk utólréhetetlenül tökéletes munkateljesítésű, könnyűjárású

négybarázdás aczélekeinket és

hullámos tányéru tárcsásboronáinkat.

Mélyszántásra törhetetlen aczélféjes és páncélkormányos egyvasu és kétbarázdás művelőkeinket.

Talajelőkészítésre boronák, hengerek, Campbell általajtómörítők, rögtörők mindenféle talajviszonyokra elsőrendű anyagból a legmodernebb kivitelben

BÄCHER RUDOLF eke- és talajmívelő eszközök gyárának magyarországi vezérképviselője: Szücs Zsigmond Budapest, VI., Nagymező-u. 68.

hogy a legnemesebb gyümölcsöket termő tövekről szedessenek az indák a szaporításra. Az indák megszedése ugyan jóval a gyümölcs leszedése utáni időben történik, de az evvel foglalkozó asszonyoknak nagy gyakorlatuk van abban, hogy a növény szárának és leveleinek minősége alapján a legnemesebb töveket megkülönböztessék. Tapasztalatuk szerint minél szőrözöttebb a növény szára és minél egyenetlenebb, rücskösebb a levél felülete, annál nemesebb fajtája a tö. A csupasz száru és egész sima felületű levelekkel bíró tövekről egyáltalában nem szednek indát a szaporításra. Az újratelepítést tavasszal végzik, mivel az őszi telepítések rendszeren kifagynak. A kiszántott eperáblába rendszeren kapás növényt vetnek és csak ritka esetben gabonaféléket.

A tavaszi munka a táblának gyomoktól tisztántartásából és a talaj fellazításából áll. Ez igen aprólékos figyelmes munkát kíván, tekintve, hogy az indák a sorközöket igen sűrűn behálózzák. E munkát egy speciálisan erre a célra szolgáló kis kapával végzik, melynek egyik vége ékformájú, a másik vége pedig villaszerűleg két ágra szakad. A tövek erőteljes belombosodása, illetőleg a gyümölcs előrehaladott érési stádiuma miatt évente két kapálásnál többet rendszeren nem tudnak adni az epernek; de ennyi elég-séges is ahhoz, ha egyéb körülmények közbe nem lépnek, hogy az eper termést adjon.

Az eper általában véve évről-évre elég háladáatosan terem. Nagyon meghálálja az eper a jó erőben lévő védett, meleg fekvésű talajokat. Időjárás tekintetében legtermékenyebb az eper a huzamosabb esős meleg hatása alatt, amilyen pl. az idei tavasz is volt. Egyik-másik évben azonban a fagy meg a bogár nagyobb károkat is okoznak az ültetvényekben. A fagy következtében a tövek egyrésze kivész és azokat új ültetéssel kell pótolni. A bogár és pedig az u. n. bundásbogár (*Epicometis*) rágásával virágjában teszi tönkre a gyümölcstermést és a természetők állítása szerint sokszor a fagy kártételénél is jobban csökkenti a terméseredményt. A bogár, valamint a fagy ellen alig védekeznek. A most említetteknek kisebb kártételeket egyéb állatok is okoznak a termésben. Az érésben lévő termést szívesen megdézsmálja minden állat, amelyiknek csak útjába akad. A madarakon kívül a gyíkok, békák meg a hangyák is egyéb rovarok sokszor éppen a legszebb gyümölcsöket rágják meg és teszik értéktelenné. A természetők szavai szerint az epernek a lombzata meg a gyökérrészei is csaknem olyan édesek, mint a gyümölcse s azért e részeket is szívesen fogyasztják az állatok. Így például a ló — mint mondják — az epres táblán jobb ízűn ellegel, mint a legpompásabb luczernásban. A gyökérrészt különösen a vakond kedveli és a gyökerek elrágásával nem egy tövet tesz tönkre s így a telepítvényben sokszor jelentékeny kárt okoz. Ellene vöröshagymaültetéssel védekeznek, mert a vakond tapasztalás szerint nem szívesen tartózkodik hagymaültetvény közepében. Ezért különösen az új telepítéseknel szerte a táblába sokszor annyi hagymát ültetnek el, hogy a szemlélő hirtelenében azt sem tudja, hogy tulajdonképpen epertelepítvény vagy hagymaültetvény előtt áll-e.

A tenyészidő alatt való talajművelés és az ültetvény ápolása nem sok gondot okoz a

gazdának, de annál fontosabb és sokszor nehezen megoldható kérdés a szedés és az értékesítés. A szedést, mint az értékesítést, nemkülönböztetve az epertermesztés összes munkáját, kezdve az ültetéstől, illetve még előbb az ültetésre alkalmas jó fajta indák megválogatásától csaknem mind kizárólag az asszonyok végzik. Bajlódós munka ez — a tahitófaluasi magyar szavai szerint — s azért inkább csak az asszonyoknak való. Babra munka és sok hajlongással, guggolással jár, kivált a megszedése. Maga a gazda csak azokat a munkákat végzi, amiknél fogatos erőre van szükség, tehát a földnek új ültetés előtti felszántását, az előregedett ültetvény kiszántását, a trágyakihordást és ha sok a termés, akkor a kosarakat is ő szállítja be kocsján.

Az eperérés dereka körülbelül május közepére esik. Az érési idő legegyszerűbb kezdve minden nap kint vannak az asszonyok a táblákban és megszedik az aznapi szállításra alkalmas, érett gyümölcsöt. Ilyenkor a gazdán kívül a házhoz tartozó minden épkézláb asszony és gyereknép kint van az eperáblán. Ha azután különösen jó a termés, mint például az idén is volt, akkor már napszamosok után is kell nézni, akiknek napszámja így eperérisi időben teljes ellátás mellett is 240—3 korona. Ez már azután igen kétségessé teszi a jövedelmezőséget, mert hisz jó termés esetén az árak különben is hamar leszállanak. Azért nem csoda, ha az ilyen jó termésű év utószedezében — mint az idei június közepén és második felében — a termés utóját már nem is szedik, mert kézi erővel nem győzik s a napszamos drága is, meg nehezen is kapható.

A táblán az eper közvetlenül alacsony peremű tojásdad alakú kosarakba, vagy helyesebben tálakra szedik. Egy-egy ilyen kosár körülbelül 1—1½ liter gyümölcsöt tartalmaz. E kis kosarakat fűzveszből házilag állítják elő és pedig egy kisebb és egy nagyobb méretben. E kis kosarakat azután a lécekből és drótból készült nagy kalitkaszzerű emeletekre osztott ketrecekbe rakják. E ketrecek alapjának hossza 110 cm., szélessége átlag 70 cm., a magassága szintén 70 cm. és négy-öt emeletre van beosztva. E ketrecekbe a kisebb kosarakból 64-et, a nagyobbakból 47—48-at lehet behelyezni. E ketrecek az epertermesztő gazdák szintén házilag készítik. A tábláról az eper e ketrecekben szállítják a rakodóparthoz. Az eperszedési szezon derekán az idegen szemlélőnek eredeti látványt nyújt, mikor a szántóföldek között, vagy a faluban néha egész hosszú sorokban haladó munkásokat lát, hátukon a magasan kiemelkedő ketrecekkel. Vannak, akik kocsin szállítják a ketreceket, de a kocsin inkább összerázódik és megtörik az érzékeny gyümölcs, mint a háton való szállításnál. Az eperérés derekán az egy-egy napi szedésből ezekkel a ketrecekkel sűrűn megrakják egy nagy uszályhajó gyomrát, sőt egy uszály rendszeren nem is tudja a 300—400 ketreccel kitévő egy napi szedést mind elszállítani s egy második uszály is megtelik vele. A hajót a késő esti órákban rakják meg s az még az éj folyamán leszik a fővárosba, úgy hogy másnap reggel még azon frissiben kiárusítható.

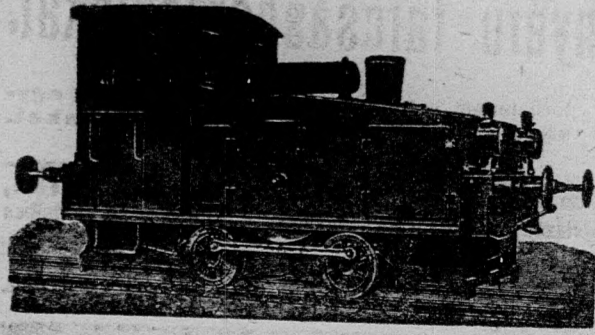
Az értékesítés lebonyolítása vagy úgy történik, hogy egyes kofák veszik át a termelőktől a gyümölcsöt s azok a fővárosban azt nagyban

értékesítik, vagy pedig sokszor maguk a termelők lejönnek a szállító hajóval a fővárosba és ott házalva maguk adják el saját termésüket. A fővárosba való leszállítás díja, a hajóból kirakás és a helypénz összege ketreccenként 2 K.-t tesz ugyan ki, de számításukat mégis megtalálják a termelők, mert egy-egy kosárka eperért, még az utószedezében is kapnak 60—100 fillért. A szezon kezdetén pedig egy-egy kis kosár eper 2 K.-jával is tudnak értékesíteni, sőt a legelső termésű szemekért (?) 1—1 K.-t is kapnak a fővárosban. Az utószedezében, kivált jó termésű éveken, ott helyben átlag 40—50 fillérért veszik át a kofák a kosarakat a termelőktől. Az epertermesztő tahitófaluasiak még jó termés s így aránylag alacsony árak mellett is megtalálják számításukat, mert m. holdanként így is bevesznek az eperből tisztán átlag 600 K.-t. Máskor — kevésbé jó termésű éveken, pl. 1906-ban — volt gazda, ki egy fél hold eperültetvényéből 1600 K.-t árult ki. A régebbi időben, mikor még kevés volt az ültetvény, még rózsásabbak voltak az értékesítési viszonyok s mondják, hogy a legelső természetők között volt olyan, aki 800 öl földről egy évben 4000 K.-t árult ki.

Tahitófalu a mai nagyarányú epertermesztés mellett sem lehet még tultermelésről beszélni, sőt az eperrel beültetett terület évről-évre nagybodik. A legutóbbi éveken a szomszéd községek is igyekeznek utánózni a tahitófaluasiak szép eredményű munkáját. Így pl. a Monostor községbeliek már nagyobb mértékben kezdik az epertermesztést és erős versenytársai lettek a tótfaluasiaknak, amennyiben eperföldjeik melegebb fekvésűek s így a gyümölcsessel hamarabb meg tudnak jelenni a piacpon, de másrészt közlekedő utjuk a fővároshoz nem olyan közvetlen és olcsó, mint a szentendrei Dunaág Tahitófaluinak.

Látván, hogy e falu lakosainak boldogulásában mily nagy szerepet játszik az epertermesztés, érdekelt e természetű ág elterjedésének története. A falubeliek elbeszélése szerint Málnay dr. volt az, aki a faluban az epertelepítést megkezdte és arra a gazdákat is buzdította. Málnay Ignác dr. Tahiban a 70-es éveken ugyanis nagy szőlőkedvelő és gyümölcsész volt és különféle külföldi fajtákkal is kísérletezett. Egy Franciaországból importált vesszőszállítmányt a filloxerát is bevitte s az Tahitófaluinak abban az időben még nagy kiterjedésű szőlőültetvényeit teljesen tönkretette. Minthogy tulajdonképpen — a falubeliek elbeszélése szerint — ő volt közvetve az oka annak, hogy e falu népének legjobb jövedelmi forrása elpusztult, azért mintegy kárpótlásul nemes eperfajtákat hozott Franciaországból és annak természetét a nép között elterjesztve, egy új és még a szőlőnél is jövedelmezőbb forrást nyitott meg a falu számára s így a nagy csapás nyomán áldás fakadt.

Az epertermesztés jelentőségét Tahitófalu talán még a borsótermesztés mulja fölül, amiről legközelebb szabad lesz talán e helyen szintén megemlékeznem. Igen szép jövedelmük van a tahitófaluasiaknak azonkívül gyümölcsből és pedig főleg cseresznyéből és szőlőből, valamint különböző virágok (liliom, öszirózsa) természetéből.



Répaszállító benzin-motor vasutak.

A beálló répa- benzin-mozdonyokat, melyek cséplésre idényre ajánlunk is alkalmasak. ::

Oberurseli motorgyár részv.-társ.

Iroda és raktár: Nécs, VI., Gumpendorferstrasse 72 K.

Felvilágosítások, költségvetések díjmentesen.

Azt a virágzó helterjes kulturát, amit a taitót-falusiak szorgalmukkal, egyetértő munkálkodásukkal s a kedvezően adott viszonyok kihasználásával falujuk határában életre keltettek s kitartással továbbfejlesztettek s amelynek nyomában jár az anyagi gyarapodás, semmi szóbeszéd nem tudja úgy megvilágítani, mint a tények és a számok. Az eperaratósi idő vége felé egy nap alatt — mikor ott jártam — 8000 K.-t hoztak a gazdák a község házához adóba. A vármegyei gazdasági egyesület kezdeményezésére a községben a falu értelmisége támogatása mellett ma már gazdakör működik, amely háziipari tanfolyamokat rendez, állatdijazásokat tart s legutóbb a házinyulenyésztés nagyarányú megindításán fáradozik. Évek óta fennáll egy szövetség, mely ma évenként fél millió koronát forgat. *Végh József.*

LEVÉLSZEKRÉNY.

Szárított malátaszestörköly. 466. kérdés. Mint kitűnő tejelőtakarmányt ajánlanak szárított malátaszestörkölyt a következő beltartalommal: viztartalom 70,4%, hamu 2,93%, nyers protein 25,74%, nyers zsír 11,52%, nyers rost 18,53%, vonatananyag 34,24%. Miután én ezt a takarmányt nem ismerem, kérem velem tudatni, bír-e ez olyan jó tápértékkel, mint a jó buza korpája és egy tehénnek mennyit lehet ebből naponta adni? *Sch. L.*

Felelet a 466. sz. kérdésre. Ily nevű takarmányt nem ismerünk, de a garantált beltartalom valószínűleg teszi, hogy szárított sörtörkölyt ajánlanak önnek. Ha feltévéssünk helyes, akkor a közölt analízis alapján 17,5% emészthető tiszta fehérjét és 54% keményítőértéket tételzhet fel benne, holott a jobb korpák em. tiszta fehérjeje ritkán haladja meg a 12%-ot, keményítőértékük pedig ritkán a 48%-ot. Az ajánlott takarmány tehát mintegy 12%-kal értékesebb a jobb korpáknál. Miután azonban az a név, melyet ön (vagy az elárúró?) a szóban forgó takarmánynak ad, nekünk gyanusnak tetszik, azt ajánljuk, hogy ne vásároljon előbb, mielőtt az eladó nem garantálja, hogy tiszta szárított sörtörkölyt fog szállítani s ha a takarmány megérkezik, vegyen belőle két hitelt érdemlő tanu előtt 1/2 kg.-nyi mintát s vizsgáltsa azt meg valamely állami vegyvizsgáló állomáson. A tehén naponta 3 kg. sörtörkölyt kaphat. *Cselkó István.*

Mészpiséfal. 467. kérdés. Rendelkezésre áll jó minőségű homok és kavics, melyből mész hozzáadásával piséfal készíthető. Kérek értesítést arra nézve, hogy alkalmas-e ily piséfal gazdasági építkezésre, mint cselédlak, istálló? Mik annak előnyei és hátrányai, milyen a tartóssága s mibe kerül abból egy köbméter kész falazat, ha a homokot és kavicsot a helyszínén találom s nem kell vennem mást, mint a meszet? *N. O.*

Felelet a 467. sz. kérdésre. Mészpiséfal jól bevált a gazdasági épületeknél. Előnye, hogy ott, ahol tiszta és érdesszemű homok a közelben nyerhető, olcsóbb, mint a téglá vagy vele egyenrangú más falazat s amellet tartós is. Előállítási ára a mészpiséfalnak a helyi viszonyok szerint köbméterenként 12—16 K. közt váltakozik. Mész-

piséből készült épületeknél ajánlatos az alapfalakban a meszet legalább 1/4 részben ezementtel helyettesíteni. *G. G.*

Szoptatókocczák takarmányozása. 468. kérdés. Szoptatókocczákkal tengetit darálva vagy szemesen ezélszerű-e etetni? Napjában hányszor kell etetni s mennyit drb-ként, amíg a tarlón járnak s mennyit, ha már a tarlót feljárták? *F. J.*

Felelet a 468. sz. kérdésre. A szoptatókocczával nem ajánlatos kizárólag csak tengetit etetni, mert a tejelőállatnak oly nagy a fehérjeszükséglete, hogy az csak fölös mennyiségű tengetivel elégíthető ki. Ezért rendszeren korpát is szokás a szoptatókocczának adni, mert a korpa a tengetinek mintegy ellentéte, ami abból vehető ki, hogy míg a tengeti fehérjearánya 1:12 körül mozog, addig a korpáé 1:4 vagy 1:5. Miután pedig a szoptatókocczával oly takarmányt ezélszerű etetni, melynek fehérjearánya 1:7, könnyű belátni, hogy míg egymagában sem a tengeti, sem a korpa nem a legmegfelelőbb koczatakar-mány, addig a kettő együttesen teljesen kielégíti a szoptatókocczát. A szemes tengetihez szoktatott serítés a szoptatás idejében is így kaphatja, kivált ha a tengeti a takarmánynak csak egy részét képezi. Naponta lehetőleg háromszor ezélszerű a koczát etetni. A tengeti, vagy helyesebben a tengeti s korpa mennyisége a kocza nagyságától s malacjai számától függ. Így pl. a 6 malacozt szoptató 100 kg. súlyú koczával 1 kg. tengetit s 12 kg. korpát, vagyis összesen 22 kg. takarmányt kell naponta etetni, a könnyebb koczával megfelelőleg kevesebbet, a több malacozt szoptatóval pedig többet. Ha azonban a kocza a tarlóra is jár, akkor a tarlón talált táplálék valószínű mennyisége szerint apasztjuk a tengetit s korpát, illetőleg utóbbiakból annyit etetünk, hogy a kocza jó husban maradjon. *Cselkó István.*

Nem fogamzó* koczák. 469. kérdés. Anyadisznóink 10 hónap óta folytonosan görgetnek, daczára annak, hogy kitűnő tartásban részesülnek. A múlt őszszel száj- és körömfájásban szenvedtek, azonban mégsem tudjuk annak magyarázatát találni, hogy annyi idő óta nem fogamzanak. Mit tanácsolnak ebben az esetben? Előfordul az más tenyésztőknél is, vagy ezélszerű volna új anyákat beszerezni? *St. F.*

Felelet a 469. sz. kérdésre. Amennyiben koczái idestova egy éve nem fogamzanak, úgy annak nem lehet egyedüli oka az, hogy körömfájásban szenvedtek, hanem sokkalta valószínűbb, hogy hüvelyhurutjuk van, avagy pedig tuberkulotikusak, amely utóbbi betegség jelenléte annyival is valószínűbb, mert úgy látszik, hogy a sertések talán lefőlézőtt tejjel tápláltaknak, amely ha nines pasztórizálva, akkor könnyen lehet a gümőkór átvívője. Mindamellett innét a távolból teljes határozottsággal a diagnózist megállapítani nem lehet s ebből a czélból az ottani állatorvossal kellene érintkezésbe lépni. Mi azt hiszszük, hogy ezekkel a sertésekkel immár boldogulni nem lesz lehetséges s azok kieserelésének szükségessége forog fenn. *—csy.*

Buzából nyerhető liszt mennyisége és minősége. 470. kérdés. Fogyasztási és értékesítő szövetségünk saját tagjainak buzáját akarja megőrölni garami malmon és árusítani. Ha a buzát 0-ás, 4-es, 7-es jegyű liszt-, korpa-, dara-

örleményekre akarjuk megőrölni, 1 q buzából mennyit kapunk mindegyik örleményből? Megjegyzem, hogy buzánk 76—78 kg.-os szokott lenni, az idei úgy látszik 80 kg.-os is lesz, a malom pedig a legjobb modern gépekkel van felszerelve. *V. D. dr.*

Felelet a 470. sz. kérdésre. A felvetett kérdésre nem lehet olyan könnyen válaszolni, mint azt első pillanatra gondolnók. A buzából előállított lisztnek mennyisége és minősége nagyon tágas határok között ingadozik és pedig mindenekelőtt a buza minősége folytan, mert nyilvánvaló, hogy a többé-kevésbé szorult szemű buza több korpát és kevesebb lisztet eredményez a leg-gondosabb őrlés mellett is; de meg vannak buzaajták és évjáratok, amidőn a buzának vastagabb héja több korpát eredményez. Ha a korpa törekenyebb, porhanyóbb és a buza színe barnavörös, aránylag kevesebb korpának a lisztbe jutása annak a színét s azzal együtt a liszt számát szembeszökő módon befolyásolja.

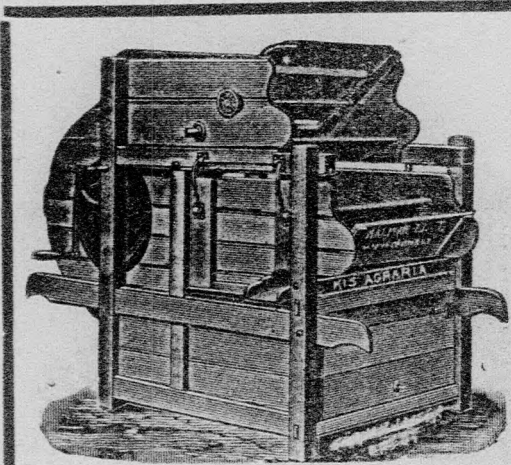
A malomnak tökéletes berendezése szintén nagyon fontos, a jobban berendezett malom több lisztet szolgáltathat és finomabbat, mint a kevésbé jól berendezett, de végül a nem egészen szakképzett molnár a legjobb berendezésű malomban sem fog olyan eredménnyel dolgozhatni, mint az, aki hosszabb tapasztalattal bírván, az őrlést a feldogozott buza minőségéhez tudja alkalmazni s esetleg az eljárást kisebb-nagyobb mértékben módosítani. Ez a nagy malomokban, amelyek több ezer mázsából álló buza-keverékeket őrlnek meg egyfolytában (malter), nem jár olyan nagy nehézséggel, mint a kis malmoknál s még nagyobb nehézségekkel küzdenek a vámmalmok, ahol az egy nap alatt is nagyon különböző minőségű buza lesz átvéve a megőrlésre.

Nagy malmaink 100 kg. buzából a következő mennyiségű lisztet nyerik nagy átlagban:

0.	lisztből	25	kg.
1.	"	10	"
2.	"	7	"
3.	"	3	"
4.	"	4	"
5.	"	6	"
6.	"	6	"
7.	"	5	"
7 ¹ / ₂ .	"	4	"
7 ³ / ₄ .	"	0,5	"
8. sz. takarmányliszt	"	8,5	"
9. " (finom korpa)	"	16,6	"
10. " (goromba korpa)	"	2,5	"
Hulladék (konkoly, búkőny stb.)	"	1,0	"
Porlódás	"	1,5	"

Egy vidéki szépen berendezett malomból a következő adatokat kaptam:

100 kg. buza után	25%	0. liszt
	14%	1. "
	11%	2. "
	17%	3. "
	9%	4. "
	76%	liszt
	21%	korpa
	3%	sulyvesztés
	100	kg.



Minden gazdaságban nélkülözhetetlenek !! Európaszerte első helyen elismert kitűnő szerkezetű és legolcsóbb, a gazda minden követelményeinek legjobban megfelelő

„Eredeti Kalmár-rosták“

Ezévi ujdonságainkról sziveskedjék ingyen árjegyzéket kérni

KALMÁR ZS. és TÁRSA, Hódmezővásárhely
különleges terménytisztítógépgyár és vasöntöde. Vezérképviselőt

A Magyar Királyi Államvasutak Gépgyárának Vezérügynöksége

BUDAPEST, V., Váci-körút 32.

Ezen adatok arra szolgálhatnak, hogy a felvetett kérdésre némi tájékoztatást nyújtsanak. A körülmények tüzetes ismerete nélkül szabatosabb választ adni nincs módomban.

Kosutány Tamás dr.

Nyersolajmotorok. 471. kérdés. E három budapesti gyár: Röck-gyár, Láng-féle, Langen és Wolf közül melyik gyártja az elismert legjobb motorokat, melyik rendszer vált be jobban, a nyersolajüzemű, vagy a szivógázberendezésű s e kettő közt gazdaságosabban melyik dolgozik? A nyersolajmotorok tömeges beállítása lesz-e kihatással a nyersolajárak emelkedésére belátható időben? Egy 120 HP nyersolajmotorhoz a nyersolaj készlet elhelyezésére szolgáló tartány mennyibe kerülhet? Fenti gyárakból eredő motort hol lehetne üzemből látni, mely 4—5 év óta kifogástalanul működik? *H. V.*

Felelet a 471. sz. kérdésre. Hogy a kérdézt három gyár közül melyik gyártja az elismert legjobb motorokat, arra, miután a három gyár motorai összehasonlító kísérlet alá még eddig nem kerültek, pontosan válaszolni nem lehet. Annnyit azonban előre is nyugodtan állíthatok, hogy mind a három gyár elsőrangú gyártmányokat készít és így bármely gyárból szerzi be kérdéstevő gépjét, feltéve, hogy jól kezeli, bizonyára teljesen megbízható üzemből gépet kap.

Hogy vajon a nyersolajmotorok tömeges beállítása lesz-e kihatással a nyersolaj árának emelkedésére, arról még ma beszélni korai. Miután ma minden lehetőséget és lehetetlen fogyasztási cikket iparkodnak megadóztatni, egyáltalában nincs kizárva az az eshetőség, hogy amint a nyersolajmotorok nagyobb tömegben nyernek alkalmazást, az állam rá fogja tenni kezét a nyersolajra és megadóztatja. Szerencsére belátható időn belül e bajtól mentve vagyunk.

A kérdésben felvetett 120 HP. nyersolajmotorhoz szükséges nyersolajtartány árát megszabni így előre nem lehet, ez mindig attól függ, hogy mily nagy készletet akar az illető géphez készletben tartani.

Hogy a kérdésben felvetett gyárakban készült motorokat hol lehet üzemből látni, azt leg egyszerűbben az illető gyárak utján lehet megtudni.

Sporzon Pál.

Magajáró gőzeke. 472. kérdés. Egy magajáró Mac Laren gőzekeit akarok venni, de nagyon sok kifogást hallok általában a magajáró gőzekék ellen, összehasonlítva a kétgépes rendszerűvel, hogy különösen a magajáró gépek nagyon romlandók, sok javítási költség van rá, idő multával a holdankénti szénfogyasztás nagyon felemelkedik s hogy a holdankénti szántás költsége sokkal drágább, mint a kétgéprendszerűnél, mivel önmagának vontatására sok szenet s vizet felémészt. Kérek felvilágosítást, hogy e kifogások mennyire állnak fenn a Mac Laren magajáró gőzekére? *Sz. A.*

Felelet a 472. sz. kérdésre. A felvetett kérdésre csak ismételnem a már sokszor kifejtett nézetemet, amely abból áll, hogy bármely rendszerű magajáró talajmívelő gép, tehát legyen az eke vagy akarmilyen más talajmívelő eszköz, a mi viszonyaink közt nem válhat be, azon egyszerű okból, mert ezek a gépek és eszközök nem a mi talajmívelési viszonyainknak megfelelően készültek. Ha amerikai viszonyok közt gazdálkodnánk,

ahol e gépek után egy szántásba vetnek, ahol a gépek csak tarlón járva dolgoznak, akkor volna értelme nálunk is e gépek alkalmazásának, mint ahogy az tényleg több délmagyarországi gazdaságban úgy is van. A rendszeres gazdálkodási viszonyaink közé ezek a gépek nem felelnek meg. Ami a szénfogyasztás növekedését és a javítási költségek szaporodását illeti, az minden gőzgépnél természetszerű folyamat, csak hogy a magajáró gőzgépeknél, amelyek talajmívelő eszközt vontatnak maguk után, ezek az elmaradhatlan bajok rendszerint oly nagy mértékben lépnek fel, hogy egy-két üzem után az üzemből költségek nem állanak helyes arányban a munkateljesítményre. És ez a megölőjük a magajáró szántógépeknek.

Sporzon Pál.

Rögtörő. 473. kérdés. Egy felszántott szikes táblánkon nagyobb rögtörők vannak. Melyik rendszerű rögtörő a legalkalmasabb azok elaprózására? *S. K.*

Felelet a 473. sz. kérdésre. A jelzett rögtörők elaprózására két mód áll rendelkezésre. Az egyik Croskyl-henger alkalmazása, a másik a tárcsásborona. A Croskyl-henger a rögtörő minősége szerint egyszeri vagy többszöri bejárásra el tudja aprózni a rögtörőket. Vontatására legalább 6 jő ökör kell. A tárcsásboronával, ha annak szárnyait, illetve karjait egyenesre állítják, 4 erős lóval vagy ökörral ugyanazt az eredményt érjük el, mint a Croskyl-hengerrel. A tárcsák egyszerűen elvágják a rögtörőket és ha hosszában és keresztben megjárják az illető területet, akkor a rögtörők minden valószínűség szerint elapróznak.

Sporzon Pál.

Öntöző vízmű. 474. kérdés. A Marosparton 10 hold sik területű iszapos földet öntözésre akarok berendezni, hogy azon kerti növényeket természetesen. Kérem, milyen vízművet használhatnék a vizet 6 méter magasságba a part színétől felnyomtatni, onnan levezetve a földbe és földalatti czeментesöveken közlekedő edények alapján a tábla különböző helyeire elvezetni a vizet és a felszínre ömleszteni? Motorhajtású gőzgéppel vagy — ami szerintem legjobb — vízi hajtású lapátkerékkel fejlesztsem-e az erőt? Érdemes-e egyáltalán vele vesződni? *D. I.*

Felelet a 474. sz. kérdésre. Ha jelzett helyen a Maros vizének elegendő sebessége van ahhoz, hogy egy körülbelül 4 méter átmérőjű alul csapott vízikereket meghajtva körülbelül 3—4 hasznosított lőerőt kifejthet, úgy tényleg a legolcsóbb erőforrás lesz a Maros vízerejének felhasználása. Feltéve, hogy az lehetséges, akkor ajánlatos lenne a vízikereket egy vagy több nagyobb-méretű szivóemelő-szivattyúval összekapcsolni és a vizet az illető területen keresztül akár nyitott árkokon is át állandóan folytatni, gondoskodván a kellő levezetésről. Ezen nyitott árkokból szükség szerint lehetne az illető területre részleteket akár árasztással, akár csörgedeztetéssel vagy esetleg lapátolással öntözni.

Amennyiben az alkalmas terület közel a víz partjához rendelkezésre áll, vétek volna az öntözést mellőzni, mert ma egy kat. hold öntözött terület megfelelő gondozás mellett könnyen kiadhat 600—1000 koronáig menő bruttó jövedelmet, ami a legbelterjesebb kezelés mellett is megfelel 300—600 koronáig menő tiszta jövedelemnek kat. holdanként.

Sporzon Pál.

Marhahizálás csillagfürtmaggal. 475. kérdés. Van csiraképeségét elvesztett mintegy 30 q csillagfürtöm, miután most göbölőket állítottam be, kérem értesítésüket, etethető-e megdarálva és mily mennyiséget lehet adni? Korpával akarom kezdetben etetni, az ökrök párja 11 q. *B. A.*

Felelet a 475. sz. kérdésre. Valamennyi hüvelyesmag között a csillagfürt a legtáplálóbb, mert úgy emészthető fehérjében, valamint keményítőértékben felülmúlja a többi, de hátránya az, hogy nagyon keserű s hogy ha nem is mindig, de többnyire egy mérgező anyagot tartalmaz, mely miatt a hizómarhával fokozatos szoktatás után 1.5 kg.-nál többet nem tanácsos fejéknél s naponta etetni. Ha azonban a csillagfürtöt kesertelenítjük, nagy mennyiségben, Kellner szerint 8 kg.-ig is etethető. Eszerint csak az a kérdés, hogy annyi marhát hizlal-e, hogy a 30 q magot csupán csak darálva s izletesebb takarmánnyal keverve is fel tudja-e etetni, mert ha kevesebbet hizlal, akkor a következő kesertelenítést ajánljuk: A magot 24—36 óráig köz-hőmérsékletű vízben áztatjuk, azután 1 óráig főzzük s végre 48 óráig újra áztatjuk s ez alkalommal 6, vagy 12 órai időközökben meg-ujtjuk a vizet. Ha folyóvíze van, a kiáztatás úgy történhet, hogy a főtt magot kosárba téve 2 napra a folyóvízbe állítjuk. A főzés el nem mulasztandó, mert a víz csak az elhalt magvakból képes a keserű s mérgező anyagokat kiugozni. A kesertelenített mag sima és sikamlós, tehát rágatlanul is könnyen lenyelhető, mi miatt zuzva etetendő. Végül megjegyezzük, hogy miután a hizómarha főleg csak a hizlalás I. szakaszában hálás a fehérje bőséges etetése iránt, takarékosági szempontból csak akkor ajánlatos csillagfürtöt etetni. *Cselkó István.*

A hazai lentermesztésről.

II.

Havas Géza a Köztelek 61-ik számában sikra száll az ugyanennek f. é. 36. számában megjelent általam irt közlemény ellen, változatlanul fenntartva állításait. Hivatkozott cikkének ezt a pontját, hogy „a hosszú kóróju, erős rostu lent rostnyeres miatt csakis elegendő csapadékkal rendelkező, leginkább dombos, hegyes vidékeken, hűvösebb éghajlat alatt természet-ük kifogástalan minőségben, mert meleg, száraz klíma alatt kórója rendszeren rövidebb marad, jobban elágazik, kevesebb rostot és több fásrészt terem, értékéből sokat veszít” szándékozom újra bonczkés alá venni, amennyiben a cikknek ez a része alkalmas arra, hogy hazánk nagyon sok vidékén elriaszsa a gazdákat a rostlen természetéről. Együttal rögtön bizonyítékokkal is szolgállok, míg a cikkirő ama bizonyos cikkekben csak állított és pedig egész általánosságban, de bizonyítékokat, érveket sem az elméletből, sem a gyakorlatból nem idézett.

En már 14 év óta eleget dolgoztam a len termesztése és kikészítése terén és Ung, valamint Beszterce-Naszód kivételével megfordultam lentermesztési ügyben Magyarország összes megyéiben, Horvát-Szlavonország lentermesztési viszonyait is ismerem, figyelemmel kísérem ugyan-

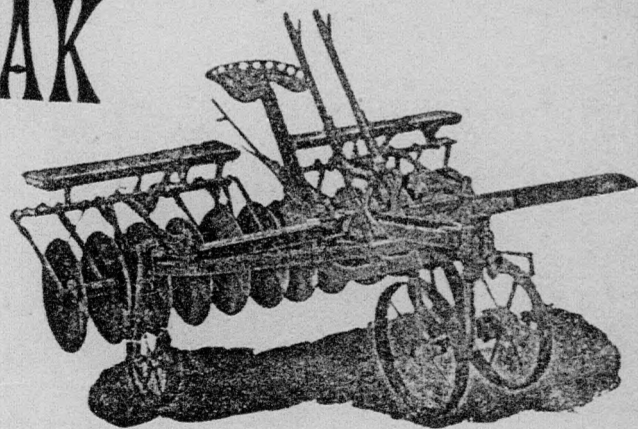
MC CORMICK TÁRCSÁSBORONÁK

egyenletes munkájuk, könnyű vontatásuk, legerősebb szerkezetük és legkiválóbb anyaguk révén a legkedveltebbek és legelterjedtebbek. :: **A tarlóbuktatásra** a legújabb szabadalmazott és a hazai viszonyoknak teljesen megfelelő

Mc Cormick TÁRCSÁSBORONÁT

már most kérjük megrendelni, miután gyárunk különben nem képes az óriási szükségletet idejében szállítani.

Mc Cormick Harvesting Maschine Company, Budapest, V., Váci-ut 98. sz.



azon idő óta az összes kikészítőtelepeink üzemét is; engedje meg tehát czikkiró megjegyznem, hogy amikor állításai ellen óvást teszek, nem teszem azt légből kapott frázisokkal, hanem ellenvetéseimet bő tapasztalataim tárházából merítem. Hozzáteszem, hogy hazánkon kívül tanulmányoztam és kipróbáltam a lentermesztés és kikészítés szakmáját Belgiumban, Hollandiában, Francia-, Bajor-, Porosz- és Szászországban s az összes lajtántuli tartományokban, sőt magát a lent tudományosan is analizáltam a budapesti egyetemünkön, így tehát van legalább is jog-czímem annak állításához, hogy véleményem nem lehet elvetendő.

Sok a balhiedelem a fonalos len felől; nem a tudományban, de a gyakorlati gazdák közt; sőt bevallom, hogy hosszas működésem alatt fokozatonként az én véleményem is változott. Szükséges tehát a gazdaközöniséget felvilágosítani nem egész általánosságban, de a tárgy kellő részletezésével.

A czikkiró azt írja: „hosszu kóróju, erős rostu lent rostnyerés miatt csakis elegendő csapadékkal rendelkező, leginkább dombos, hegyes vidékeken termesztjük kifogástalan minőségben”.

Nem kell se gyakorlati gazdának, se tudósnak lenni annak belátására, hogy a len megkívánja az „elegendő csapadékot”, mert hisz e szabály alól kivételt csak a tropikus és szubtropikus, xerofil és succulens növények képeznek, ezt tehát alá is írom. De igenis, elmulasztotta a czikkiró az említett czikkében pontosan körvonalozni a megkívánható *minimális* csapadékot, amit helyre-pótolt ujabban az ország csapadéktérképének beküldésével, amelyből látni fogja az olvasóközön-ség, hogy hol legszárazabb hazánk éghajlata, azon-ban azt már régóta tudom, hogy a 600 mm.-nyi csapadékon aluli körzet *nem abszolút* rostlentermő vidék.

Hogy Alföldünk sok részén voltak kudarczsal végződő termesztési kísérletek is, az tagadhatatlan, de ezen kísérletek nagyrésze a *szakértelem hiányában* szenvedett balsikert. Hogy mindezek ellenében mégis jól megterem a len Alföldünkön is, azt nemcsak az bizonyítja, hogy összes jól prosperáló lenkikészítőtelepeink a melegebb sík vidékre vannak telepítve (Komárom, Csallóköz, Nagylak, Eszék, Vladislavce, Bodrogköz, Somogy-csurgó), míg a hegyes vagy dombos, tehát hűvösebb vidékekre telepített gyárak (Szepesolaszi, Székelykeresztúr, Chinorány) üzeme szünetel vagy stagnál, hanem bizonyítja az is, hogy több alföldi uradalom, látva a termelés sikerét, még kikészítőtelepet is épített. Csakhogy aki az Alföldön is akar rostos lent termesztetni, tartsa meg a lentermesztésnek azt az első alapszabályát, hogy a lent jól átdolgozott őszi szántásba rögtön tavasszal, a föld fagyának kiengedte után vessük el, mivel így kellőleg kihasználhatja a téli nedvességet, amelyet a hengerezés folytán mielőbb csirába induló len hosszúra nyuló gyökereivel csakhamar saját testének kifejlésztésére értékesít és ezáltal a korai vetés a növény rövid (3—3½ óra terjedő) tenyészidejével igen gyakran elérhetővé teszi a termés letakarítását még az általános aratás előtt. Ezért a korai vetés eljárását követi alföldünk összes, helyesen dolgozó lentermesztője már 5—10 év óta, Torontálban néha már február végén is vetnek.

Még egy kivételt hozok fel az „általánosnak” mondott szabály alól, t. i. azt, hogy az 1910. évi statisztika szerint éppen a legszárazabb, 600 mm. csapadékos vidéken (Komárom megye 323, Fejér 302, Veszprém 167, Tolna 894, Békés 250), összesen 1936 k. holdon termesztett gyárak részére fonallent. Hogy „hosszu kóróju” len hol teremhet jól, arra nézve a czikkirónak csak annyiban van igaza, amennyiben hosszú kóró jelenlétében elég teremni; de ennek ellenében megjegyzendő, hogy nem mindig abszolút jó is az a hosszú kóróju len, különösen akkor nem, ha nemesak annak kifejlődése alatt, de azután is sok a légköri csapadék, azután a rost minőségét megrontja, leginkább az esetben, ha a termés még meg is düll, ami tulbuja állás mellett igen gyakori.

Hogy „erős rost” is csak a fentirt körülmények közt volna elérhető, az meg már éppen nem áll; mert tudják azt a régi gyakorlati gazdák, hogy a rost erősségét éppen a tulsok csapadék csökken-ti; a rostokat ugyanis nemcsak egymás mellé, de egymás végebe is bizonyos növényi ragasztószerek szokták összekötni, amelyeknek elégtelen kiáztatása durva rostot eredményez, közötte maradó sok fás részszel; a helyes kiáztatás eredményezi azt az arany középutat, amelylyel elérik a helgák az 500 K. értékű csipke- és batisztlent, a tuláztatás pedig a rost erősségét is tönkretesz annyira, hogy fonal helyett csak kóczról lehet szó, ott pedig, ahol a lenre még letakarítása előtt több eső jár, nagyon is lehet félni attól, hogy a kóró már előzetesen is bizonyos áztatási folyamatnak vettetik alá, még mielőtt a rendes áztatásba belejutna.

Hogy az említett és nem kívánatosan tulsok csapadék éppen a hegyes, hideg vidékeken igen gyakori, azt kétségbe senki sem vonhatja és éppen ez eredményezi azt az eljárást, amelyet követnek hazánknak a Magas-Tátra és a Gyergyói havasok közt az Adria fölött 900—1200 méternyire fekvő Zár, Ostornya, Tárcazfő, Királyhegyalja, Gyergyó-holló és Gyergyóelbor községekben lakó lentermesztők, akik a nyári zivatarok ellen védekezve, csak május 31-én (Petronella napján), vagy a varmegyei lentermesztők, akik csak a rozsvetés tarlójába vetik a lenmagot úgy, hogy annak termése akkor érlelődjék meg, amikor már elmúlt a nyárnak csapadékdusabb első fele és legyen módjuk termésüket valamennyire szárazabb időjárás mellett nemcsak letakarítani, de még talpon állva eső nélkül megérlelni.

Hogy „leginkább dombos, hegyes vidékeken” teremhet jól a rostos len, az igaz is, meg nem is. Na!unk persze nemcsak dombos, de határozottan *hegyes* vidéken termeli a *nép*, de miért? Azért, mert ezeken a vidékeken rövid a nyár s így ott a rövid tenyészidejű lent vetik a kender helyett s mert egyáltalában dombos, hegyes, vasutak által még be nem hálózott vidékeken a háziipari tevékenység iránti hajlandóság még nem halt ki a népből; de téves az állítás annyiban, hogy nagy- és középbirtokosaink egyáltalában nem termesztik azt hegyek közt, hanem legalább is a hegyek völgyeiben vagy esetleg szelid lejtésű dombokon (Nógrád, Hont, Nyitra, Abauj).

Hogy „meleg száraz klíma alatt kórója rendszeren rövidebb marad”, azt nem is vontam két-

ségbe, de viszont hangsúlyozom, hogy bizony a jó, Oroszországból importált eredeti rostlen magja először vetés mellett adott az Alföldön mindig olyan hosszú kóróju termést, mint aminő hosszú szokott lenni a kóró hegyes vidékeink kistermelőinél, akik régi elfajzott magot vetnek. Hogy a lenkóró szárazabb vidéken „jobban elágazik”, arra azt felelem, hogy az csak akkor fordul elő, ha vagy kevés mag vetése, vagy egyes magvaknak ki nem kelése, avagy más okokból a vetés gyér marad és akkor is csak abban az esetben, ha a rosttermelésre nem eredeti orosz származású, illetve valamennyire elfajzott magot vetünk.

Hogy a lenkóró meleg száraz klíma alatt „kevesebb rostot és több fás részt terem”, ez az állítás egyáltalában nem állhat meg. Mikor pl. Alföldünkön száraz a tavasz, akkor a len is czérnavékony marad, különösen ha a vetés amellelt tulsűrű; míg ellenben egészen vastag lenkórót is láttam eleget „nem alföldi” vidékeinken is. De igenis áll az, hogy minél vastagabb a kóró, akkor *aránylag*, de csak aránylag annál *kevesebb* a rost, vagyis annál csekélyebb a „*türolási száze-lék*” s ez az oka annak, hogy a gyárosok a finomabb kóróju lent jobban szeretik. Hogy azonban a rost értéktelenebb lenne a vastagabb faju kórón, az téves nézet, balhiedelem az egész szakirodalom szerint is. Több szakiró szerint a lenfonál finomsága nem a kóró vastagságától függ, hanem az elemi rostok (die Elementarfasern) átmérőjétől, amely éppen a belgiami lennél a legnagyobb. Hogy a belgiami len kórója nem szokott czérnavékony lenni, hanem legalább is közepes, ha nem is tulvastag, azt láttam elégszer a helyszínén, de ez egyébként természetes is, mert hiszen ha egy lennövény megnő, 100—110 cm. hosszúra (ez pedig napirenden van a belga termelőknél), akkor az nem is maradhat oly vékony-szálú, mint a mi tótjaink Linum crepitans- vagy akár L. usitatissimumja is, amelyből azok ugyanakkora földterületre kétszer annyi magot vetnek, mint a belgák és az általuk termesztett len éppen a tulsűrűség miatt (Zsdjár és Toriszka szepesmegyei, Királyhegyalja gömörmegei köz-ségek kivételével) csak nagyrítán képes elérni a 90 cm. szálhosszuságot.

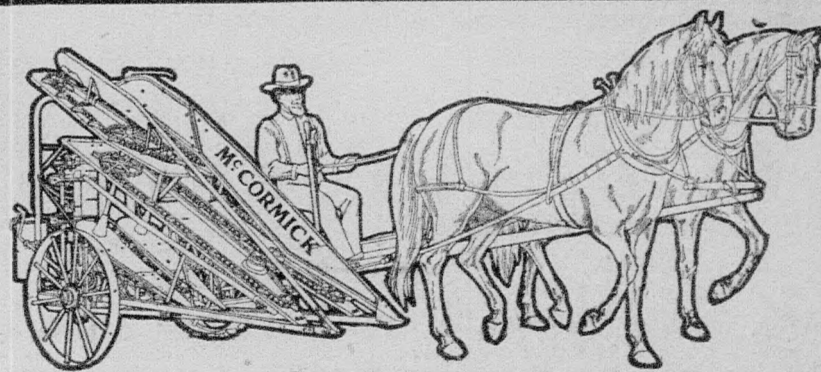
Kijelentem egyszóval, hogy én nem védelmezem és nem is védelmeztem soha a „vastag” lenkórót. Különb is, hogy mit nevez a czikkiró „vastag”-nak, azt mm.-ekben nem is fejezte ki. Én pedig leginkább a Felvidékünk régi, elfajzott magból termesztett vetés tulsűrűsége miatt czérnavékonyra növő és emiatt elég hosszúra megnőni nem is tudó lentermesztés *ellen* akartam állást foglalni, mert az ilyen len elég jó lehet a saját házi szükségleteikre természetű törpebirtokosoknak, de nem lehet általánosan követendő példányképe hazai lentermesztőinknek különösen nem ma, amikor a len már kezd gyáripari növénykévé fejlődni.

Befejezve ezek után ellennyilatkozatomat, rátérek inkább arra, hogy amennyiben egyáltalában beszélünk Alföldünk rostlentermesztéséről, melyik lehet az a körülmény, amely ott a termelést ellenzi. Ezt a körülményt a czikkiró elhallgatta, pedig éppen a legfontosabb, tudniillik a *talaj fizikai és kémiai minősége*. A rostlen ugyanis a legerősebb fonalat nem a televénydus vagy tözezes, hanem a vályog- és a könnyebb agyagtalajokon

McCormick tengerekéveköti-aratógép

vágja és kévébe köti a tengerit, egyformán jól, akár rövid- vagy hosszuszaru, akár áll a tengeri vagy pedig düllt. 26 ang. hüvelyk sortávolságtól feljebb alkalmazható. A kötészerkezet lényegében ugyanolyan, mint a világhírű McCormick gabonakévekötié. A gép úgy van szerkesztve, hogy a tengeri esőve nem sérül meg. A kévék nagysága szabályozható.

— További felvilágosítással és ajánlattal szívesen szolgál: —



McCormick Harvesting Machine Company, Budapest, V., Váci-ut 98. sz.

szolgáltatja és ez az oka annak, hogy hazai gyárosaink legjobban szeretik az utóbbiakhoz hasonló Dráva, Duna, Tisza, Bodrog, Béga stb. folyamenti diluviális iszap, illetve lész-talajok vagy a dunántúli könnyebb agyagos talajok len-termesztését. Ezért nem lesz érdemleges kóróslent-termesztés sohasem Pest és Szabolcs megyék homokjain és sziktalajain, valamint Alföldünk fekete, tulkött, tulbuja agyagtalajain, mert az ilyen talajokon a sok csapadék tényleg eredményezi a tulvastag (habár sokszor nagyon is hosszuszálú) kórót, amely azután gyakran meg is dül, tehát még a feldolgozás előtt félig-meddig átmegy az áztatás procezzusán.

Egyszóval a kender, repcét, kölest, czirkot és más zsaroló növényeket bőven termő, tul-televényes talajok a rostos len termesztésére nem valók, sőt az eddigi tudományos vizsgálatok megállapították azt is, hogy a rost fejlesztésére a trágyákat is csak mérsékelten szabad használni.

Ezért követi pl. egy torontálmegyei uradalom azt az eljárást, hogy a rostlent természetű ott, ahol a kender már nem hoz biztos termést, de azért veti azt évről-évre, hogy a lenben jó előveteménye legyen az őszi buza számára és éppen ez az oka annak, amiért én a rostlent természetű Alföldünkön (bizonyos körülmények közt) okvetlen kell hogy pártfogoljam, de másrésztől azért is, mert hiszen a rostlent nagyban vetni ugyanis csak ott szabad, ahol nincs szalmahiány, mert bizony a len se alomszalmát, se takarmányt, se más mellékterményt nem ad vissza a gazdának.

Végül engedje a cikkíró szerényen kijelentésem, hogy arra nézve, vajjon hazánkban minők a lentermesztési viszonyok — amennyiben szükséges — szívesen szolgálhatok ama statisztikai adatokkal, amelyeket hatáskörömbe tizenégy év óta gyűjtöttem s hogy Alföldünkön mik voltak a próbálkozások eredményei. Azon általánosságban kimondott „kevés hozam, rövid, durva rost” megjegyzése ellen pedig tapasztalataim alapján óvást kell tennem, amit különben hazai lenkikészítőgyáraink is megzafolhatnak. Igen, voltak is, lesznek is rossz lentermesztések nálunk, nemcsak Alföldünkön, de egyebütt is, mert a mi hazánk csapadékviszonyai kontinentális jellegűek, szélsőségekre hajlók és Belgium, Hollandia, valamint Észak-Franciaország tengerparti vidékeivel össze nem hasonlíthatók. *Füredy Lajos.*

VEGYESEK.

Mai számunk tartalma:	Oldal
Az OMGE. közleményei	2025
Egyről-másról	2025
A hazai lentermesztésről	2034
Növénytermesztés és műtrágyázás.	
A buza koresztetett vetése	2026
A kálitrágyák és azok használata	2027
Lótenyésztés.	
Az ország lótenyésztéséről	2028
Állattenyésztés.	
A magyar mezőgazdák Dairy-Cows importja	2028
Baromfi-tenyésztés.	
Miként váltak be a fehér orpington tyukok Lazai viszonyaink közt?	2029

Állategészségügy.	Oldal	
A fertőző hüvelyhurut és elterjedése Magyarországon	2030	
Szőlészet. Kertészet.		
Földiepertermesztés Tahitótfalun	2031	
Levélzsekrény	2033	
Vegyesek	2036	
A zágrábi érseki birtokok eladása. — Személyi hir. — Halálozás. — A Temesvármegyei Gazdasági Egyesület elnökének lemondása. — Sörárpabemutató és bonitálás Sopronban. — A határszéli állatesempész és a marosvárhelyi székely kamara. — Komlótermesztők gyűlése. — A magyar-óvári m. kir. gazdasági akadémia értesítője — Az eladó nomoki borkészletek nyilvántartása. — Terményszállítások a hadsereg részére		3037
Kereskedelem, tőzsde	2038	
Szerkesztői üzenetek	2040	

A zágrábi érseki birtokok eladása. Lapunk folyó évi 63-ik számában megemlékeztünk arról, hogy a zágrábi érsekség 8000 hold területű birtokait a Dél-magyarországi Gazdák Bankja vásárolta meg parcellázás céljából. Együttal az információ arról is beszámolt, hogy a birtokokat nem a bank maga fogja parcellázni, hanem magánosoknak fogja parcellázás céljából eladni. Ezzel szemben a Dél-magyarországi Földmivelők Gazdasági Egyesületének vezetősége arról értesít bennünket, hogy ezen információ téves, amennyiben a nevezett bank az egyesülettel karöltve fogja a parcellázást végrehajtani, ami természetesen nekünk is elég garancia arra, hogy a parcellázásoknál divó visszaélések ez esetben kizárassanak. Mindez azonban nem változtat azon álláspontunkon, hogy az érseki birtok feldarabolásánál a „Magyar Földhitelintézetek Szövetsége” közvetítését a legszívesebben láttuk volna.

Személyi hir. *Jeszenszky Pál* kir. tan., ügyvezető-titkár, a román határmenti állatesempész tárgyában a helyszínen folytatott hosszabb tanulmányutjáról hazatérve, megkezdte a szeptember hó 16-ig tartó nyári szabadságát.

Halálozás. A kalocsai érseki uradalom jószágigazgatója, assakúrti és práznocei Prácpovszky Ágost, az OMGE. tagja és lapunknak is kiváló munkatársa f. hó 14-én elhunyt. A pályáját 40 évig odaadással szolgáló főtisztet az uradalom tisztikara őszintén gyászolja.

A Temesvármegyei Gazdasági Egyesület elnökének lemondása. *Sztojánovits György* báró, a Temesvármegyei Gazdasági Egyesület elnöke lemondott tisztségéről, amelyet a legszebb sikerrel közel öt éven át töltött be. A lemondás híret nagy sajnálattal vették a temesi gazdák és sajnálattal közöljük mi is, de reméljük, hogy az elnöki székéből való távozás nem jelenti Sztojánovits bárónak a gazdatársadalmi tevékenység teréről való visszavonulását.

Sörárpabemutató és bonitálás Sopronban. A Sopronvármegyei Gazdasági Egyesület kebelében egy évvel ezelőtt megalakult Sopronmegyei Sörárpatermesztők Szövetsége f. hó 17-én tartotta meg Sopronban első sörárpabemutatóját és bonitálását. A szövetségnek ma 17 nagyobb birtokos tagja van, akik 5200 kat. hold sörárpaterületet képviselnek és most, hogy a kezdő lépéseken a szövetség már tul van, működését kiterjeszti a kiszáradkra is, azt a célt mozdítván elő, hogy a sopronmegyei sörárpát lehetőleg javítsa, egyöntetűvé tegye és a viszonyoknak legjobban megfelelő „Hanna-árpa” termesztését általánosítsa. A sörárpabemutatóra felküldött minták java is „Hanna-árpa” volt, csak elvétve akadtt loosdorfi és Bohemia.

A bíráló-bizottság, melynek tagjai voltak *Seligmann Kelemen* alelnök elnöke alatt *Grabner Emil*, a növénynevelő intézet igazgatója, *Fabricsius Endre* segédtitkár az OMGE. képviselőjében, *Goldschmidt Dávid* malátagyáros, *Steiner Albert* gabonakereskedő, *Eber Ernő* dr. gazdasági egyesületi titkár, szigorú vizsgálat és bírálat alapján hozta meg ítéletét, mely szerint a beküldött sörárpaminták közt legkiválóbbnak *Ótocska Béla* három beküldött mintáját ítélte, melyek 39 pontszámot kaptak és ezzel a 40 pontszámban megállapított legkiválóbb minőséget majdnem elérték. Utána sorrendben következtek a *Bükki cukorgyár* gazdasága, a *Czenki cukorgyár* pinnyei és lakompaki gazdasága, *Bauer Ottó* tormási gazdasága, *Czenki cukorgyár* lédeczi gazdasága, *Egyedi uradalom*, *Mesterházy Ernő* dr. nagygeresdi gazdasága, *Esterházy herceg* süttöri gazdasága, *Nagyecsenki cukorgyár* nagyecsenki gazdasága, *Soós Géza* gazdasága, melyek mind legalább 32 pontszámot nyertek, vagyis igen jó minőségnek feleltek meg. A bemutatón 560 vagon sörárpa volt képviselve, melyből a bemutatóson megjelent kereskedők 18—19 koronás áron nagyobb mennyiséget vásároltak.

A bírálat befejezte után *Rupprecht Olivér*, a Sopronvármegyei Gazdasági Egyesület elnöke köszönte meg a bíráló-bizottság fáradozását és buzdította a jelenlévő gazdákat a sopronmegyei sörárpa minőségének javítására, melylyel — amint a bemutatás igazolta — kiváló eredményeket lehet elérni. Az egyesület a legkiválóbbnak talált sörárpából nagyobb mennyiséget fog vásárolni a kiszáradk közt való vetőmagkiosztás céljaira.

A határszéli állatesempész és a marosvárhelyi székely kamara. Most jelent meg a marosvárhelyi kereskedelmi és iparkamara vaskos jelentése kerületének 1910. évi közgazdasági viszonyairól. A jelentést, mely a székely föld sok aktuális kérdését megvilágítja, azzal a kérelemmel terjesztette fel a kamara a kereskedelmi kormányhoz, hogy „az abban foglaltakat nagybecsű jóindulatára méltatni kegyeskedjék”. És ez a kérelem indokolt is, mert ha vannak a jelentésnek értékes részei, úgy vannak olyan részei is, melyeket tényleg csak a legnagyobb jóindulattal lehet végigolvasni. Am álljon magának a jelentésnek hivatkozott része minden prejudikálás nélkül: „A Romániából áthurczolt és Csik megyéből kiterjedő száj- és körömfájás ugyszólván megbénította az állatkereskedelmet. E betegségnek meglepetésszerű fellépése igazolja a

VESZEK mindenféle gazdasági magot legmagasabb napi áron. Jelenleg különösen:
őszi borsót, őszi bükkönnyt,
szöszös bükkönnyt, biborherét
MAUTHNER ÖDÖN cs. és kir. udvari magkereskedése
 Budapest, VII., Rottenbiller-u. 33.

Sopronban. sület kebe- lt Sopron- ége f. hó 50 sörárpa- ségnek ma 5200 kat. most, hogy ar tul van, is, azt a negyei sör- tegye és a banna-árpa- bemutatóra árpa" volt, emia.

gjai voltak klete alatt tészet igaz- az OMGE. látagyáros, r Ernő dr. vizsgálat és mely szerint kiválóbbnak aját ítélte, ezzel a 40 öbb minő- ben követ- a, a *Ozenki gazdasága,* *iki cukor- lalom, Mes- ága, Ester- Nagyczenki Soós Géza pontszámot eltek meg- képviselve, kereskedők séget vásá-*

Olivér, a let elnöke dozását és ronmegyei el — amint dményeket bnak talált g vásárolni s céljaira.

marosvá- meg a ma- nara vaskos zgazdasági kékely föld z al a kéré- a kereske- foglaltakat reskedjék". a vannak a nak olyan regnagyobb n magának den preju- ruzolt és ajás ügy- delmet. E igazolja a

kamarának abbéli nézetét, hogy az állatbetegsé- gek behurcolása ellen könnyebben lehet véde- kezni a vámok megnyitásával, mint azok elzárá- sával. Az ellenőrzés a határon sohasem lehet olyan kiterjedésű, hogy a csempészetet megaká- dályozhassa. A betegséget pedig a csempészettel lehet legkönnyebben behurcolni. Ezzel indokolta a kamara a husínség megszüntetése végett tett fölterjesztését is, amelyben a romániai állatoknak meghatározott mennyiségben a vámonon keresztül vámentes behozatalát javasolta. Hát bocsánat- ot kérünk. Itt egyik „érv“ a másikat üti agyon. S különben ha ezt nevezi a kamara székely népméltóságnak, úgy igazán már elérkezett az ideje annak, hogy a székelyföldi gazdatisz- dalmi intézmények fokozott figyelemmel kísérjék és ellensúlyozzák a kamarának különösen a kis- gazdaosztály rovására menő „indokolt fölterjeszt- getéseit“.

Komlótermesztők gyűlése. E hó 13-án tar- totta a Bácsbodrogyvármegyei Gazdasági Egye- sület komlótermesztési és értékesítési szak- osztálya szokásos tanulmányi kirándulását és gyűlését Ófuton. Az uradalmi komlószok meg- tekintése után a komlószárító pajtákát nézték meg a vendégek, melyekben a természetes szárításnak a mesterséges szárítás feletti elő- nyeiről és olcsóbb voltáról győződhetek meg. Az utána tartott gyűlésen *Pertschy Ferencz dr.* lelépő elnököt újból elnökül választották s egy- ben elhatározták, hogy Bácska minden komló- termeszto községében komló tudósítót tartanak és az értékesítést az egyesület a kezébe veszi. Bácskában átlag jó a komlótermés s az árak elég magasak. A termés a jelenlegi becslések szerint egy kat. holdon 7—9 q száraz komló lesz s így tekintve a magas árakat, igen szép haszonra van a termelőknek kilátása.

A magyaróvári m. kir. gazdasági akadémia értesítője az 1910—1911. tanévről *Ujhelyi Imre* igazgató szerkesztésében most jelent meg. Az értesítő részletesen ismerteti a 93 év óta fenn- álló hírneves intézet történetét, Magyaróvárt, majd az intézet szervezeti, rend- és fegyelmi szabályzatait. A házi rendszabályok, ösztön- díjak és segélyek felsorolása után leírja az akadémia gazdaságát, kísérleti területeit, kertjét, szőlőtelepét és a kapcsolatos intézményeket. A nagy gondnal szerkesztett értesítő tartal- mazzza ezenkívül a tanári kar névsorát, ismer- teti annak irodalmi tevékenységét és a hallga- tóság névsorát. Az akadémianak az 1910—1911. tanévben összesen 106 hallgatója volt és pedig 29 III., 32 II. és 42 I. éves és 2 rendkívüli hallgatója. Az érdeklődőknek készséggel ad fel- világosítást és küldi meg az értesítőt az aka- démia igazgatósága.

Az eladó homoki borkészletek nyilvántar- tása. A „Homoki Szőlősgazdák Országos Egye- sülete“ addig, míg a kötelekbe tartozó gazdák borértékesítő társaságokba nem tömörülnek, megalakította borértékesítési szakosztályát, mely a tagok bortermését nyilvántartja és a borkész- letet eladását díjmentesen közvetíti. A szak- osztály közvetlenül lép érintkezésbe a magyar és osztrák borkereskedőkkel és vendéglő- sőkkel. Sem a vevőtől, sem az eladótól közve- titési díjat nem szed. Mindennemű megkeresés a titkári hivatal címére (Szeged, Tisza Lajos-

körnt 69.) intézendő. A bejelentés semminemű kötelezettséget nem von maga után, mert a termelő a bejelentés mellett is szabadon elad- hatja a borát bárkinek.

Terményszállítások a hadsereg részére. A cs. és kir. közös hadsereg részére 1911 szept. 1-től 1912 augusztus 31-ig terjedőleg Pozsony, Komárom, Sopron és Szombathely katonai átvevő állomásokon nagybemennyiségű rozs és zab szükséges. Szállítási módokat s az összes fel- tételekre nézve részletes felvilágosítást nyújt a pozsonyi cs. és kir. 5. hadtest hadbiztossága.

Terményszállítások a hadsereg részére. A cs. és kir. közös hadsereg részére 1911 szept. 1-től 1912. évi szeptember 30-ig terjedőleg Szolnok, Örkény, Zombor, Kecskemét, Szabadka, Czegléd, Ujvidék, Székesfehérvár, Tolna, Pécs és Kaposvár katonai átvevő állomásokon nagybemennyiségű széna, alomszalma, ágyzalma és tűzifa szükséges. Szállítási módokat s az összes feltételekre nézve részletes felvilágosítást nyújt a budapesti cs. és kir. 4. hadtest hadbiztossága.

Jó könyvek.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület karöltve a „Patria“ irodalmi és nyomdai rész- vénytársasággal könyvkiadó vállalatot tart fenn, melynek az a célja, hogy a gazdaközönséget jó és olcsó könyvekkel lássa el.

A kiadott könyveket gyakorlati gazdák szá- mára írják olyan kiváló szerzők, akik együtt haladnak az élettel és a tudománnyal. Különös tekintettel van a vállalat arra is, hogy ne ter- helje meg az olvasókat elmélettel, miért is a szerzők csak azt adják elő, ami az élet tapasztalatain átsűrődött és helyesnek bizonyult. A gyakorlati iránynak és a takarékoság szem- pontjának betartása teszi lehetővé, hogy a könyv- kiadó vállalat feltétlen megbízhatóságuk mellett könnyen érthető és olcsó könyveket bocsáthat az olvasó közönség rendelkezésére.

Ujabbban az OMGE. könyvkiadó vállalatában következő művek jelentek meg:

A „Köztelek Olcsó Könyvtára“ I. és II. év- folyamának 12 füzeté 5 K., a III. évfolyam előfizetési ára 5 korona. — *Groffits G.: Gazda- sági építészlet.* Füzve 10 K., vászonba kötve 12 korona. *Campbell H. W.: Okszerű talaj- művelés.* Magyarra átdolgozta: K. Ruffy Pál. Füzve 3 K 50 f., vászonkötésben 4 K 50 f. *Praznovszky Á.: Dohánytermelés és kezeléstan.* II. kiad. Füzve 2 K, vászonkötésben 3 K. *Károly Rezső: Mezőgazdasági üzemszervezés és eredmé- nyek.* Füzve 9 K, vászonkötésben 10 K. *Rodiczky Jenő dr.: Die Bienenzucht in der Nusschale.* II. kiadás 1 K 20 f. *Cselkó István: Szarvasmarhatenyésztés.* Füzve 7 K, vászon- kötésben 8 K. *Grabner Emil: A gazdasági növények nemesítése.* Füzve 5 K, vászonkötésben 6 K. *Szilárd Gyula: Szőlőművelés és borgazdaság.* Vászonkötésben 10 K. *Vantsó Gyula dr.: A bir- tokos és gazdatiszt közötti jogviszony* 3 K. *Az új végrehajtási törvény.* Kérdés és feleletekben 50 f. *Kovács Imre: A gyapjú minősítése* 3 K 50 f. *Cselkó István: Takarmányozástan.* Kellner új elmélete alapján. Vászonkötésben 10 K. *Sierbán János és Koerfer István dr.: Tejgazdaság.* Kézi-

könyv gyakorló gazdák és tejszővetkezetek részére. Füzve 4 K, vászonkötésben 5 K. *Népszerű kiadás* (Magyar és német nyelven.) Egyenként 2 K. *Kovácsi Béla és Monostory Károly: A ló és tenyésztése* 12 K, vászonkötésben 15 K. *Rodiczky Jenő dr.: A magyar juhnyelésztés múlt és jelen irányairól.* Vászonkötésben 3 K. *A kecske tenyész- tése és haszonvétele* 1 K 50 f. *Molnár István: A mezőgazdasági gyümölcsstermelés és értékesítés.* Vászonkötésben 5 K. *Kardos Árpád: Házi és udvarkertek berendezése.* Vászonkötésben 3 K. *Suschnka Richárd: Egyszerű gazdasági számvitel.* Vászonkötésben 6 K. *Cserháti Sándor: Talaj- ismeret.* Füzve 4 K, vászonkötésben 5 K. *Páter Béla: A vadon termő növények.* Füzve 5 K. — Vászonkötésben 6 K. *Tormay Béla: Általános állattenyésztéstan.* Vászonkötésben 7 K. *Hreblay Emil: A baromfi hizlalása és a hizott baromfi értékesítése* 1 K 50 f. *Wiener Moskó: Az ujlaki uradalom üzleti berendezése* 1 K.

Hogy a megrendelést kényelmesebbé tegyük, alább mellékelünk egy megrendelési lapot, amely kivágva és borítékba téve, a „Patria“ r.-t.-nak Budapest, IX., Üllői-ut 25. szám kül- dendő.

MEGRENDELÉSI LAP.

Alulírott ezennel megrendelem az Országos Ma- gyar Gazdasági Egyesület könyvkiadó vállalatában megjelent következő műveket, melyeknek árát egy- idejűleg posta-utalványon küldöm.

Kérem postafordultával alanti címre következő könyveket küldeni:

A könyv neve:	ára	K.
.....
.....
.....
.....

Olvasható aldirás:

Lakóhely:

Utolsó posta:

NYILTTÉR.

B rovatban foglaltakért a szerkesztőség felelőséget nem vállal.



OROSZ-ORSZÁG

legjobb vidékéről elsőrendű Orlov származásu

tráber (gyorskocsiló)

jutányos áron **eladó.** Ugyiszintén legjobb származásu magyar luxuslovak is kaphatók:

BISCHITZ és WILHEIM lókereskedőknél Érsekújvárott.

A természetes jéggel való hűtés tisztátalan, egészségtelen, megbízhatatlan.

A mesterséges hűtés (gépi uton) ideálisan tiszta, állandó, megbízható és hatá- sos. **Ahol tejmanipulá- czió van, tojás, gyümölcs, zöldség, hus, vadhus konzerválendő, csakis a mesterséges hűtés az egyedül eredményes.**

Urasági lakások, kastélyok, gazdaságok, ha valamely üzemerő áll rendelkezésükre (villamos világítás, malom, erőhajtásu tejgazdaság vagy takarmányszoba, cséplőkészlet), **termeljenek** maguk gépi uton jeget és **készítsenek mesterséges hűtőkamrát.**

Nem drágább a mesterséges jég és mégis óriási előnyös a gazdálkodónak.

Forduljon:

REICHEL és HEISZLER vegyipari gépgyár részvénytársasághoz

Telefon 98-10 és 50-85. **Budapest, X., Noszlopy-u. 1.** Telefon 98-10 és 50-85.

ösen: t, ét edése u. 33.

ÓVÁS!!

Tudomásomra jutott, hogy törvényesen védett

„Pyroleum“ omat ille ék-telen egyének

hamisitják.

Eltekintve a törvényes lépésektől, melyet a hamisítók ellen indítottam, kötelességemnek tartom az igen tisztelt vevőimet: nagybirtokosokat, gazdákat és gazdasági egyesületeket ezen hamisításra figyelmeztetni és óvni, mert ezen hamisított készítményhez értéktelen anyagok használatnak fel és ezen utánzott „Pyroleum“ nem felel meg a gazdaságban megkívántató követelményeknek.

DEGEN JAKAB,
Budapest, IX., Közraktár-utca 28. szám.

Patkány- és egérintőbacillus.

„Ratin“ (mezel egér, hőség és ürgekérel) fertőző betegséget plántál közöttük és teljesen kipusztítja. Más állatra avagy emberre ártalmatlan. Prospektust ingyen küld a „Ratin“ Bakteriologiai Laboratorium vezérképviselője

Budapest, Rottenbiller-u. 30.

Felhívjuk a t. cz. gazdaközönség figyelmét a

BUDAPESTI

GYAPJUAUKCZIÓKRA,

melyek minden évben kétszer, július és szeptemberben tartatnak meg.

Az aukciókra felküldött és „Gyapjuárverések Magyar Általános Hitelbank, Budapest, Dunaparti teherpályaudvar“ címzett gyapjuküldemények ingyen raktározásban részesülnek.

Bejelentéseket elfogad és mindenemű felvilágosítással szolgál

Magyar Általános Hitelbank

Áruosztály—Gyapjuárverések
V. ker., Nádor-utca 12. sz.

Kimutatás a ragados állatbetegségek elterjedéséről.

(Eredeti jelentés a „Köztelek“ részére.)
1911 augusztus 16.

A betegség neve	Fertőzve volt		Mult heti állapot		Mult évi	
	K.	U.	K.	U.	K.	U.
Lépfene	348	366	353	374	286	325
Veszétség	260	265	276	283	218	233
Takonykór	55	58	58	57	50	52
Száj- és körömfájás	3310	2741	3508	24175	77	547
Juhhimlő	53	84	47	71	62	167
Ivorsz. hóly. kiütés	25	63	28	65	22	56
Rühkór	124	269	141	293	145	311
Bivalyvész	13	13	14	14	6	6
Sertésorbáncz	384	930	367	964	375	1087
Sertésvész	1052	3730	1034	3636	1034	4123

Ausztáriában 1911. év aug. 9-én fertőzve volt: vesztésséggel 18 k. 24 u., takonykórral 8 k. 10 u., rag. száj- és körömfájással 2175 k. 48703 u., sertésvészszel 124 k. 384 u.

Németországban 1911. év július 15-én fertőzve volt: takonykórral 23 k. 50 u., rag. száj- és körömfájással 4240 k. 25406 u., sertésvészszel 696 k. 999 u., rag. tüdőfóbbal — k. — u.

KERESKEDELEM, TŐZSDE.

Napijelentés a gabonátözsderől. 1911 augusztus 18.

(A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete gabonaosztályának jelentése a „Köztelek“ részére.)

Daczára a nagyobb kínálatnak, az árak változatlanok maradtak és elkölt 80,000 q buza tartott árak mellett.

Rozsban az üzlet továbbra is szilárd maradt. Budapest paritásában 1840—1850 koronát fizettek.

Takarmányárpiában az üzlet szilárdult.

Zabban az üzlet változatlan maradt, Budapest paritásában 1680—1720 koronát fizettek.

Tengeriben az árak emelkedtek és főképp a határidőpiac esélyeinek hatása alatt állott. Budapest paritásában 1660 koronát fizettek.

Eladott:

Buza, Tiszavidéki: 500 mm. 82 k. 2385 K., 300 mm. 82 k. 2380 K., 100 mm. 82 k. 2380 K., 300 mm. 815 k. 2380 K., 200 mm. 815 k. 2365 K., 100 mm. 81 k. 2365 K., 100 mm. 81 k. 2375 K., 100 mm. 81 k. 2370 K., 600 mm. 81 k. 2360 K., 1000 mm. 80 k. 2380 K. felső, 5000 mm. 80 k. 2380 K., 1000 mm. 80 k. 2380 K., 200 mm. 80 k. 2370 K., 1500 mm. 80 k. 2350 K. felső, 500 mm. 80 k. 2344 K. felső, 100 mm. 795 k. 2360 K., 100 mm. 795 k. 2360 K., 5000 mm. 792 k. 2372 K., 5000 mm. 792 k. 2372 K., 100 mm. 81 k. 2350 K. felső, 100 mm. 81 k. 2270 K. felső, úszkós, 2500 mm. 815 k. 2390 K., 300 mm. 81 k. 2365 K. konkolyos.

Sz.-Tamási: 1750 mm. 795 k. 2380 K.

Pestvidéki: 800 mm. 81 k. 2380 K., 1000 mm. 80 k. 2380 K., 500 mm. 80 k. 2370 K., 300 mm. 80 k. 2360 K., 100 mm. 80 k. 2350 K., 650 mm. 80 k. 2350 K., 100 mm. 80 k. 2345 K., 100 mm. 79 k. 2345 K., 100 mm. 81 k. 2345 K.

Bácskai: 100 mm. 81 k. 2340 K., 100 mm. 80 k. 2340 K., 5000 mm. 795 k. 2360 K.

Bánsági: 8000 mm. 80 k. 2365 K., 4000 mm. 80 k. 2380 K., 4100 mm. 80 k. 2375 K., 4000 mm. 795 k. 2370 K., 5000 mm. 795 k. 2365 K.

Fehérmegyei: 700 mm. 81 k. 2360 K., 500 mm. 80 k. 2360 K.

Török-Beese: 4700 mm. 795 k. 2370 K.

Felsőmagyarországi: 300 mm. 815 k. 2375 K., 100 mm. 80 k. 2360 K.

Rozs: 500 mm. 1840 K. pp., 500 mm. 1835 K. pp., 100 mm. 1835 K. pp., 200 mm. 1820 K. pp., 200 mm. 1830 K. pp., 100 mm. 1840 K. pp., 200 mm. 1850 K. pp.

Árpa: 100 mm. 1650 K. pp., 100 mm. 1680 K. pp., 100 mm. 1670 K. pp.
Zab: 100 mm. 1735 K., 250 mm. 1725 K., 100 mm. 1710 K.
Tengeri: 100 mm. 1660 K., 100 mm. 1650 K., 100 mm. 1675 K., 100 mm. 1665 K. kocsira.

Határidőárak (Déli zárlat.)

Buza 1911 októberre	2290 K.
Buza 1912 májusra	2330 „
Rozs 1911 októberre	1896 „
Zab 1911 októberre	1710 „
Tengeri 1911 szeptemberre	1640 „
Tengeri 1912 májusra	1580 „

A liverpooli gabonapiacz.

(Eredeti jelentés a „Köztelek“ részére.)
Liverpool, 1911 augusztus 15.

A lefolyt hét első felében piacunk még az előbbi hét izgatott hangulatában folytatódott, még mindig emelkedő árákkal. E szilárd hangulat részben a kedvezőtlen oroszországi és kanadai hírek, részben pedig a Washington Bureau jelentésének következménye volt. Ezenkívül az amerikai piacok is támogatták az itteni szilárd hangulatot, esetenként pedig erős kereslet is nyilvánult, különösen ausztráliai és argentinai búzában. A hét vége felé azonban a kereslet nagymértékben csökkent, sőt mondhatni, hogy a minimumra szállt, Kanadából is jobb időjárást jelentettek, másrészt pedig a kikötői és vasuti munkások sztrájkja is van némi befolyással a piacra. E körülmények lánghabb hangulatot eredményeztek, sőt a sztrájk ma már erősen kezdi szorítani az árakat, mert nagy tömegek érkeznek, de nem rakhatók ki. A Washington Bureau aug. 1-i becslése szerint az összes buza-termés 664.466,000 bushelt tesz ki (1 bushel = 27.2 kg.), mely összehasonlítva a tavalyi 695.443,000 bushellel, 34 milliónyi deficitet mutat, mely bizony annál kedvezőtlenebb, mert hisz ezidő körülbelül két millió acre-vel többet vetettek be, mint tavaly.

A kanadai buza-termést illetőleg meglehetősen idegesek a spekulánsok. Kanada ugyanis évente 22—26 millió q-t szállít a külföldre, erre a tömegre pedig nagyon is kell számítani, mert el vagyunk kényszerülve arra, hogy Oroszország a következő gabonaszegzonban körülbelül 30—32 millió q-val kevesebbet fog a külföldre szállítani. Maga az orosz kormány is nagy vásárlásokat eszközöl, hogy a rossz természéssel sújtott vidékeken szét-özsa. De ami még feltűnőbb, az azok a visszavásárlások, melyeket orosz czégek a német piacokon végeztek, különösen rozsban és búzában, sőt már új német rozst is vásároltak északi Oroszországtól és Finnországtól számára. A minap megjelent német hivatalos becslés adatai alapján az egész termés jó közepesnek nevezhető. Igaz ugyan, hogy az őszi rozst kivéve, az összes gabonatermés kisebb, mint tavaly, de ezt a deficitet pótolja az a kitűnő minőség, melynél jobbat még alig arattak Németországban. Az árak pedig oly magasak, hogy a gazdáknak egyáltalában nincs panaszra okuk. A francia termés is nagyon jó, különösen ami a minőséget illeti; ugyanez mondható az olasz termésről is, mely 13 millió q-val mulja felül a tavalyit. Indiában tetemesen javult a helyzet, de jónak még mindig nem mondható. Ausztráliában és Argentínában igen kedvező viszonyok között befejezték az őszi munkálatokat és a vetést. A bevetett terület az utóbbiban 10—15%-ot növekedett az összes gabonatermésben.

Mai jegyzéseink részszállítványokra c. i. f. Liverpool q-ként:

	aug. 8.	aug. 15.
2. sz. É.-Manitoba jul.-aug.-ra	1980 K.	1994 K.
Dél-Ausztráliai jul.-aug.-ra	1898 K.	1905 K.
78 kg.-os Barusso jul.-aug.-ra	1842 K.	1884 K.

Budapesti takarmányvásár. (IX. kerület, Mester-u. 1911. aug. hó 18-án. A székesfővárosi vásárigazgatóság jelentése a „Köztelek“ részére.)
Felhozott a szokott községekből 185 szekér réti széna, 30 szekér muhar, 20 szekér zsupszalma, 20 szekér alomszalma, — szekér takarmányszalma, —

HEUCKE A. GŐZEKEGYÁR, GATERSLEBEN.

Legtakarékosabb üzemű Compound rendszerű forró (tulhevített) gőzzel dolgozó gépek.
Legjobb referenciák.
Legrégibb speciális gőzekegyár.

Vezérképviselő: Komáromvidéki takpt. r.-t. Budapest, V., Súlyom-utca 20. Telefon 106—08.

szekér tengeriszár, 15 szekér luczerna és zabos-bükköny, — zsák szecska.
A forgalom igen élénk.
Árak fillérekben q-ként a következők: új réti széna 560—800, muhar 700—800, zsupszalma 360—460, alomszalma 340—400, takarmányszalma —, kőve tengeriszár —, egyéb takarmány új —, zabos-bükköny 700—800, lóhere —, luczerna 640—800, köles —, sarju —, szalmaszecska —.
Összes kocsiszám 310 Összes súly 372,000 kg.

Szeszüzlet.

A gyér kínálatok és élénk fedezési vételek, továbbá a nyersanyag drágulása folytán a szeszárak e héten ismét —50 K-val drágábban záruinak.
Elkelt finomított szesz nagyban adózva 183—184— K-ig, adózatlanul 64—65— K-ig, míg ellenben kicsinyben, az ár 1 K-val drágábban jegyeztetik.
Denaturált szesz szintén szilárd és hordóval együtt 52—53— K-ig kelt el nagyban kötésre élénk fedezési vételkedv mellett.
Mezőgazdasági szeszgyárak részéről gyér a kínálat és mitán a vételkedv élénk úgy kontingens nyersszesz 58'50—59— koronáig kelt el fix ársban és 1'75—2'50 koronával jegyezésen alul.
Exkontingens szesz —50 K. drágábban kelt.
Budapesten a kontingens nyersszesz ára 60—61— K.

Budapesti jegyzés

	nagyban	koronákban
Kontingens nyersszesz	—	—
Finomított szesz adózva	183 50	184—
" adózatlan	64 50	65—
Élesztőszesz adózva	182—	182 50
Nyersszesz adózva	181 50	182—
Denaturált szesz	52—	53—

(Az adózott szesz 20 K. pótdóval együtt értendő.)

Gazdasági áruszükségleti cikkek.

(A Magyar Mezőgazdák Szövetkeze árusztályának jelentése a „Köztelek” részére.)
Zsiradékok. Az üzlet a lefolyt héten is igen szilárd irányzatú volt s az árak a múlt hetiekhez képest, ismét emelkedést mutatnak. A forgalom az eladók tartózkodása következtében csak vontatottan bonyolódott le.
Jegyzések:
I. r. fehér forrázott táblaszalonna, friss áru, nagyobb kocsisrakományok vételénél, nehéz minőségű — 141—142 K.
Könnyebb minőségű — 134—135 „
I. r. perzselt (paraszt) szalonna — 150—151 „
I. r. pestvárosi disznósír, nagy hordókban 157—158 „
100 kg.-ként minden levonás nélkül.

Luiza gozmalom r.-t. jelentése a „Köztelek” részére. Budapest, 1911 aug. hó 17. Netto-árak 50 kg.-ként Budapestben, elegysúly tiszta súlyként, zsákosul. Kötettség nélkül.

Takarmányliszt:

Szám:	0	1	2	3	4	5	6	7
Ár K.:	17'90	17'50	17'10	16'70	16'30	15'70	15'30	14'70
	7 ¹ / ₂	7 ³ / ₄	8	Korpa: F. G.				
	13'70	12'30	9'50	Ár korona:		6'40	6'40	

Liszt, örlemények és abraktakarmányok.

(A Magyar Mezőgazdák Szövetkeze abraktakarmány-osztályának jelentése a „Köztelek” részére.)
A fővárosi malmok átlagos búzalisztjegyzései 100 kilogrammonként Budapestben, elegysúly tisztasúlyként, zsákosul.
Szám: 0 1 2 3 4 5 6 7
Ár K.: 34'80 34— 33'20 32'40 30'20 30'40 28'80 27'20
7¹/₂ 7³/₄ 8
25'20 21'60 17'60

Rozslisztárak:

Szám:	0	0/1	1	WR.	II.	II/B.	III.
Ár K.:	29'60	28'40	26'80	25'60	23'40	22—	20'40

A többi abraktakarmányezikkek árai a következők voltak Budapestben zsákkal, teljes vagonrakomány vételénél 100 kg.-ként:
Finom korpa 1911 augusztusi száll. — 12 10—12 20
Goromba korpa 1911 augusztusi száll. — 12 10—12 20
Goromba korpa 1911 azonnali száll. — 11 80—12—
Finom korpa 911 azonnali száll. — 11 80—11 90
Goromba korpa 1911 szept.-decz. száll. —
Finom korpa 1911 szept.-decz. száll. —
Rozskorpa — 12 20—12 30
Árpáda és árpaderce — 14 20—14 30
Malomkonkoly — 11 40—
Budapesti gyári repcepegőácsa — 13—13 20
Derby-melész ab Hatvan vagy Pozsony — 11—
Szárított moslék zsák nélkül ab Budapest — 12 50—12 70
Szárított répaszelet zsák nélkül ab Hatvan —
Czukorgyár — 12 25—12 50
Malátacsira — 13—
Szörplé 48—50% czukortart. hordó nélkül ab czukorgyár — 8 20—8 70

Budapesti juhvásár.

1911 augusztus 14.

Főlhajtatott:

Magyarországból	1580 drb juh	— drb kecske
Szerbiából	— juh	— kecske
Összesen	1580 drb juh	— drb kecske
Eladatlan maradt	— drb juh	— drb kecske

Á r a k
(kilogrammonként élősúlyban, korona értékben).

	kg.	páronként
Hizott ürü	drb 62—68 fill.	kor.
Feljavított juhok	54—60	—
Kiverő juhok	50—58	—
Kisorolt kosok	58—60	—
Bárányok	—	—

Irányzat: lanyha, az árak 3—4 fillérrel kg.-ként csökkentek.

Budapesti lóvásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)

1911 augusztus 17.

Főlhajtatott:

	Ár	(drb.-ként kor.)
Jobb minőségű hátszló	4 drb	400—500
Könnyű kocsiló (jukker)	16	350—1100
Nehéz (hintós)	30	450—500
Igás kocsiló (nyugati vér)	40	300—1000
Ponny	2	160—
Fuvaroslovak	108	200—300
Paraszlovak	590	50—280
Alárendelt minőség	145	22—120
Összesen	935 drb	
Eladatlan maradt	427 drb	

Irányzat: közép. Székesfőváros levágásra vásárolt 120 drb 50—140 K-ig.

Budapesti szurómarhavásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)

1911 augusztus 14.

Á r a k:

	(kilogrammonként élősúlyban fillérekben)
	I. oszt. II. oszt.
Magyarországból élő borju	168 db 120—140 110—118
„ rugott	7 — 80 104
Ausztriából élő borju	— — —

Á r a k:
kor. értékben páronként

Magyarországból élő bárány	— drb	—
„ leszurt	—	—
Ausztriából „ gödölye	—	—
Galicziából rugott borju	—	—
Ausztriából élő borju	—	—
Összesen	175 drb	
Eladatlan maradt	— drb élő borju, — drb leszurt borju, — drb élő bárány, — drb leszurt bárány.	

Irányzat: élénk volt, az árak 4—6 fillérrel emelkedtek kilogrammonként.

Nemzetközi gabonapiac 1911 aug. 12-től 1911 aug. 19-ig.

	Kelet	Effektív árak										Határidő	Határidős árak					
		Budapest	Liverpool	Wion	Prága	Mannheim	Páris	New-York	Chikágó	Buenos-Ayres	Odessa		Budapest	Liverpool	Berlin	Páris	New-York	Chikágó
Buza	18	23'30**	18'06	24'80	24'80	25'92	23'72	17'46	—	18'15	16'63	Aug.	—	18'67 ¹	24'26 ²	23'72	17'46	16'58 ²
	11	23'10**	18'06*	25—	24'90	25'33	24'38	17'78	—	17'51	16'63	Szept.	22'90 ¹	18'97 ²	24'12	23'60	—	—
												Szept.	22'78 ¹	19'25 ²	24'24	24'38	—	17'84 ²
Rozs	18	18'45	—	19'20	20'60	20'91	17'08	—	—	—	12'31	Aug.	—	—	20'72 ²	17'08	—	—
	11	18'05	—	19'20	20'50	20'32	17'08	—	—	—	12'31	Szept.	18'90 ¹	—	20'48	17'08	—	—
												Szept.	18'42 ¹	—	20'60 ²	17'08	—	—
Zab	18	17'40	—	19'30	20—	20'62	—	—	—	—	—	Aug.	—	—	20'64 ²	—	—	—
	11	17'60	—	19'30	20'20	20'62	—	—	—	—	—	Szept.	16'84 ¹	—	—	—	—	—
												Szept.	—	—	20'60 ²	—	—	—
Tengeri	18	16'40	14'56	16'80	19'20	18'85	—	—	—	—	—	Aug.	—	14'88 ¹	18'60	—	—	—
	11	15'80	14'30	16'80	18'80	18'49	—	14'06	—	—	—	Szept.	15'68	14'60	18'44	—	—	12'82
												Szept.	—	14'79 ¹	—	—	—	—
Árpa	18	17—	—	19'50	20—	24'74	—	—	—	—	—	Aug.	—	—	—	—	—	—
	11	17—	—	19'50	20—	24'44	—	—	—	—	—	Szept.	15'76	13'97 ²	18'08	—	—	14'06 ²

Jegyzet: ** 79 kg. tisztavidéki. *) Orosz.
1) Október. 2) Deczember.

SZIVATTYÚK ÉS MÉRLEGEK különleges gyár
GARVENSWERKE,
WIEN, II., Handelsquai No. 130.
Mintaraktár: I., Schwarzenbergstrasse 6.

Budapesti vágómarhavásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)
1911 augusztus 17.

Főlhajtás összege:		Minőség szerint:	
Uj felhajtás	1665 drb	Elsőrendű hizott	333 drb
Mult vásárról visszamaradt	—	Másodrendű	1146 „
Összeg	1665 drb	Alárendelt minőség	106 „
Eladatlan maradt	—	Növendékmарha	16 „
		Bivaly	64 „
		Összeg	1665 drb
Szarmazási hely szerint:		Nem szerint:	
Magyar eredeti	877 drb	Bika	160 drb
Magyar tarka	788 „	Ökör	927 „
Magyar bivaly	—	Tehén	578 „
Horvátországi marhák	—	Növendék-bivaly	—
Boszniai marhák	—	Összeg	1665 drb
Összeg	1665 drb		

Á r a k

(100 kg.-ként élőszuliban minden levonás nélkül fillérekben)

1911 augusztus 17.	I. rendű	II. rendű	III. rendű
Magyar hizott ökör	92-108	82-90	70-80
Tarka hizott ökör	94-114	86-92	74-88
Bosnyák ökör	—	—	—
Tehén	92-102	80-90	70-84
Bika	94-106	88-94	78-88
Növendékmарha	—	60-90	—
Bivaly	—	60-73	—

Irányzat: csendes, az árak 2-4 koronával emelkedtek méterházanként.

Budapest-ferencvárosi zárt sertésvásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)
1911 augusztus 10.

Heti felhajtás összege	Érkezett vagon	Érkezett összesen darab	Eladott	Eladatlanul maradt
augusztus 11-től augusztus 17-ig	155	6422	6282	344

Napi árak fillérben

N a p	Óreg nehéz páronként 280-350	Páronként 300 kg.-on felül	Páronként 220-300 kg.	Könnnyű 220 kg.	Husos fejta
1) aug. 11.	—	—	—	—	—
aug. 17.	—	—	—	—	—
2) aug. 11.	142-148	152-160	154-168	162-170	—
aug. 17.	144-158	154-162	156-168	160-170	—

1) Az árak élőszuliban levonás nélkül értendők.
2) Az árak élőszuliban páronként 45 kg. élőszul és 40% levonással, kilogrammokban értendők.

Irányzat: A vásár élénk, az árak 2 fillérrel emelkedtek.

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete kőbányai sertéshizaló telepének jelentése a „Köztelek” részére.

Az árak kőbányai szokás szerint 45 kg. élet 4% levonással vevő javára értendő.)

Óreg nehéz páronként 400 kg. felül	Óreg közép „ 300-400 kg.	Fiatal nehéz „ 320 kg. felüli súly	Fiatal közép „ 250-300 kg.	Fiatal könnyű „ 250 kg.-ig
—	—	156-158	162-164	—

A hizott sertésüzlet irányzata változatlan.
Kőbányára egészséges sertések forgalmi korlátozás alatt levő területekről is szabadon szállíthatók. A felküldési szándék a kerületi állatorvossal közlendő, ki mindenkor szolgál a szükséges utbaigazítással.

Soványsertés-árak.

(Eredeti tudósítás Uri Rezső sertésbizományos VIII. Népszínház-utca 22., a „Köztelek” részére.)
1911 augusztus 17.

Sertésvészen átment	kilogrammig	fillér
—	60-100	230-190
—	100-120	190-180
—	120-160	180-170
—	160-200	170-150
Sertésvészen át nem mert	60-100	170-160
—	100-120	160-156
—	120-160	156-153
—	160-200	150-130

Árak élőszuliban kilogrammonként 4% engedmény. Irányzat: változatlan.

Bécsi juhvasár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)
1911 augusztus 17.

Főlhajtás:	drb	Árak:	fillér
Magyarországból	1001	Angol husos ürök	—
Galicziából	—	Első. hizl. ürü	66-70
Oszták tartományokból	—	Gyapjas	—
		Középm. hizl. ürü	50-64
Összesen	1001	III-ad rendű	—

Irányzat: A nagyobb felhajtásnál fogva igen lanyha és az árak 8-10 fillérrel estek.

Bécsi szurómarhavásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)
1911 augusztus 17.

Főlhozatal:	kg.-ként fillérekben (észta szuliban)	I. oszt.	II. oszt.
Magyarországból élő borju	—	—	—
leölt	455	168-172	116-166
Ausztriából élő borju	1415	148-152	136-146
leölt	1732	168-172	116-166
Magyarországból élő bárány	—	—	—
Ausztriából élő	—	—	—
Magyarországból leölt	—	36-48	K. párja
Ausztriából leölt	30	—	K. párja
Magyarországból leölt sertés	—	—	K. párja
Ausztriából	—	—	zsirsert.
Magyarországból leölt juh	1324	132-164	hussertés
Ausztriából	136	124-132	—
Összesen:	5092 drb		

Irányzat: lanyha, a kisebb keresletnél fogva prima borju 4 fillérrel, összes többi minőség 6-8 fillérrel olcsóbb. Sertés 6-8 fillérrel olcsóbb. Bárány és juh keresetlen.

Folyó hó 18-án megtartott wien-szt-marxi vesztémarhavásáron felhajtott:

Magyarországból	Ökör	Bika	Tehén	Bivaly	Összesen
—	350	273	183	8	1314 drb
Galicziából	—	7	9	—	16 „
Ausztriából	—	38	40	31	109 „
Bosznia	—	18	10	7	35 „
Összesen	—	906	330	230	43 1474 drb

Osztályozva:

Hizómarha	121 drb
Legelőmarha	21 „
Csontosmarha	332 „
Összesen	1474 drb
A vásárra bejelentett	85 drb
Eladatlan maradt	13 „

Irányzat: lanyha. A hétfői marhavásári árakat az összes minőség megtartotta. Bika és csontosmarha 3-4 koronával drágább.

Külföldi állatvásár.

A külföldi marhavásárok általában szilárd irányzatot követtek. Wien, Páris és Koppenhága piacain az árak tovább emelkedtek, míg a többi helyen a multheti árak változatlanul megmaradtak. A sertésvásárokon, nevezetesen Chikagóban, Dániában és Ausztriában, az árak tovább emelkedtek, Párisban, Angliában és Németországban ellenben egy kevésbé hanyatlottak az árak.

Berlin. Aug. 12. Marhavásár: I. oszt. 56.64-59.-K., II. oszt. 49.50-53.10 K. Tehenek: I. oszt. 47.20-49.50 korona. Borjuk: I. oszt. 66.08-71.98 K., II. oszt. 59.—64.90 K., III. oszt. 49.50-55.46 K. Sertések: 150 kg.-on felüliek 57.82 K., 120-150 kg.-osak 56.64-57.82 K., 100-120 kg.-osak 55.46-57.82 K., 80-100 kg.-osak 54.28-56.64 K. 50 kg. élőszul szerint.
Páris. Aug. 7. Marhavásár: Ökrök 71.25-85.50 K., tehének 71.25-85.50 K., bikák 66.50-78.85 K., borjuk 89.30-112.05 K. Sertésvásár 96.90-108.30 K., 50 kg. vágószul szerint.
Koppenhága. Aug. 10. Sertésvásár: Árak magasabbak 58.08-59.68 K., 50 kg. vágószul szerint.
Chikágó. Aug. 5. Marhavásár: I. oszt. 33.25 K., II. oszt. legelőmarha 28.50 K. Sertésvásár: Könnnyűszulú sertések 39.75-39.25 K., nehézsúlyúak 34.50-38.50 K. 50 kg. élőszul szerint.

Szerkesztői üzenetek.

I. A. Turterebes. A családmét vagy más zöldtakarmányt nem czélszerű polyvával rétegezve zombolyázní, vagy besavanyítani, a cukorrépaszeletet pedig csak akkor rétegezzük polyvával, ha több napi heverés következtében meglágyult, ami a kezdődő romlásnak jele. Erről és a zombolyázásról, valamint a besavanyításról követendő eljárásról *Takarmányozásunk* tájékoztathatja, mert ezen a helyen nem terjeszthetünk ki ily köztudomású dolgokra. Miután a buza-korpa s takarmányrépa tápértéke változó, csak annyit mondhatunk, hogy a jármoskörnél 4 kg. jó buza-korpa 6.5-10 kg. takarmányrépa által helyettesíthető. A nagyranövő répafajták sokkal tápszegényebbek, mint az apróbbak. Cs. I.

K. A. Baja. A berkshirei sertések tenyésztőinek száma annyira megapadt az utóbbi időben, hogy ezen sertések beszerzésére más tenyésztetet, mint a bábolnai állami ménésbirtokot ajánlani nem igen tudunk. Hogy vajjon ezidőszertint vannak-e ott eladó egyéves kocák, vagy nincsenek, arról nincsen tudomásunk, de ha volna is ilyen sertések, valószínűleg 350-400 korona körül ingadozna a darabonkénti árak. Nem hagyhatjuk azonban megjegyzés nélkül, hogy a feketeszínű sertések iránt az érdeklődés hovatovább csökkenőben van s ez az oka, hogy tenyésztésével sokan felhagytak. Kérdés, hogy az adott esetben is nem volna-e czélszerű a szintén nagyon ellenállóképességű és gondorszerű, fehér színű linkolni sertés tenyésztésével foglalkozni. —csy.

Többeknek. A Jurenák-féle ekék ügyében bővebb felvilágosítással szolgál *Löhnerer Andor* (Budapest, IX., Mátyás-utca 20.). S. P.

F. R. Schyentelek. A tengeriszár besavanyítására vonatkozólag részletes felvilágosítást nyújt *Cselkó „Takarmányozásunk”* című jeles könyve. (Kapható a „Patriá”-nál Budapest, IX., Üllői-ut 25.) Répát tengeriszár közé besavanyítani már a nagy tápanyagvesztés miatt sem czélszerű.

Cz. R. Vágszakolca. Gabonaosztályozásra különösen pedig vetőmagkiválasztásra a Kaiser-féle centrifug a legalkalmasabb. Semmiféle más osztályozógéppel, mint a jól beállított Kaiser-féle centrifuggal jobb eredmény el nem érhető. E gépet Kühne Ede Moson, Proper Samu Budapest, a Magyar Mezőgazdák Szövetkezete hozzák forgalomba. S. P.

Cz. Gy. Botfalva. Kérdezt vaskerekeket, amelyek gazdasági szekerekre valók, a M. Kir. Államvasutak Budapest készíti. Közlelebbi felvilágosítás végett tessék a Magyar Államvasutak vezérigynökségéhez (Magyar Bank és Keresk. R.-T. Bpest, V. Váci-körut 32.) fordulni. Ezek a kerekek tovább tartanak a fakerekeknel. S. P.

R. R. Zombolya. A „Compress” tartányok, ha jól vannak szerelve, teljesen megfelelnek feladatuknak, mert azok tulajdonképpen nem mások, mint légüstök, amelyek a szivattyu nyomásának állandóan ki vannak téve. Előnyük az, hogy helyettesítik a padlásra felszerelt nagy víztartókat, így tehát először is sokkal egyszerűbb az épületben való elhelyezésük s ami a fő, miután a pinczében elhelyezhetők, nincsenek kitéve a befagyás veszélyének. Egyedüli hátrányuk csak az lehet, ha elfelejtettek a kellő időben szivattyuzni, akkor a légnyomás nem lesz elegendő a kellő vízmennyiség szolgáltatására. De ez teljesen analóg eset azzal, hogyha a közönséges vízvezetéknel nem töltötték meg a víztartót. S. P.

V. K. Gabimajor. Fowler-féle ruganyfogu tarlóhántó kultivátor mindenestre megfelel a gyakorlatnak. Annak beszerzése egy 2000 holdas birtokra csak akkor lenne ajánlható, ha az illető birtokon levő gőzke-készlet még máshol is tán dolgozik bérbe, mert e kultivátor napi munkabírása közel 25 kat. hold és így aránylag a 2000 holdas birtokon kevés munkája akad. S. P.



SZABÓ EMIL ÉS TÁRSA BUDAPEST, VI., Teréz körút 46. (Bejárat Gyár-utca 2)

BÖLGINDER NYERSOLAJMOTOR

Kevés nyersolajszükséglet.

Feltétlenül megbízható özem.

Nincs kore, ház, fűtő



Borsajtólók, szőlőzúzókat és gyümölcsdarálók **UMRATH és TSA**
 mezőgazd. gépgyáraknál
 Budapest, V., Váci-körút 60.
 Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve küldetük.
Borsajtóinkat
 a szakemberek által legjobbnak elismert eredeti francia Mabilie rendszerben gyártjuk, melynek előnye, hogy a sajtolásnál a legcsekélyebb erő kifizetésre van szükség és amellyel kettős működésük folytán (az emeltyű-rudnak úgy előrenyomása, mint visszahúzásánál működnek) többet és jobban sajtolnak, mint bármely más szerkezetű borsajtók.
Szőlőzúzókat bogozó készülékkel v. anélkül szállítunk
 A megrendeléseket kérjük idejekorán eszközölni.



„Kulatár”
 szobrász- és építőművészek által tervezett kész művészi síremlékek állandó kiállítása.
 Budapest, VIII., Köztemető-út 4. sz.
 Iroda BLUM LAJOS sírkőraktárában. Telefon 91-76.

Őszi vetésre ajánljuk több éven át kipróbált, nagy hőseget kitűnően bíró, megdülésnek és rozsdának ellentálló, **Páriból, Vilmorin-től** hozott **eredeti mag** után termelt **első utántermésű**
„GROS-BLEU” és „BON-FERMIER”
vetőbuzaféleségeket, melyek idei hozama nagy területeken vetve, magyar holdanként 12-16 q között váltakozik, 82-84 kgr. hektoliter súlyban. Ára vevő zsákjaiban 26 korona per 100 kgr. ab vasuti állomás Zalabér, a vételár előzetes beküldése mellett. Mintát kívánatra küld: **uradalmi intézőség, Mikosdpuszta, per Zalabér.** 980



CZEMENTHORDOK
 üveggel betelve
BORSARI és TARSA
 Üvegyártóipari Rt. BUDAPEST, V. Alkotmány-Utca. 31.
 2,000,000 hektoliter használatban. ■■■ Kérjen prospektust és látogatást.



Szab. villamos biztosíték kicserélhető betéttel.
 Hs. kiég. csak a betét cserélendő ki, tehát olcsóbb, mint bármely más biztosíték, mert a porcellán-dugó tovább használható. Nem kell javítani! Mindenki által kezelhető. 550 volt-feszültség és minden áramerősségre. — Legkisebb rendelhető mennyiség 25 darab. Minden dugó 5 tartalékbetéttel szállítatik.
Árak:
 „Edy” normál (a leggyakrabban szükséges) betét nélkül, drb.-ként 75 fillér, betét hozzá 2-10 amp.-ig drb.-ként 18 fillér, betét hozzá 15-40 amp.-ig drb.-ként 24 fillér. **Migno** biztosíték (patronnal), betét nélkül drb.-ként 30 fillér, betét hozzá 1-10 amp.-ig drb.-ként 20 fillér. „Edy” nagy csavarment (patronnal), betét nélkül drb.-ként 1:35 fill. betét hozzá 6-20 amp.-ig drb.-ként 40 fillér, betét hozzá 30-60 amp.-ig 45 fillér.
 Rendelésnél az ampérerősség megadandó, vagy 1-1 kiégett dugó beküldendő.
 Egyed-elárúsítás: **Hanak Miksánál, Bpest, V., Nádor-u. 50/B.** (Markó-utca sarok.)

Hegyi vetőbuza! Vetőrozsa!
 Heine kolostorozs métermázsánként... 22 kor.
 Professor Heinrich rozsa métermázsánként 23 kor.
 Pedigree szakélas, szárazság, megdülésnek ellentálló buza métermázsánként... 23 kor.
 Biborheremag, gondosan rostolt, mmázsánként 84 kor. feladó állomáson, zsák önköltségen.
KEMÉNY MIKLÓS, GARBÓCZBOGDÁNY. 1001

Nagygeresdi tenyészetemben eladó 8 darab telivér yorkshire kan
 8 hónapos :: :: élősúly 2 korona 20 fillér. :: ::
Veszényi bér gazdaságomban eladó egy 2 éves szimentáli-welstermarsch keresztezésű bika.
 Elsőrendű leszármazás, anyja tejelése 6728 liter, 270 kg zsírral 1903-ban. Bármikor megtekinthető. Előzetes értesítésre kocsis Szárföld vagy Kapuvar állomáson.
Dr. MESTERHÁZY ERNŐ,
 976 **NAGYGERESD.**

WOHANKA FÉLE HONI GYÁRTMÁNYI NYERSOLAJ MOTOROK és LOKOMOBILOK. ÜZEMKÖLTSEGEK.
NAGYSÁG SZERINT 1 1/2-2 fillér
ÓRÁNKÉNT és LŐERŐNKÉNT - NINCS ROBBANÓ- és TŰZ-VESZÉLY! - MINDEN PÉNZÜGYÖRI ELLENŐRZÉS és ENGEDÉLY NÉLKÜL.
WOHANKA és TARSA BUDAPEST, V. VACZI-KÖRUT 76.

HOMOKÉRTÉKESÍTÉS
 Akinek homokja van, kérje saját érdekében:
 F. 3. Formák és számszámok csömöszölt betonárak előállít-sához.
 F. A. 1. Kézi üzemre berendezett betontégla- és alagesőgyártás.
 Cs. G. 4. Kézi üzemre berendezett cement-eserőgyártás.
 B. B. Az üreges építőkövek (betonblokkok) gyártása.
 C. S. 1. A cement- és mozaiklapok gyártása (száraz) árjegyzékeinket és prospektusainkat; kérje anyagának díjtalan megvizsgálását, mérnökünk látogatásait és tekintse meg üzemből mintatábláinkon összes cementipari homokértékesítő gépeinket.
SZÁNTÓ és BECK
 mérnök
 cementipari gépek gyártása.
 Budapest, IX., Viola-utca 7. szám.

Legkorábbi, zöldségterményű szolgáló
őszi búkköny,
 valamint
takarmányrozsa
 eladásra kerül, míg a készlet tart.
REIZMAN HERMAN gazdaságában,
 Tornyospálcza, Szabolcs m. 987/b

Eladó juhállomány.
 Sajószentpéteri juhászatból eladatik nagyfajta rambouillet, egynyiretű, tenyészképes, nagyobb csapat anyajuh, ürü, ürütoklyó, apácza és kos. Bővebb adatokkal szolgál **HECHT és GROSZ, Sajószentpéter.** 998

Szőke mangalicza tenyészsertés eladás!

5^o drb 1/2 éves tenyész kocza, átvészelt
40 „ 8 hónapos tenyész kocza
40 „ 1 éves tenyészkan
20 „ 8 hónapos tenyészkan

kapható: Erdőtanyai gazdaságban, DÓCZ,
Torontál megye. Vasutállomás: GILAD.
Tavirdahivatal: BÄNLAK. 1025

Legjutányosabb mintázott ajánlatokat
arpáról és rozsról
kér **C. Paredschneider in Baum-**
garten, 0.-0. 986

Most jelent meg

KÖZTELEK OLCSÓ KÖNYVTÁRÁBAN:

A gazda mint üzletember

Irta:

Dr. Seyfried Károly.

Ara bérmentes küldéssel 60 fillér,
mely összeg előre beküldendő. ::

Első segélynyújtás az állatok megbetegedéseinél

Irta:

Lukács Aladár.

34 ábrával.

Ara bérmentes küldéssel 1 korona
10 fill., mely összeg előre beküldendő.

Megrendelhetők a „Patria” r.-t. gazd.
könyvk.-ben, Bpest, IX., Ullői-ut 25.

Debrecenhez közel fekvő és vasuti állomással bíró
közébségben részben fekete, részben homokos 340
holdas jó minőségű

tagbirtok,

20 hold dohányengedéllyel, 18 hold fajszőlővel,
a szükséges és jókarban levő gazdasági épületek-
kel, kedvező feltételek mellett eladó, esetleg 1911
október 1-től haszonbérbe kiadó. Felvilágosítást ad:
Szojói Nagy Sándor dr., Debrecen, Szechenyi-utca
35. szám. 1024

!! Vetőmageladás !!

Nh. Cserhádi Sándor óvári akadémiai tanár a
két Afliőre az illmici arpat legjobbnak mős-
tette, mert legjobban bírja a szara ságo, bőven
termő és korán ő féség. — **Graf Páffy**
Bela kismagyari uradalma, u. l. p.
Nagymagyar, Pozsony megye, amíg a készlet
tart q-ként 20 koronájával, zsákok önköltségen
számítva szállítja ab Somorja-Uztor. 995

Eladó

140 darab szép, magyar faj **borju,** 1 és fél éves,
párónként 40 koronáért, kevesebb mennyiséget is
adunk, az árak választás szerint lesznek megállá-
pítva. Állomás: Aranyos-Gyéres, Sörgönczim:
Dancsilla Testvérek Mezőnagyrésán. Érdeklő-
dőknek tudósí ára kocsit küldök. Távo ság a tanyá-
tól az állomásig rövid. Sörgöncyök 12 órával előbb
adandók fel az állomásra való megérkezésnél. 1030

Burgonya- aratógép,

Köhne-féle, teljesen új állapotban, fele árban
a Királykúti Uradalomban **eladásra kerül.**
Bővebb felvilágosítást az uradalmi számtartói
hivatal ad **Királykút, Borsod megye.** 1009

Tehenezet felosztás folytán mintegy
25 drb szépen fejlett bonyhádi és szim-
mentháli jellegű jó

fejős tehén

kerül eladásra **Bohus László báró világo-
sai** **gazd sárában** (Arad megye). Érdeklődőknek
részletes felvilágosítást ad a titkári hivatal. 1014

Elsőrendű tenyészetből
200 db szőke mangalicza

választott malacz,

melyek szeptember 1-én lesznek 9 hetesek
eladók Legéneze bér gazdaságban. Czim:
STERN SÁNDOR, BARANYA-SELLE. 1017

Uradalmak és középbirtokosok

használatára **LIPTAY JENO** földbirtokos
igazi szaktudással egy rendkívül praktikus

PÉNZTÁRI FÖKÖNYVET és PÉNZTÁRI NAPLÓT

szerkesztett. ~~~~~ Mindkettő a lehető
legegyszerűbb beosztású és könnyen áttekinthető.

A kemény papirba kötött, körülbelül 60 ives Pénztári főkönyvet és a
puha fedelű, körülbelül 20 ives Pénztári naplót **15 koronáért**
szállítja az összeg előleges beküldése mellett vagy utánvétellel a „Patria”
r.-társ. nyomtatványkezelői osztálya, Budapest, IX., Ullői-ut 25. (Köztelek.)

Homoki vetőrozs-eladás.

500 mm. **Petkusi rozs,** hektoliterenként 79—80 kg. súlyu,
500 „ **Kolostor rozs,** „ 77—78 „ „
200 „ **Zeelandi rozs,** „ 76—77 „ „

vetéshez előkészítve, eredeti vetőmag utáni termés, kitűnő minő-
ségi, rendkívül nagy szalmájú, megdőlésnek ellentálló, bőtermésű,
van eladó **Erényi Sándor bér gazdaságában, Biri,**
Szabolcs m., métermázsanként, vevő zsákjában Biri állomásra
szállítva 20 (husz) korona. 945

Őszi vetésre ajánljuk — ameddig a készlet tart — az álta- lánosán elterjedt, ez évben 80—83 kg. hektoliterenkénti, tényleges súlyu

diószegi óriási buzánkat

mely számos termelő egybehangzó kijelentése, valamint a magyarvári
országos növénytermelési kísérleti állomás által végzett termelési kísérlet
eredménye szerint is, ugy szem, mint szalmáhozamra nézve első helyen áll.

Diószegi Czukorgyár Diószeg, Pozsony megye. 931

GAZDASÁGI KOCSIGYÁR MERŐCZE, Nyitra megye.

gyárt gazdasági, teher-
és mindennemű szeke-
reket, kerekeket, kerék-
és szekéralkatrészeket.
KIVALÓ MINŐSÉG! :: ELŐNYÖS ÁR! 691

Tenyésztés felhagyása végett eladó

500 darab juh

és pedig körülbelül 20 drb merino-precose rambouillet keverék tenyészkos, 10 drb nő endekkos, 310 drb anva, 40 drb éves jerke, 125 drb 3-2 éves ürü, 25 drb éves ürü. **Kétkereszturi gazdaság**, u. p. Füleknagydaróc, Nograd m. gye. 1015

Tiszaszentmiklósi tenyészetemben

eladó:

300 drb háromhónapos és 300 drb 4 és 5 hónapos tiszta mangalicza **malacz,** 100 drb **javitott vegyes birka** (kos. ürü és **vegyes tinó** 2 és 3 éves, meddő), 30 drb **vegyes üsző** 2 és 3 éves. Előzetes értesítésre kocsit Tiszaszentmiklós vagy Zenta állomáson. **Hirschl Herman, Zenta.** 1012

Hydraulikus sajtók

Több mint 400 példány készült a 323 számú képe szerint. Képe a 323 számú képen látható képek katalógusában és a 323. és 324. számú képeken.

szőlő- és gyümölcsmest sajtó-ára. nagyzöm számára. 1, 2 vagy 3 kitolható kosárral. „Herkules” szőlő- és gyümölcspresek **kettősnyomó készülékkel**, kez erőre, gyártja mint különlegességet különböző nagyságban és szerkezetben és kitűnő minőségben:



Mayfarth Ph. és Tsa
Wien, II/1.

gépgyár és vasöntöde.

Különleges gyár gyümölcészeti és szőlészeti gépekben.

Kwizda Ferencz János az osztrák-magyar csász. és kir., a román királyi és bolgár királyi udvaroknak áll-tyógyászati orvokk kben való szaktitőia, kerfűletl **gyógy-szerész** **Korneuburgban, Wien mellett.**

Kepes árjegyzéket ingyen és bérmentve.

Kwizda-féle korneuburgi marha-por

Étrendi szer lovak, szarvasmarhák és juhok részére. 50 év óta a legtöbb istállóban használatban, étvágytalan-ág. ros-z emé-zésnél, a tej javítására s a tejelés fokozására. 1 doboz ára K 1-40, 1/2 doboz 70 fillér.



KWIZDA-féle
korneuburgi marha-por
csakis ezen vedjegy, yel valódi

Főraktár: **TÖRÖK JÓZSEF** pyógyszertára
Budapest, VI., Király-u. 12. és Andrássy-ut 26.

A mezőgazdasági munkák és teendők

honapról-hónapra a mezőgazdaság minden ágában.

Szerkesztette:
Kodolanyi Antal

Második bővített kiadás Ára: fűrve 3 korona vászonkötésben 4 korona.

Hogy e mű a magyar gazdaközönségnél oly szives fogadtatásban részesült, miszerint rövid 3 hónap mulva annak 2-ik kiadásban való megjelenése vált lehetővé, azt hisszük eléggé mutatja, hogy annak írója oly művel gyarapította a magyar gazdasági irodalmat, melynek a gyakorlati életben való hasznavehető-égét legjobban a magyar gazdaközönségnek a mű iránti emez élénk érdeklődése bizonyítja.

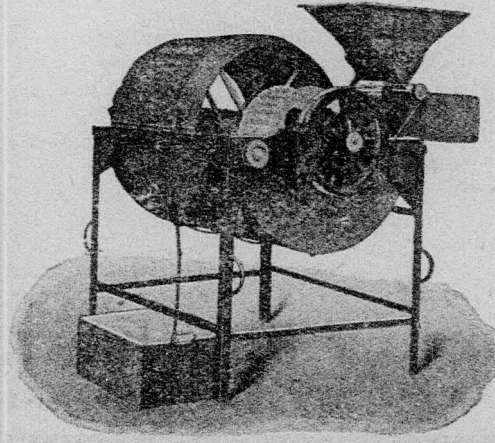
„Patria” r.-t. gazdasági könyvker skedése, Budapest IX., Üllői-ut 25. sz

Ujdonság!

Huszár-féle szabadalmazott

gabona-csávázógép

Ujdonság!

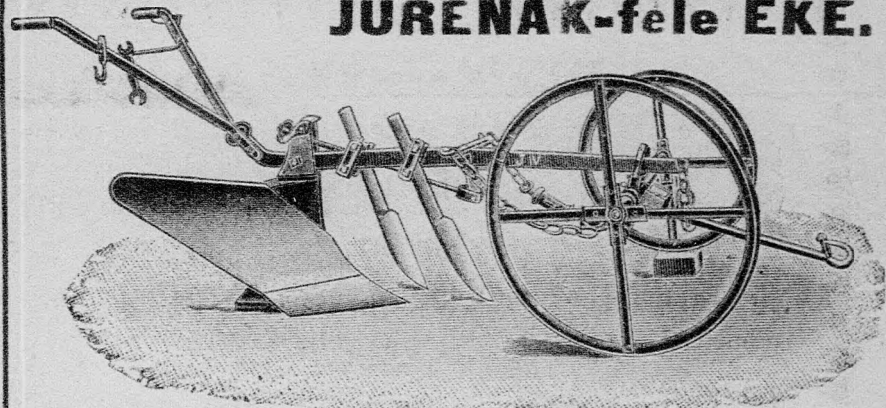


biztosan előli az üszög-spórákat. k-vés csávázó-folyadék felhasználása mellett gyors és biztos eredmény. Csekély munkaerő. 584

Tüzetes ismertetéssel és felvilágosítással szolgál a kizárólagos gyártó:

„NICHOLSON”
gépgyár r.-társ.
Budapest, V., Váci-ut 17. sz.

JURENÁK-féle EKE.



A gerendeyen levő oszvar által a szántás mélysége szabályozható, a bérés önkényű kezelé-ével szemben megörögzíthető. Dombnak fel vagy le rapid szabályozható. Vezetni nem kell. 20—25%-al aránylag más ekénél kevesebb vonerót igényel. A talajt teljesen megfordítja, így a tengeri és dohánytő is a föld alá fordítatik. A száraz talajt 100%-al apróbb rögökkel szántja. Taligája „80ni”-rendszerű is. Bármily talajt szánt.

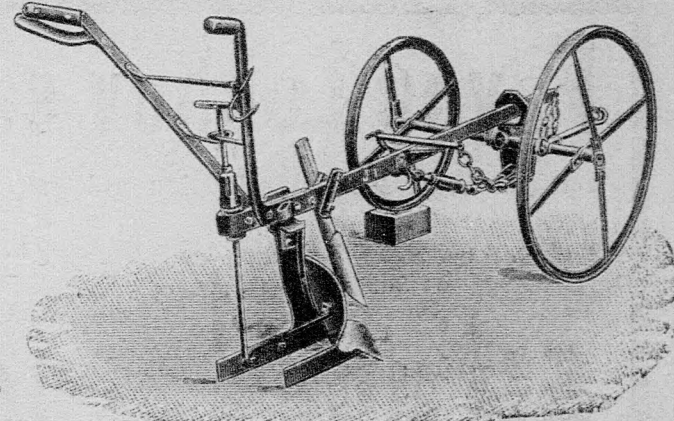
Megrendelhető: Kézpénz, vagy utánvét mellett, Pestszentlőrinc-nyaraló, 20% beküldésével.

Eke-	Ára:	7-es.	8-as.	10-es számúnak
		70.—	75.—	80.— korona
	Szánt:	8	10	12 hüvely mélyen
		12	14	16 „ szélesen
	Sulya:	83	92	98 kiló

Bármily gyártmányú „Sack-rendszerű” eke ily rendszerre házilag is kiűn a gazdaságokban 10 korona szabadalmi díj és 4 korona áru-részlettel együtt, 4—5 óra alatt átalakítható. Ily áta akított ekék kisebb-nag-obb számban már használ-
latban vannak: **Gróf Wenckheim örökösei** (Csorvás), **gróf Almássy Deues** (Gyulavári, Sarkad, Kétegyháza, Tarnasáday), **Haraszhly Sándor** (Békés-szaba), **Gelst Gyula** (Kondoros), **Klár Sándor** (Sima-puszta), **Korona-uradalom** (Gödöllő), **gróf Wenckheim Deues** (Vésző), **Szeőke Kálmán** (K-nyel), **baró Hatvany-Deutsch** (Hatvan), **Pfeiffer Istvan** (Békés-földvár), **Prepeliczay Ödön** (Gizella-major), **Rósa Imre** (Pusztá-Kunhalom), **gróf Dessewffy Aurél** (Büdszentm-hály).

Elismerő levelek rövid kivonata. **Pfeiffer Istvan:** Csodálatosan szebb, jobb és több munkát végzett. **Aradmegyeri Gazd.** Egye ület: Aránytalanul szebben, jobban és többet dolgozik. **Baró Hatvany-Deutsch** (Hatvan): A legjobb lelkiismerettel ajánlhatjuk. **Várad Szabó János** (Csorvás): Örökké 00 négy-szöglet kiszántott. Gratulálók az eredményhez! **Baró Schossberger** Ezidőszert a legfőkéletebb eke, melyet ősmerek. **Baró Radvánszky** (pomázi) uradalma: A „Jurénák-féle” eke oly tökéletes, hogy még jobbat a gazda magának már nem is kívánhat. **Gróf Almássy Pál** (Pusztatenyő): Az ekét kipróbáltuk s jöleső örömmel jelenthetjük ki, hogy annak pompás munkája minden dicséreten túlül áll. **Spitzer Testvérek** (Hatrongyos): Az ekét mind-n tekintetben kifogá-talannak találtuk. **Rósa Imre** (Kunhalom): Melegen ajánlom minden Sack-eke tulajdonosnak ekéi átalakítását.

Földészeke.



Ára:	6-os	7-es	8-as sz.
	40.—	55.—	40.— K
Sulya:	68	70	72 kiló
Szánt:	6	8	10' mélyen

Ahol 15—20 drb átalakítatik, felhívásra utikő tségmentesen és egy darab minta elkészítésének megejtésére, odautazom. 1007

Más olcseón hirdetett eke — kislejtett!

Eladó birtokok!

Fejér megyében, 800 hold prima sik gazdaság jó épületekkel urilakkal, ára: 500.000 korona.

Fejér megyében, 1700 hold prima sik gazdaság, dohánytermeléssel, jó épületekkel, urilakkal. Ára felszereléssel együtt 1.100.000 korona.

Hont megyében, 3500 hold értékes erdő és gazdaság, nagy vadászattal, jó épületekkel, urilakkal, felszereléssel együtt, ára: 780.000 korona.

Hont megyében, 1200 hold prima gazdaság, szép épületekkel, kastélyllyal, parkkal, felszereléssel együtt, ára: 700.000 korona.

Nógrád megyében, közel Budapesthez, 1500 hold prima szántóföld és nagyon értékes erdő, jó épületekkel, kastélyllyal. Ára: 800.000 korona, igen kedvező fizetési feltételek mellett.

Nógrád megyében, 1200 hold gazdaság és erdő, szép kastélyllyal, parkkal, felszereléssel. Ára 600.000 korona.

BEYER KÁROLY BUDAPEST,
V., Báthory-utca 5. 220 Telefon 12-85.

Értesítés.

A cs. és kir. katonai élelmezési raktár, Komáromban, kézi vásárlás utján

1911 szeptember hóban	300 mm. rozsot,	400 mm. zabot
" október "	200 " "	300 " "
" november "	100 " "	200 " "

termelőtől fog venni.

A közelebbi feltételek a nevezett raktár hivatalos helyiségében fekvő „Hirdetmény”-ben foglaltatnak.

Felvilágosítást a hivatal írás- és szóbelileg fog adni.

Komárom, 1911 augusztus hó 10-én.

1010

Cs. és kir. katonai élelmezési raktár, Komáromban.

Birtok bérbeadandó

Sáros megyében, a bérlet tárgyát a következő területek és üzemek képezik: szántó 580 magyar hold, rét 120 magyar hold, legelő 728 magyar hold, majorság 20 magyar hold. Gőzüzemre és víz-hajtásra berendezett malom két hengerekkel, napi 25 q őrlőképességgel. Mezőgazdasági szeszgyár 740 hl-fok szeszfőzésre berendezve, két vastartánnyal. Évente 50 drb söre hizlalása moslékra. 1000 drb birkaállomány tenyésztet. 25 drb tehénből álló tenyészet. Egy intézői 4 szobás lakás, három tisztai lakás, cselédlaképületek, magtárak, istállók. A gazdasághoz szükséges élő és holt leltár becserkében átveendő. Évi bérlet 19.000 K.

1021

Czime a kiadóhivatalban.

Tiszavidéki vetőbuza.

Jász-Nagykun-Szolnok vármegyei Gazdasági Egyesület értékesítési szövetkezete

szállít 50 métermázsán felüli tételekben, vetőmagul leginkább ajánlatos 81 kilogrammon felüli minőségi súlyu, elsőrendű, bőtermő, gyommentes eredeti **tiszavidéki vetőbuzát** Szolnok kö. elében, Tiszavidéken fekvő vasuti állomásokról.

A szállításhoz I-ső rendű új lenzsákok 1 kor. 30 fillér, kettős vitorlavászonkenderzsákok 1 kor. 15 fillérért kaphatók, vagy a szállítás saját zsákokban is történhetik.

Pontos mintával és árajánlattal szolgál

1016

Gazdasági Egyesület, Szolnok

71430/X 3./szám.

Hirdetmény.

A mezőhegyesi m. kir. ménesbirtok 1911/12. évi mintegy 12.000 q finom buza-korpa és 300 q fehérbabszükségletének biztosítása czéljából folyó évi szeptember hó 14-én Mezőhegyesen, a kisbéri ménesbirtok mintegy 9000 q zab és 5500 q finom buzakorpaszükségletének biztosítása czéljából folyó évi szeptember hó 15-én Kisbéren, a bábolnai ménesbirtok mintegy 5500 q zab, 3400 q finom buzakorpa, 1000 q melasse és 500 q lenmagpogácsaszükségletének biztosítása czéljából folyó évi szeptember hó 20-án Bábolnán, a fogarasi ménesbirtok mintegy 200 q szárított repászelet és 800 q finom buzakorpaszükségletének biztosítása czéljából folyó évi szeptember hó 21-én Fogarason, a gödöllői m. kir. koronauradalom mintegy 3550 q takarmányárpa, 1200 q szemestengeri, 2800 q finom buzakorpa, 1800 q folyékony melasse, 500 q repezopogácsa, 100 q lenmagpogácsa és 550 q szárított sártörkölyszükségletének biztosítása czéljából folyó évi szeptember hó 25-én Gödöllőn végül, a palánkai m. kir. csikótelep 1600 q finom buzakorpa és 400 q zabszükségletének biztosítása czéljából folyó évi szeptember hó 18-án Palánkán (Béla-majorbán) zárt írásbeli versenytárgyalás fog megtartatni, melyre az egy koronás bélyeggel és 5% bánatpénzzel felszerelt zárt ajánlatok, az említett záros határidőig közvetlenül nevezett birtok igazgatóságához, illetve intézőségéhez, az említett határnapok délelőtti 11 óráig nyújtandók be. A versenytárgyaláson gazdák is részt vehetnek legalább 100 q-ra teendő ajánlattal.

A részletes szállítási feltételek egy a vezetésem alatt álló minisztériumban a gazdasági főigazgatónál (I. em. 54.), mint az említett birtokok igazgatóságainál, illetve intézőségénél megtekinthetők.

Budapest, 1911 augusztus 3. 1013 M. kir. földmivvelésügyi miniszter.

Napszámosjegyzékek.

Zsebben hordozható alak, 100 lapos terjedelemben, vászonba kötve, darabja	K 1.60
Zsebben hordozható, 2 heti beosztással, darabja	K 2.—
15 × 20 cm. nagyságban, 50 ives terjedelemben, vászonba kötve, darabja	K 3.—
15 × 20 cm. nagyságban, 100 ives terjedelemben, vászonba kötve, darabja	K 4.20
19 × 26 cm. nagyságban, 50 ives terjedelemben, vászonba kötve, darabonkint	K 3.20
19 × 26 cm. nagyságban, 100 ives terjedelemben, vászonba kötve, darabonkint	K 4.80
Napszámosj gyzékek, 8-ad alakban, ivenkint	K —.03
Napszámosjegyzékek, 0-as alakban, ivenkint	K —.05
Napszámosjegyzékek, rendes ivnagyságban	K —.13

Kaphatók a „Patria” r.-t. nyomtatványkezelői osztályában, Budapest, IX., Üllői-ut 25.

F. von Lochoy eredeti petkusi őszi vetésű rozs

kétségen felül, minden tekintetben a létező legjobb rozs fajta, mely a német mezőgazdasági egyesület vetési kísérletei alkalmával mindig a legnagyobb maghozamot és pedig ha.-ként 200 kg.-mal többet eredményezett, mint a hozamban legközelebb álló fajta, és minden más helyen is, így például a Cseh királyság országos tenyésztete által eszközölt vetési kísérleteknél is mindig első helyen állt.

Strubes eredeti Squarehead-búza

megdőlés ellen felül nem mult, legtöbbet hozó téli buzafajta.

1011

Árjegyzékek ingyen és bérmentve.

Züchtervereinigung, Zentralstelle Chlumetz a. C., Böhmen.



Modern gazdasági szivattyúüzemeket

szerez

SIGNER F. és R. mérnöki vállalat
Budapest, V., Perczel Mór-u. 1.

Utolsó rendelések:
Váci püspöki uradalom Cselőtei gazdasága (2 berendezés benzínmotorok-al). — Dr. Schwartz István ur dobai gazdasága (elektromotorral). — Méltóságos Ibrányi Mihály ur galgagyörki gazdasága (benzínmotorral). — Fischer Testvérek urak leszenyei gazdasága (elektromotorral).

Díjtan mérnöktárgyalás és ajánlattétel!
Alapított 1903.

Belföldön az egyedüli Thomassalakgyár!
Őszi trágázás! Óvakodjunk a külföldi Thomassalak utánzattól!

A valódi THOMASSALAK
lőhere védjegyü

a legjobb és legolcsóbb, minden növényhez alkalmazható, foszforsavas műtrágya melynek tisztaságáért, beltartalmáért és porfinomságáért mindenkor garantálunk.

Magyarországon 30 év óta **Minden zsák ezen védjeggyel van ellátva!**
van legjobban bevezetve!

Árajánlatok, szakiratok és mindenemű egyéb felvilágosítással készségesen szolgálunk!

László Marcell Budapest, VI., Eötvös-u. 28.
a Csehország Thomasművek magyarországi vezérképv.

Vétel előtt kérjen árajánlatot! Eredeti stáfferül káltsók és kainit legolcsóbb napi áron.

FIGYELEM! Az idén kivételes olcsó árajánlattal szolgálunk!




Mielőtt czipőt vesz
kérjen árjegyzéket és mértékívet az

Amerikai Czipő Részvénytársaságtól BUDAPEST, IV., Dorottya-
utca 6. (Wurm-u. sarok).

Elsőrendű garantált valódi amerikai czipők kizárólag nálunk kaphatók. Rendkívül tartósak.

Vizhatlanok. Czélszerű alakuak. 5988

Különlegességek amerikai női és gyermekekzipőkben.

Gazdasági vadász- és sportczipők.

Postaküldemények utánvétellel.



BESEMER-FESTÉK
LUTZ EDE ÉS TÁRSA BUDAPEST.

Vibarálló, rozsdavédő
a legjobb mindennemű vas-szerkezetek mázolására.

Különösen ajánlható: Hidak, vas- és bádgtetők, vasgerendák, oszlopok, gazometerek, kandelaberek, vasrácsok és vasajtók mázolására.

Minium-alapozás n m szükséges.
Mintamázolattal, prospectussal, szinkarttyával szivesen szolgálnak egyedüli gyárosai

LUTZ EDE és TÁRSA
festékgyárak
Budapest, VII., Őrnagy-utca 4.

Bejegyzett védjegy.



CLAYTON & SHUTTLEWORTH
Budapest, Váci-körút 63,

által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzcséplőgépek,
szalmakazalozók, járgány-cséplőgépek, lőhere-cséplők, tisztító-rosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyűjtők, boronák, sorvetőgépek, Planet jr. kapálók, szecs kavágók, répvágók, kukoriczamorzsolók, darálók, őrlőmalmok, egyetemes aczél-ekék, 2- és 3-vasu ekék és minden egyéb gazdasági gépek.



Folytonégő-kályhák

cs. és kir. kizár. szab. szerkezettel, egyedüli kályhák, melyek padlómelegséget sugároznak, miáltal az alsó légréteg éppen olyan meleg, mint a felső.

Folytonégő! A tűz egyszeri begyújtás után hetekig megtartható. Ezáltal egyenletes melegség és óriási fűtőanyag-megtakarítás érhető el.

Árjegyzéket ingyen és bérmentve küld:

Krén J.
cs. és kir. kizár. szab. folytonégő-kályhák és tüzhelyek gyára Széke fehérvár.

980



Legújabb

OMEGA nyersolajmotorok és lokomobilok

Előnyei: Csekély üzemköltség 924
Nincs robb-nó vagy tűzveszély
Nincs pénzügyőri ellenőrzés

BÁRDOS és BRACHFELD műszaki és villamossági vállalat
BUDAPEST, VI., GYÁR-UTCZA 5. SZ.

Uj és egyszer használt
zsákok, ponyvák, kölesön és eladás,
amerikai manillazsineg, kévekötelek kartellen
kivül.

NAGEL ADOLF Budapest, V., Arany János-utca 10. szám.

Táviratczim **NAGELA.**

Telefon **35-92.**

Földbirtokosok pénzügyeit

elsőhelyű törlesztéses kölcsönök, másodhelyű kedvező kölcsönök által gyorsan és **rendezzük.** Bankösszekötéseink legelőnyösebben minden tekintetben legelsőrendűek. Ügyfeleink az ország legnagyobb birtokosai. Részletes felvilágosítással és azéltudatos kombinációkkal a birtokosoknak vagy igazolt képviselőiknek készséggel és díjmentesen szolgálunk. Czim:

Frankl Adolf banküzlete Budapest, VI., Eötvös-utca 19. (Eötvös-udvar), saját ház. Telefonszám 25-40.

Erdélyi jellegű haszonállatok,

u. m. jármosökrök, tinók, borjúk, sertések beszerzését legkülánsabban közvetítjük. **Székely Gazdák Szövetkezete, Marosvásárhely.** 830




SZÜCS ÖDÖN
 BUDAPEST,
 VI. NAGYMEZŐ-UTCZA 66.
 AJANLJA
ZEHETMAYR RENDSZERŰ
„KINCSEM”
 SORBAVETŐGÉPEIT, MELYEKKEL
 LÉNYEGES TERMÉSTÖBBLET MEL-
 LETT NAGYMEGTAKARÍTÁS ÉRETIK EL.
 ISMERTETÉS KIVÁNATRA
 DIJMENTESEN KÜLDETIK




Cséplési mázsakönyv
Cséplési mázsakönyv
Cséplési értesítő

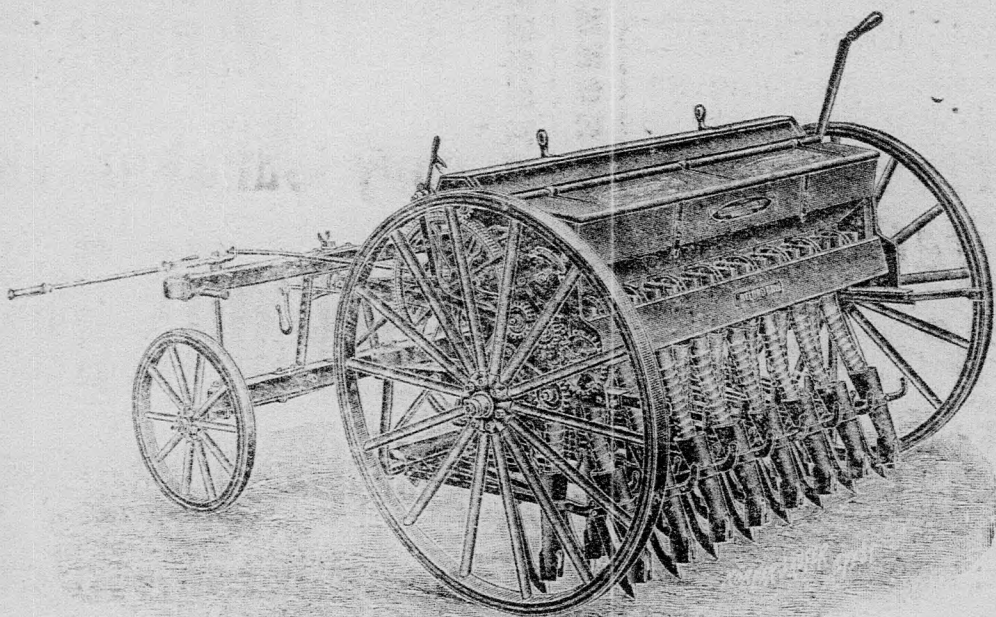
200 lapos füzet, minden második lap kité-
 hető, puha barna borítékkal, darabja K 1.50
 50 lapos füzet, középen perforálva, kemény
 kötésben, darabja K 1.20

Beszerezhetők a „Pátria” r.-t. nyomtatványkezelői osztályában, Budapest, IX., Üllői ut 25. sz

Egy gép=Három gép

szab. „**REKORD II**”

■■■■■■■■
 sorba vet-
 sorba
 trágyáz!



■■■■■■■■
 sorba vet-
 sorba
 trágyáz!

■■■■■■■■

SZAB. „REKORD II” a létező legtökéletesebb sorvetőgép
 a legideálisabb műtrágyaszóró
 az egyedüli kifogástalanul működő kombinált gép

- A szab. „**REKORD II**” egyetemes sorvetőgépiünk a losonci mezőgazdasági gépgyárban készül és az összes kulturállamokban szabadalmaztatva van.
- A szab. „**REKORD II**” mindenféle gabonaneműek vetésére és a legkülönfélébb műtrágyák kiszórására, valamint ezen műveleteknek egyidőben való végzésére alkalmas.
- A szab. „**REKORD II**” sorba vet és sorba trágyáz, ezen művelési mód pedig óriási terméshozadékot eredményez és a szórással szemben 50% műtrágyát takarít meg.

Árjegyzékkel és árajánlattal szívesen szolgál

**A Magyar Királyi Államvasutak
 Gépgyárának Vezérügynöksége
 Budapest, Váci-körút 32.**

Ami jó, az olcsó!

Eredeti svédországi
MUNKTELL- 
NYERSOLAJMOTOROK Ami jó, az olcsó!

és cséplőkészletek az elismert legjobbak.
 Igen olcsó árak! Kedvező fizetési feltételek! Legnagyobb jótállás!
 Érdeklődőknek árjegyzéket költségmentesen küld!
MUNKTELL GÉPKERESKEDELMI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST, V., Váci-ut 6. sz. a nyugati pályaudvarral szemben.

Ami jó, az olcsó!

MAGYARHON ELSŐ, LEGNAGYOBB ES LEGJOBB HIRNEVŰ ÓRAÜZLETE.

Alapítva 1847.

Bräusweller János
 Szeged. Co. és hirt. kiválóan
 szel. és vésés. felállítás
 a nemzeti ingásokhoz
 stb. stb.

ÓRAK, ÉKSZEK 10-évi jótállással
RÉSZLETFIZETÉSRE

Képes árjegyzék bérmentve. Javítások pontosan eszközöltetnek.

Komló- és szalmakötőzsineget, szőlőkötőspárgát, zsákmadzagot, csomagolóvásznat, zsákot: gabona, liszt, korpa, burgonya, hagyma, szilva stb. célra

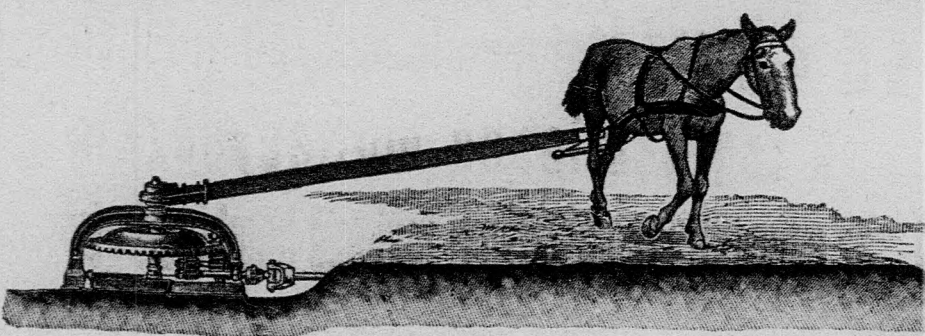
gyári áron szállítanak:

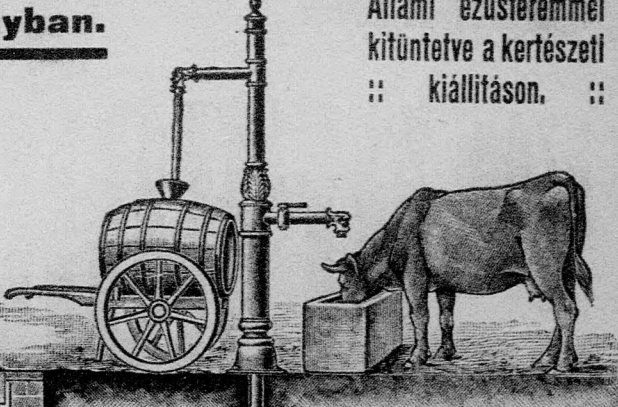
Egyesült Jutagyárak

Budapest, V., Aulich-utca 8. szám.

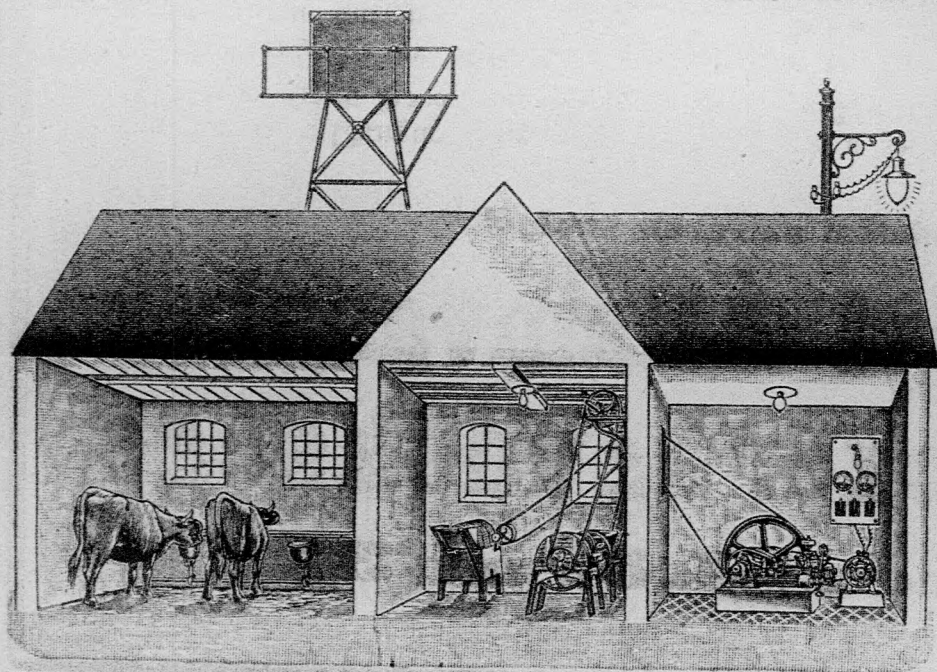
519

Szivattyúk kizárólag eredeti Garvens gyártmányban.





Állami ezüstéremmel kitéve a kertészeti kiállításon.



Költségvetés-terv díjtalan.

Gazdasági vízvezetéseket
 járgány- és gépjárműre,
önitatóberendezéseket,
 takarmánykamráberendezéseket
teljes jótállás mellett készít:

Műszaki és gépipari részvénytársaság

Budapest, V. ker., Alkotmány-utca 25.

Elvállaljuk

gazdasági vasutak

teljes **Kiépítését** és hozzá-
tartozó anyagok **szállítását**

Allandó nagy raktár új és hasz-
nált iparvasuti anyagokban ::

Vétel, eladás, bérbeadás!

KISVASUTI FORGALMI R.-T.
BUDAPEST,
V., Kálmán-utca 24. sz.
Telefon 132-53.

Őszi trágyázás:

Valódi  védjegyű

THOMASSALAK

a legjobb és legolcsóbb foszforsavas műtrágya.

Valódi csak
zsákban van
ólómzár van



ha ilyen
és eredeti
rajta.

Minden zsák
jelzéssel

tartalom-
van ellátva.

Óvakodjunk a
hamisításoktól

Kalmár Vilmos
a Thomaspohosphatfabriken Berlin, vezérképviseletje
Budapest, VI., Andrásy-ut 49. szám.

SCHICK HENRIK Eszék, Szlavónia
ajánl tölgy-talpfákat és kiterő-
fákat, mezei és ipari vasutak
létesítéséhez 1 métertől 1-40
nagyiságig. Árak megegyezés
szerint minden vasuti és hajó-
állomásra.

817

SÜRGÖNY-
CZIM:  TELEFON-
BUDAPEST
95-50

WALSZER FERENCZ

CÉGTELJELZŐJEK: WALSZER FERENCZ, WALSZER JÁNOS, GYÖZÖ GYULA

TÜZOLTÁSZEREK-és SZIVATTYÚK-GYÁRA, HARANG-és FÉMONTÓDE BUDAPEST, VI. CSÁNGÓUTCA 6.

VILLAMOS MEGÁLLÓ:
VÁCZIÚT,
A RÉGI VÁM
KÖZELÉBÉN.



Fajebek! Ritka alkalmi vétel!

A telep elhelyezése folytán rövid ideig felette
olesón kaphatók **fajebek**, mesés szép, sok-
szor díjazott **fajbaromfi-törzsek** és ezek
tojásai, diszgalambok, méhek, kraj-
nai, olasz és magyar anyákkal, Dzierzon-kap-
tárakban. **Méhészeti gépek és eszközök.** Né-
különözhetetlen érdekes árjegyzék bérmentve küldetik. 5841

DIANA-TELEP, TAR Heves megye.

Kocsigyártás

Budapesti kovács- és
kocsigyártó-iparostillet
védelme alatt álló

Kocsi Árucarnok Szövetkezet

Budapest, VII., Rákóczy-ut 72. sz.
Magyarország legnagyobb kocsiraktára.



Szaj- és körömfájás

ellen, ugyszintén az ezzel járó **tőgy** megbete-
gedéseknél ajánlom **kittinó** és **feltétlenül**
megbízható készítményemet. E készítményem
használata után a ragály fél idő alatt meggyó-
gyul, így az állatot a betegség nem győtri any-
nyira meg s a tejet csak alig pár napra teszi
élvezhetővé. Minden egyes állat szaj- és
körömfájás elleni gyógyszerre **70 fillér**, tőgy-
kenőcs 1 állatra szintén **70 fillér**; 10 adagnál
kevesebb nem küldetik. Megrendelhető után-
vétellel: **Bolgar Miklós** gyógyszerésznél
Szécsény, Nógrád megye. 848

A szaj- és körömfájás elhárítására



nélkülözhetetlen!

Bevált modellek minden árban.
Kérje az I. számú prospektust

KRASA RUDOLF-tól

Wien, VII., Kirchengasse 29 177.

818

Téglagyári gépeket, téglagyári teljes berendezéseket
szállít mint különlegességet
Ludwig Hinterschweiger jun.



vasöntőde és
gépgyár
Marie
Valerie-Hütte
Lichtenegg 6.
bei Wels
Felső-Ausztria

Próbajelölések és egétesek minden időben a legteljes-
retekben és gyorsan végeztenek. Ajánlatok és prospek-
tusok ingyen és bérmentve. **Magyarországi vezér-
képviselet: ERDELYI HENRIK és TÁRSA** Buda-
pest, VI., Liszt-Ferencz tér 14. 287

Műtrágya behozatal!

Elsőrendű beszerzési forrás!

**Szuperfoszfát,
Thomassalak,
Nitrogéntrágyák,
40% kálisó, kainit,
Rét- és heretrágya,
Kendertrágya,
Szőlőtrágya,
Fekáltrágya**

legjutányosabban

Klár Andor Ipari és Kereskedelmi R.-T.

DEBRECZEN.

Távirat: Klár Andor. Telefon: 445.

Áruosztály főcikkei: Szén, Mész, Czement,
Műtrágya, Gepolaj, Nyersolaj.
Műszaki osztály: Gép, Motor, teljes gyári
berendezés okl. gépészmérnökök vezetése
alatt. 881

Bankosztály: Törlesztéses kölcsönök, —
Ingatlan üzletek, — Financzírozások.

Műtrágya behozatal!

Herkules idomvasablak

Ujdonság: Ujdonság:



Herkules idomvasablak

Előnyei: törhetetlen, tűz- és betörésbiztos, csinos
és olcsó! Megrendelhető a készítőnél:

Farkas és Társa lakatosgyárában

Budapest, VI., Lehel-utca 10. 620

Beszerezhető még a Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél is.

Herkules idomvasablak

Legjobb minőségű
méhkaptárakat

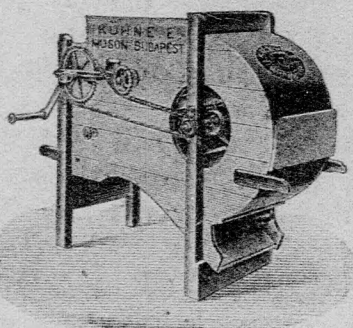
szállít

Meister Tes'vérek

faárugyára,
Budapest, VII.,
Dongó-utca 3-5.
Árjegyzék ingyen és
bérmentve.



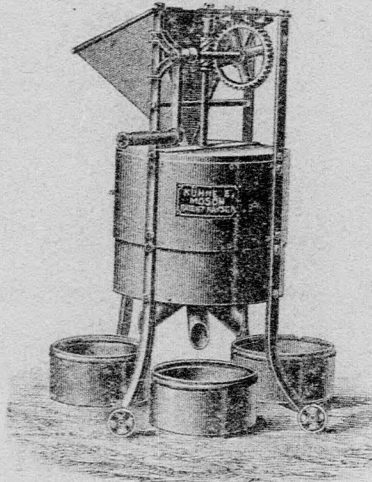
1910 augusztus navában Buda-
pesten megtartott méhészeti
kiállítás alkalmával **Arany**
aranyéremmel kitüntette.



Gabonatisztító- és szelelő-
ROSTÁK,
konkolyválasztógépek,

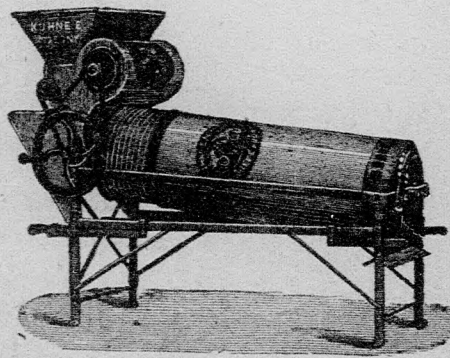
Főraktár:
Budapest,
Váci-körút 57/a.

Fiókok:
DEBRECEN,
TEMESVÁR,
KAPOSVÁR.



Kayser-
gabona-
osztályozók,
szüretelő- és
tejgazda-
sági be-
rende-
zések.

„**KÜHNE**“
mezőgazdasági
gépgyár r.-t.
MOSON.



HIRNEVES SORVETŐGÉPEK.

Juhászat felosztása folytán eladásra kerül:
500 darab Hampshire anyajuh,
30 „ „ tenyészkos,
400 „ „ apáczajuh,
600 „ „ 2-3 éves ürü,
400 „ „ 1 éves vegyes ivaru bárány.
Megkeresések Reizman Herman gazdaságainak központi irodája Kis-
várdra címre intézendők. 987/a

Az alsóausztriai kulturtanács által elismert és az állami dícsérő oklevéllel kitüntetett

eredeti loosdorfi pedigree vetőgabonát

a gróf Piatti-féle uradalom vetőmagtermesztő állomásairól, Loosdorf, Mistelbach kerület, N. Ö. ajánl az őszi vetésre az egyedüli

eladási iroda
GEBRÜDER BOSCHAN osász. és kir. udv. szállító
WIEN, I., Bäckerstrasse 9.

Loosdorfi téli rozs eddig a legjobb természés hozam, minőség, fagy, raktározás és ellenállás tekintetében. Teljesen kiegyenlített, lándzsaformájú kalászok legnagyobb virágzási energiával, sűrű, zöld magvak, nincs termésvesztés maghullás folytán, bármely talajnak és fekvésnek megfelel.

Loosdorfi vörös szakálas buza teljesen télálló, legfinomabb minőségű magvak, legnagyobb hozam, korán érik, raktározásnak meglehetősen ellentálló faj.

Bővebbet megtudhatni árjegyzékeinkből.
Kivánatra készséggel szolgálunk mintázott ajánlattal.

907

ALAPÍTOTT 1848-BAN.

ALAPÍTOTT 1848-BAN.

LÁBASSY J. UTÓDAI

FEHÉR ÉS UMBACH

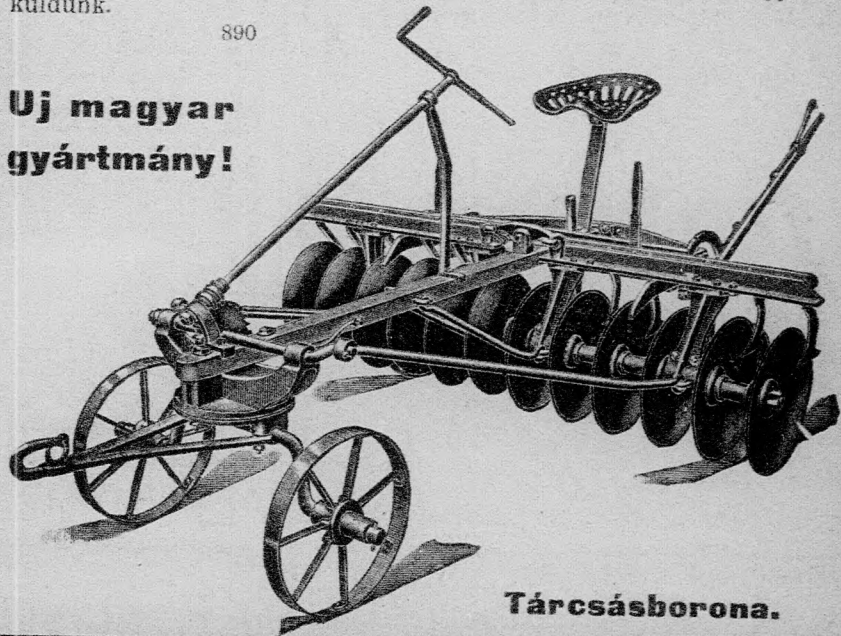
mezőgazdasági gépgyárában Törökszentmiklóson

kaphatók a legújabb javított rendszerű :: **tárcsásboronák**

négy kerékre felszerelve, elől forgatható számollyal, önműködően a talaj felületéhez alkalmazkodó szerkezettel. Kezelhetőségük a lehető legegyszerűbb, munkában felülmulják az eddig ismert összes tárcsásokat, továbbá a kötött talaj elpusztíthatatlan alföldi magyar ekéi, egyes és kettős vaskéi, boronák, grubberek, porhanyítók stb. A gyártmányok jóságáért felelősséget vállalunk, nem megfelelő kicserélünk. :: Minden levélre válaszolunk és kívánatra árjegyzéket küldünk.

890

Uj magyar gyártmány!

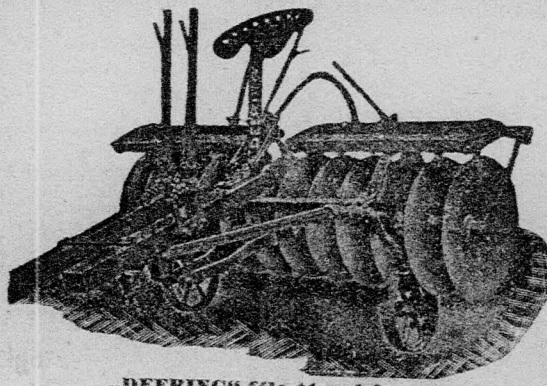


Tárcsásborona.

PROPPER SAMU

mezőgazdasági gépüzletében

Budapest, V., Váci-körút 52.

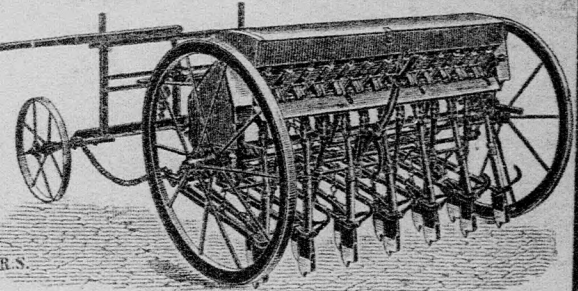


„DEERING“-féle tárcsásborona.

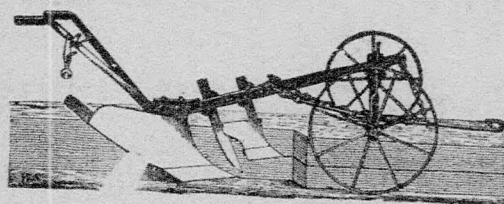
nagy választékban és előnyös áron kaphatók: lényeges javításokkal ellátott

Deering-féle eredeti amerikai arató-gépek, gyújtógépek, fűkaszalógépek és **tárcsásboronák**

legkitünőbb minőségben, továbbá a valódi „SACK“-féle ekék, vetőgépek, grubberek, boronák valamint kitünő szőlőmivelési eszközök, ugyszintén javított eredeti „WESTFALIA“



„SACK“-féle sorbavetőgép.



Valódi „SACK“-féle aczéleke.

mütrágyaszórógépek, nemkülönben legkitünőbb :: szecskavágó- és répvágógépek, amerikai eredeti :: „Ohio“ kukoricaszártepő-gépek (Shredder).

Kayser-féle gabonacentrifugák „APOLLO“
meszelő- és permetezőgépek,
szalmakötélfonógépek és mindenféle egyéb legelsőrendű gépek és eszközök. 10125

MAGYAR-BELGA FÉMIPARGYÁR R.-T.
 Budapest, Hungária-körut 115-117.



GAZDASÁGI VASUTAK
 nyomjelzése, építése és anyagok szállítása.
Eladás—bérlet.
 Költségvetés, katalogus díjtalan.
Állandó nagy raktár.



REDUCINE

a sánta lovaknál csodás hatású sze
 DUBLINBAN, Írországban lesz előállítva.

Reducine a legmakaosabb vastag inakat, csánkpókot, nyultetemet, csapdagot, csonttetemet, bokadagot és mindennemű lerakódásokat gyógyítja.

Reducine nem okoz fájdalmat, nem hágy hátra nyomokat, pusztán felszívódás útján gyógyít és csak rá kell tenni, amellet a ló tovább használható.

Reducine minden elsőrendű gyógyszer-tárban kapható, vagy egyenesen a vezérképviselősegtől **Berger Armin Wien, II., Kaiser József-Str. 36.**

Ára 18 korona. Leírások kívánatra ingyen.
 Számos elismerőlevél áll rendelkezésre. 822

Minden gazdaságnak,
 ipartelepnek, kastélynak, lakóháznak stb. lehet ma már olcsón saját villanyvilágítása és vízvezetéke,



melyet modern gépekkel jutányosan létesítünk ::
 Költségvetés ingyen és bérmentve.
BARDOS és BRACHFELD
 műszaki és villamosági vállalat
 Budapest, VI., Gyár-utca 7/B.

Hazai gyártmány!
 A legjobb villamos benzínmotorok, magánjáró benzínlokomobílok, motoros cséplőkészletek és motorfűrészek csakis

Hazai gyártmány!
 Hazai gép- és motorgyárban Budapest, VI. ker., Lóportár-utca 14/a. kaphatók.

KALLAI ISTVÁN és TÁRSA
 Árjegyzék, kezelési utasítás ingyen. Motoraink terjesztése érdekében gőzgépeket becsereélünk.



Kedvező feltételek!
 Olcsó ár!
 Teljes jótállás!



VIRÁG és FARAGÓ
 Vasipari és gazdasági-cikkek gyártelepe.

BUDAPEST, VII. Ilka útca 11.
 TELEFON: 87-22. MÉRSEN ARJESZÉKET. TELEFON: 87-22.

Kérik gyárakat meglátogatni!

MODERN ÉPÍTŐANYAGOK,
 falazótéglák, tetőcserepek, ürtömbök, csövek stb., melyek homokból, kavicsból, bányahulladékból, cementtel vagy mészzsel keverve készülnek:

Dr. Gaspary & Co. gépgyárában
 szerkesztett gépeken és formákon.
 Czím: Markranstädt, Németország.

A JÖVŐ ÉPÍTŐANYAGA.

Bárki homokját jól értékesítheti, ha **ezementipari berendezéseimen** ezementcserepet, ezementtéglát, ezementcsövet, üregestömböt, színes folyósólapokat stb. gyárt.

A kontinens legnagyobb ezementipari gépgyárának vezérképviselője. Legrégibb vállalat e szakmában:

KRISHABER GYULA
 ezementipari és agyagárugyárakat berendező műszaki vállalata
 Budapest, V., Kálmán-u. 19. sz.
 Látogatás, anyagvizsgálat díjtalan.
 Czement napi áron nagybani eladása.

Fakult bőrkabátok
 sötét színekre tartósan festetnek és impregnáltak
Haltenberger bőrfestőgyárban, Kassán.

Belgiai ardenni elsőrendű tenyészmének



különféle szín- és nagyságban állanak eladásra készen

R. & S. MENZELES
 Wien, III., Dietrichgasse 19/B.
 és Enghien (Belgium) Parc d' Arenberg.

HÁROM VILÁGNYELVET
ANGOL FRANCIA NÉMET
 MEGTANULHAT MEGTANULÁSÁRA SZOLGÁLÓ NYELVTAN TERES 10 FIZETEM A 60 PILLÉR DISZES VÁSZNMAPPÁBAN KOR. 7. KÜLD RÉSZELETES ISMERTETŐ PROSPECTUST

A „PATRIA” R.-T. KÖNYVKERESKEDÉSE
 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI-UT 25. SZÁM.

„ELEKTRA” villamos és erőtelepeket építő részvénytársaság Budapest, VI., Gyár-utca 11. TELEFON 86-64.

Vilamos világítás berendezések
 erőtávíteli berendezések
 kastélyok, gazdaságok stb. részére.

SAJÁT TELEPEL.

Benzinmotorok, Szivógázmotorok, Nyersolajmotorok,	Gőzturbinák, Turbinaszivattyúk, Centrifugálszivattyúk.
Müncheni motorgyár München-Sendling Olcsó árak.	Maffel-Schwartzkopff- művek BERLIN. 478b Gyors szállítás.

Csépelt, kuszált

lenszalmát

előre is, legmagasabb áron **vásárol**

RONAI IGNÁCZ és FIA ezég, Uj-Verbász (Bács-Bodrog megye).

A lenszalma kívánatra bármikor a helyszínen megsemléltetik. 834 Telefon 35. szám.

„Ásványi” kukoricza- szártépőgép



„Ásványi” kukoriczaszártépő.

➔ Árjegyzék és ismertetés
ingyen és bérmentve. ➔

eddig több mint 400 gép használatban.

Az egyedüli gép, mely a tengeriszárat minden részeiben a legtoké-
letesebben feltépi és amelylyel takarmányrépa, répafejek
levéllel, egyidejűleg a tengeriszárral a legtokéletesebben fel-
apríthatók és így egyszerre besavanyíthatók. Ezen kettős művelet
semmiféle más géppel nem végezhető. Tökéletesített kivitelben
gyártja a szabadalomtulajdonos

„Nicholson”

gépgyár részvénytársaság
Budapest, VI., Váci-ut 17. sz.

1006

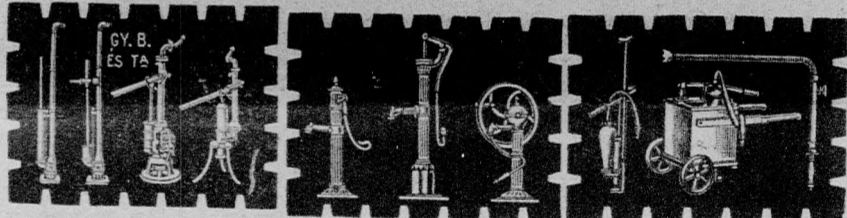
Őszi vetésre

ajánlunk diószegi, mező-
hegyesi és jeruzsálemi
buzát métermázsánként 30 kor., továbbá
Hanna
és petkusi rozst mmázsánként 20 kor., végül
städli rozst métermázsánként 22 korona árban rostálva
és triörözve. vevő zsákjaiban „Hija-Pusztá-
apáti” vasúttalomsra szállítva. Fácza kerü gazdaság, u. p. Tolna. 984

TÜZOLTÁSRA
FECSKENDŐK,
SZERÉK,
FELSZERELÉSEK
ÉS TÖMLÖK

GYÖZŐ BÉLA
ÉS TÁRSA
BUDAPEST
V. BÁRÓ ACZÉL-UTCZA 3.

MINDENMŰ
SZIVATTYUK
BÁRMELY CZÉLRA
ÉS ÜZEMRE



1004

Biborheremagot,

őszi borsót, bükkönyt, szöszös bükkönyt,
csibehurt, fehérherét stb., a legmagasabb
napiárakon vásárol

HERNFELD ADOLF
magnagykereskedő cég, Wien 22.

1116

Eladó és bérbeadó birtokok,

Szatmár és a szomszédos vármegyékben, 50-től 3500 holdig, beépített,
részben teljesen felszerelt gazdaságok, köztük vasútállomás és kitűnően
értékesítő piac közelségénél fogva tejgazdaságra kiválóan alkalmasak,
dohány- és szőlőtermeléssel is, holdanként 250 koronától feljebb, ked-
vező fizetési feltételekkel, kevés pénzzel átvehető is, nagy számban
bejelentve.

Eladásokra és bérbeadásokra

meghízásokat a legszolidabb feltételek mellett az ország minden részé-
ből elfogad és felvilágosítással díjmentesen szolgál

POSZVÉR NÁNDOR gazd. szakirodájának birtokközvetítési osztálya.
Szatmár, Kazinczy-utcza 7.

828

Veszek nagyobb uradalmaktól minden mennyiségű gabonát:
buzát, rozst, kétszerest, árpát, zabot,
ótengerit, továbbá mindenfajú hüvelyeset,
mindenféle vetőmagbükönyt, nagyobb
préselt szalmát és szénát, minden-
fajta evő-
burgonyát, nagyobb tételekben idei borszüretet
mustban átveve.

GOLDSCHMID ÖDÖN gabonaügynökségi és
bizományi üzlet. . .
BUDAPEST, V., HONVÉD-UTCZA 8.

Hazai termények és vetőmagvak. Széna, szalma,
burgonya, örleményfélék és takarmányzickek.
Helyközi telefon 27-74. Sürgönyezim: SCHMIDGOLD.
Levélczim: Fügékberlet 91. szám.

996

Lovak keheisége azonnal gyógyítható



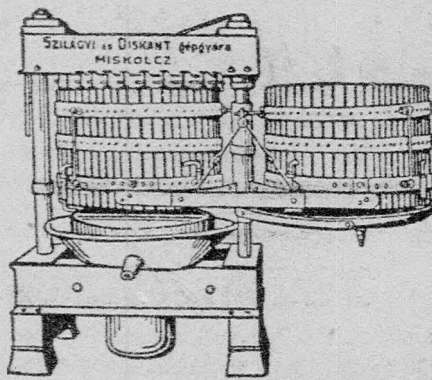
„Vergotinine”-vel

VELPRY, Billancourt, sur Seine.

Több ezer elismerővel. **Ára üvegenként 6 márka.** Állatorvosoknak nagy engedmény.

Raktár Budapesten: **TÖRÖK JÓZSEF** gyógyszerháza, VI., Király-utca 12.
Németországi raktár: **KREWEL & Co., KÖLN**, Eifelstrasse 33.

905



1902. orsz. gazd. kiállítás. Pozsony, I. díj aranyérem. — 1906. Nagyvárad, I. díj díszoklevél. — 1901. temesvári kiállítás, I. díj díszoklevél. — 1907. pécsi kiállítás aranyérem és díszoklevél.

Legujabb rendszerű könyökszerkezetű **BORSAJTÓK**

Kossuth, Kincsem, Hegyalja, Mabilie és Aczélorsós, a magyar bortermelők legkedveltebb borsajtói. Legujabb rendszerű **kettős kosaru sajtók** nagyüzemi préseléshez vizoyomású (hidraulikus)

Sajtóink főelőnye: A must sehol sem érintkezik vasrészekkel! Egyszerű kezelés! Órítást erőlködés! A törköly egy darabban és könnyen kivethető! Egy ember által könnyen kezelhető!

Szőlőzúzók és bogyzók. „VILLÁM” legujabb ezenrifugális bogyzó- és zuzogépek

1902. borászati kiállítás Eger, I. díj díszoklevél és aranyérem. **Árjegyzék ingyen!**

SZILÁGYI és DISKANT GÉPGYÁROS, MISKOLCZ.

5717

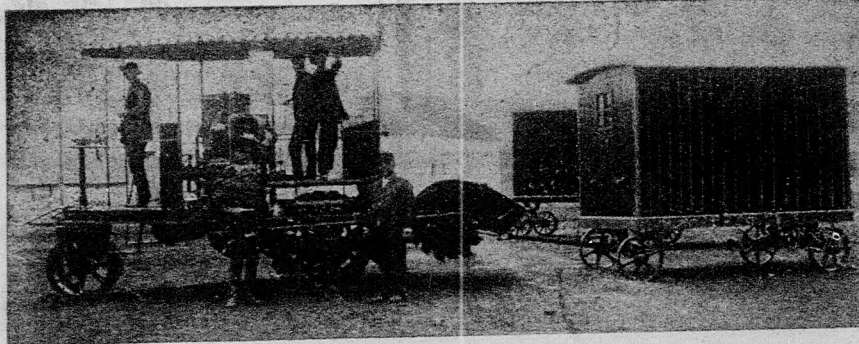
Árjegyzék ingyen!

KŐSZEGI KÁROLY-FÉLE SZABADALMAZOTT MOTOROS TALAJMŰVELŐGÉP R.-T. BAJA

A Kőszegi féle szab. motoros talajművelőgép

bebizonyított előnyei:

1. A legideálisabb földmunka, aminőt eddig csak a kertész tudott előállítani.
2. Egyetlen munkával vetés alá ideálisan kész a talaj.
3. Ideális trágya-alászántás; feleannyi trágyával ugyanoly eredmény, mint az eddigi teljes trágyával.
4. 30%-kal olcsóbb és 100%-kal jobb talajmunka, mint bármely ekével.
5. Nem kell se henger, se borona, se rögtörő.
6. 30% vetőmagmegtakarítás, mert minden elvetett ép mag kikel utána.
7. Legalább 30—50%-kal nagyobb termés hozam (voltak 1910-ben 100%-os terméstartományok is).
8. Őrlésre, cséplésre, fuvarozásra, utak lehengerezésére kitűnően alkalmas.



Az egyedüli racionálisan dolgozó és munkájában felülmulhatatlan talajművelőgép.

Referenciák:

Gr. Széchényi Emil Vajszka, gróf Hunyady József Kéthely, gróf Wenckheim Frigyes Pusztaszöllös, gróf Karátsonyi Jenő Bánlak, báró Bánffy Ferenc Karásonyfalva, Máár Zoltán Óbattyán, Rakovszky Antal Koesócz, Epstein Sándor Jászkarajenő, Szintay Kálmán. Érendred, Machmer

János Pusztaszöllös, Razgha Ernő Hontkiskér, Tománovics György Bácsbokod, Pannonhalmi főapátság Kismegyer stb.

Szabadalmazva az összes államokban.
Német- és Oroszország részére gyártási engedély adva **HEINRICH LANZ** cégnek, **MANNHEIM.**

814

LÁNG L. gépgyára,
Budapest, 56.

SULZER-DIESEL- RENDSZERŰ NYERSOLAJMOTOROK

20—2000 lóerőegységekig
minden üzemre.

1300 motor több mint 110.000 lóerővel üzemben.

Egyéb gyártmányok: gőzgépek, gőzturbinák, gőz-sűrítők, nagy gázmotorok, bányaszállítógépek, lég-sűrítők, előmelegítők, tuhevitők és közlőművek.

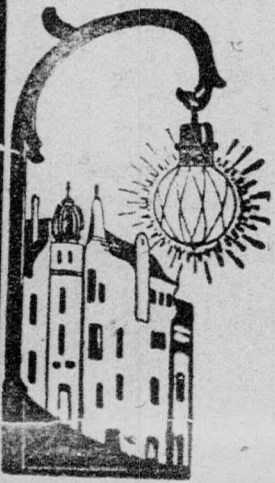
5985

A világ legjobb, legolcsóbb és legbiztosabb kutszivattyuja
az „OMEGA“ LÁNCZKUT

mert rendkívül sok vizet ad,
mert kis gyermek kezelhető,
mert soha be nem fagy,
mert soha nem romlik,
mert mindenki felszerelheti.

Kérjen felvilágosítást ingyen és bérmentve. BARDOS és BRACHFELD, Budapest, VI., Gyár-u. 5.

Gazdaságok villanyvilágítása, vizellátása



és takarmánykamra
üzeme egy motorral
végezhető. ::

Olcsó üzem! Olcsó ár! Egyszerű kezelés!
Azonnali szállítás.

Elekes és Társai
okl. gépészmérnökök

Budapest, VI., Podmaniczky-utca 4.

TELEFON: 102-24.

TELEFON: 102-24.

Czementipari gépeket,

betonsőfőformákat, szines czementlapprészt gyárt és teljes czementgyárakat berendez

Hazai Fémlemez és Czementipari Gépgyár R.-T.

BUDAPEST, VI. kerület, Tassi-utca 66. szám.

Telefon 93-13.

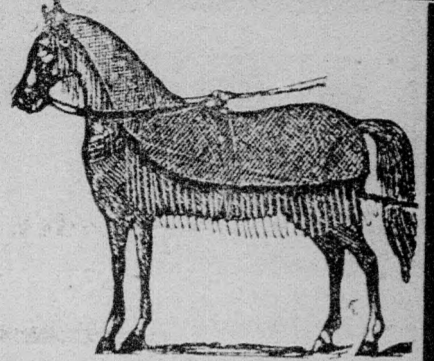
5844

Telefon 93-13.

MINDENFELE gazdasági kötéláru

nem gyári munka

istráng, kötőfék, marhakötél, rudaló, kender és kőc (csepű), mindenféle háló és heveder (gurtni), dohányzsineg és zsákzsineg, angol manillafonál,



kéveköttő, zsák és ponyva

legjobb minőségben, legolcsóbb engros árban a 27 év óta fennálló Bleier és Weisz kötélgyártó cégnél, Budapest, VII., Károly-körut 7. szám alatt szerezhető be.

Sürgőnycim: „Kötélgyár-ok“.

759

Telefonszám: 18-67.

PÉNZ - KLÁR

Debreczeni—budapesti és bécsi elsőrendű pénzintézetekkel fennálló összeköttetése folytán gyorsan és eredményesen bonyolít le **finanszírozásokat, kölcsönügyleteket, alapításokat és mindenféle bankügyletet**

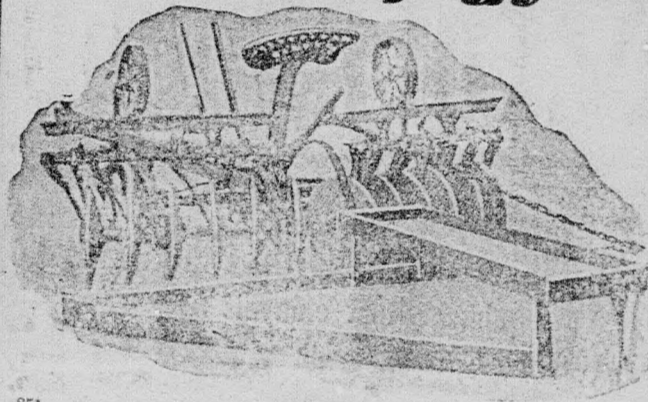
KLÁR ANDOR bankirodája, Debreczen.

Interurbán. Telefon 445.

.. Kivánatra díjmentesen a helyszínre utazik. ..

701/a

Nélkülözhetetlen minden tárcsásborona-tulajdonosnak a „GREGOR“ fele **talajjegyvető,**



mely a tárcsák után maradó bakhátat és barázdát eltünteti.

A talajjegyvető a tárcsák után akasztva, azokkal egyidejűleg dolgozik és emellett a vontatáshoz semmi fogatszaporítást nem igényel.

Ára 30 korona.

Ismeretők és referenciák készséggel küldetnek.

Rendelésnél a tárcsa szélessége előírandó.

Lehetőleg már most kérünk szíves előjegyzéseket!

Kizárólagos elárulítás

851

2962. számú szabadalom.

WILHEIM VILMOS ÉS FIA cég, LENGYELTÓTI (Somogy megye)

Gazdasági, erdei és ipari keskenyvágányu vasutak.

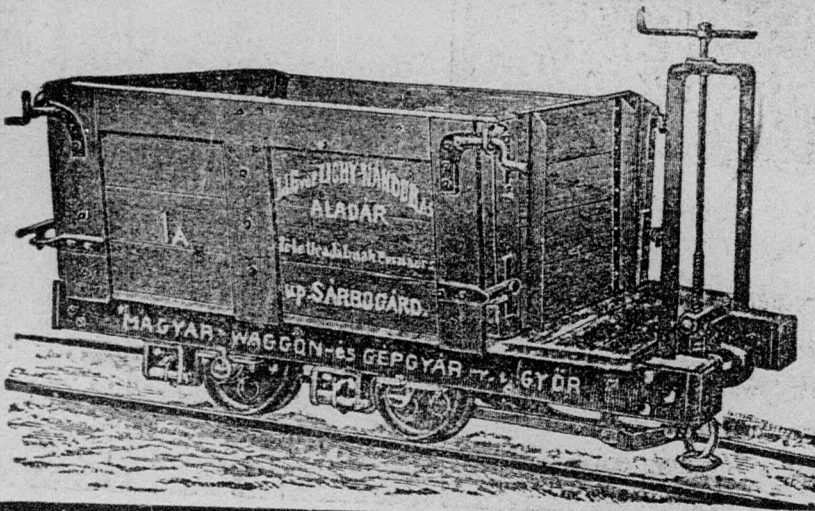
Sinek, hordozható vágányok, váltók, fordítóköröngök, keskenyvágányu kocsik, kerékpárok és mozdonyok szállítása új és használt állapotban, több évi részletfizetésre is.

Nyomjelzés, tervezés, építés!

A MAGYAR WAGGON- ÉS GÉPGYÁR R.-T., GYŐR keskenyvágányu gyártmányainak eladása és bérbeadása.

Magyar Bank és Kereskedelmi Részvénytárs. Keskenyvágányu Vasutosztály

Budapest, V., Váci-körut 32.



ket, ≡

arákat berendez

yár R.-T.

66. szám.
Telefon 93-13.



nyva

óta fenn-
Buda-
rezhető be.
m: 18-67.

AR

ekkel fenn-
nyesen
leteket,
etet

ébrezen.
Telefon 445.

azik. .
701/a

Badalmazott
ető,

a társak után
bakhátat és
át állított.
Alajegyengető a
után akasztva,
egy ideig
és emellett
táshoz semmi
aportást nem

30 korona.

rtetők és refe-
készítéssel

ésnél a társak
ege előirandó.
Lehetőleg már
kerünk szives
részeket!

szos elárulítás

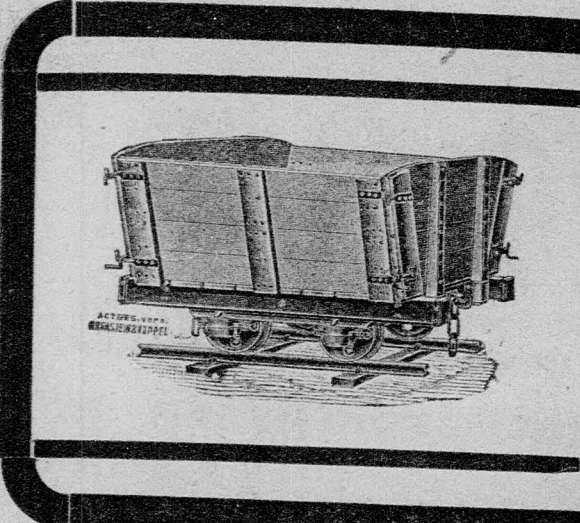
y megye)

ari
ak.

keskeny-
aj és
re is.

GYŐR
dása.

tosztály



Répaszállító vasutak.

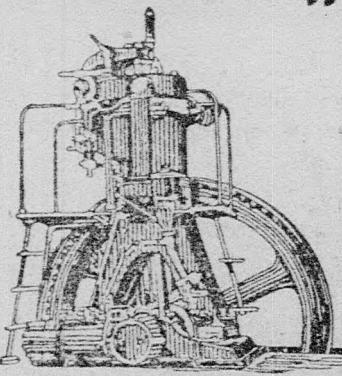
A beálló répaidényre ajánlunk **vételre** vagy **bérbe**

kedvező feltételek mellett teljes **mezei vasutakat**

ORENSTEIN és KOPPEL Budapest, VI.,
Andrássy-ut 102.

Felvilágosítások, költségvetések díjmentesen.

Eredeti „Otto” motorok



DIESEL-nyersolajmotorok

Benzinmotorok

Benzinlokomobilok

Teljes cséplőkészletek

Famegmunkálógépek

Hűtő- és jéggyártógépek

LANGEN és WOLF
motorgyár

BUDAPEST, VI., Váci-körut 59.

A legutóbbi budapesti gépkiállításon motoraink a legmagasabb elismerésben részesültek és aranyéremmel lettek kitüntetve.

Gazdaságok vizellátása



motoros szivattyúval! A motor **takarmánykamra-üzemhez, daráláshoz, villanyvilágításhoz** stb. is használható! **Egyszerű kezelés!** Olcsó ár! Azonnali szállítás!

ELEKES és TÁRSAI okl. gépészmérnökök,
Budapest, VI., Podmaniczky-utca 4.

Telefon
102-24.

VI-ik évfolyam. **Budapesti** VI-ik évfolyam.

Marha- és Sertéskereskedelmi Közlöny

Szerkesztőség és kiadóhivatal: **Budapest, IX., Mester-u. 5. sz.**

Nélkülözhetetlen minden földbirtokosnak, ki állathizlalással, állattenyésztéssel foglalkozik.

Egyszerű szakközlöny, melyben az állattertekesítés statisztikai adatai olvashatók.

Előfizetési ára egész évre 10 korona.

GAZDÁK BIZTOSÍTÓ SZÖVETKEZETE

Budapest, VIII., Baross-utca 10. sz.

Alakult 1900. Alakult 1900.

Biztosítási alapi

Alapítványok a kormány hozzájárulásával

Tartalékok

Összesen

1901. évi fölösleg

1902. " "

1903. " "

1904. " "

1905. " "

1906. " "

1907. " "

1908. " "

1909. " "

1910. " "

Biztosításokat elfogad **tűz- és jégkár ellen**, ugyszintén **az ember életére**, különféle módozatok szerint. — Az üzleteredményben a biztosított tagok díjarányukban részesülnek és az 1901. évi üzletfeleslegből, ugy a tűz-, mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4 százalékos díjvisszatérítést kaptak. Az 1902. évi üzletfeleslege közgyűlési határozattal tartalékba helyeztetett. Az 1903. évben a jégkár ellen biztosítottak 4 százalékos díjvisszatérítést kaptak. Az 1904. és 1905. évben a jégkár ellen biztosítottak 2-2 százalékos díjvisszatérítésben részesültek. Az 1906. évben a jégkár ellen biztosítottak, kik 5-10 évre adták fel biztosításukat, 5 százalékos engedményben részesültek. Az 1907., 1908., 1909., valamint 1910. évi üzletfeleslegből pedig tartalékainkat gyarapítottuk, úgy hogy az 1910. év végén a tartalékok 2,401.687-53 koronára ruggnak. Biztosítási ajánlatok benyújtandók közvetlenül, vagy a képviselők közvetítésével. Nyomtatványokkal és felvilágosítással minden irányban készséggel szolgál **AZ IGAZGATÓSÁG.**

Röck István

gépgyára részv.-társ. Budapest.

Szőlősgazdák figyelmébe ajánljuk kitünő szerkezetű

Röck-féle különbözőeki szerkezetű

borsajtóinkat,

kuphengeres szőlőzúzókinkat és

hydraulikus (viznyomású) borsajtóinkat.

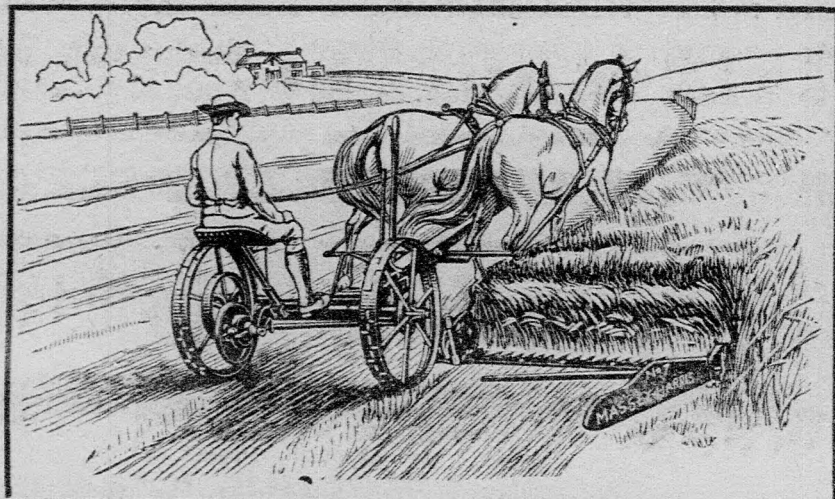
Egyéb gyártmányaink: Stabil és fétstabil **egyenáramu gőzgépek** a legnagyobb teljesítményig; **gőzkazánok** minden rendszerben; **gázgépek** kocsz., faszén-, világitógáz-, földgáz- és barnaszén-üzemre; **jéggyárak** és **hűtőtelepek**, teljes **vágóhídi** berendezések; **automobilok** személy- és teherszállításra; **nyersolajmotorok** gazdasági és ipari célokra.

906

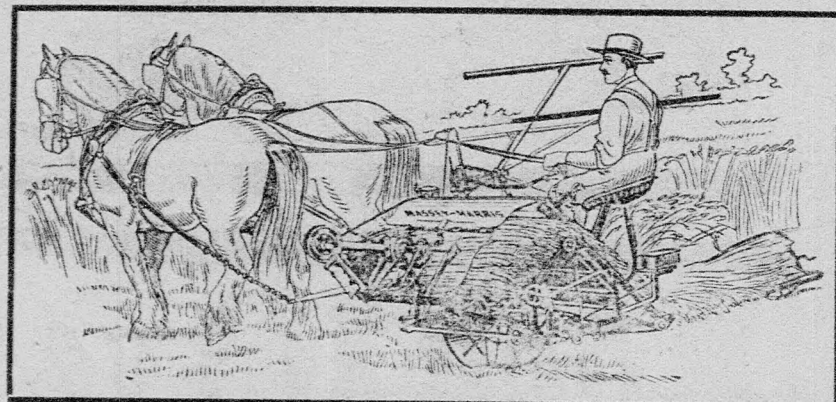
Vidéki képviselők kerestetnek!

Költségvetéssel és tervekkel díjtalanul szolgálunk!

MASSEY-HARRIS C. R. T.

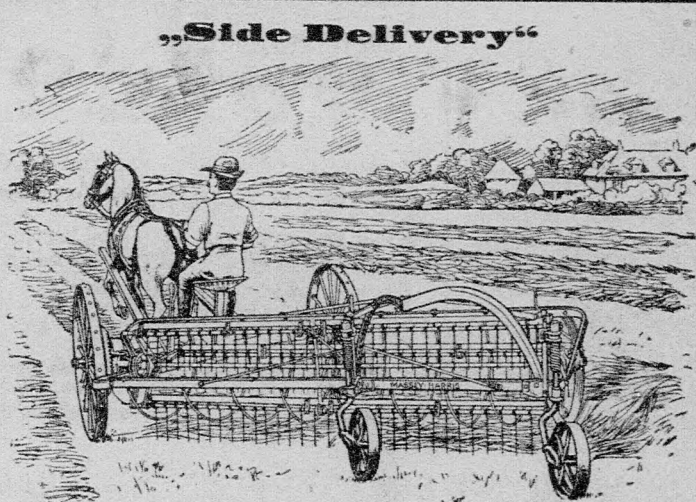


A világ legjobb gyártmányai.



fűkaszaló aratógép és föld-
mivelő eszközök gyára

TORONTO, ÉSZAK-
AMERIKA.



Kombinált szénagyűjtő- és forgatógép.

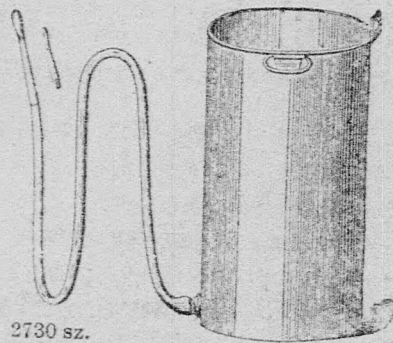
Árjegyzéket kíván-
natra ingyen küld

Massey-Harris C. R. T. Budapest, U., Alkotmány-utca 23.

H. HAUPTNER

VILÁGHIRŰ BERLINI MŰSZERGYÁROS GYÁRTMÁNYAI

Az 1910. évi brüsszeli világkiállításon versenyenkívüli jury-tag.
Az 1910. évi buenos-airesi világkiállításon „Grand-Prix-vel” kitüntetve.



2730 sz.

Minden gazdaságban nél-
külözhetetlen egy jó

IRRIGATOR,

mely áll egy bádgedényből, 3 m. gummi-
csővel, csappal, nagy és kis illesztékekkel.

2370 sz.	3	5	10	20 liter
	8'40	11'30	14'35	19'55 kor.

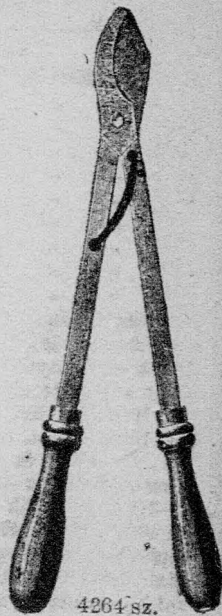
Műszerek körömmütétekhez.

4265. Körömmöllő szarvasmarhák számára, 67. cm.
hosszu, vonó metszéssel, csak puha körömök-
höz jó..... 9'20 K

4265. Ugyanaz, öntött acézből, igen erős, I-a
kivitelben..... 12'40 K

4266. Körömmöllő Masch szerint N. B. t. v. 24'25 K

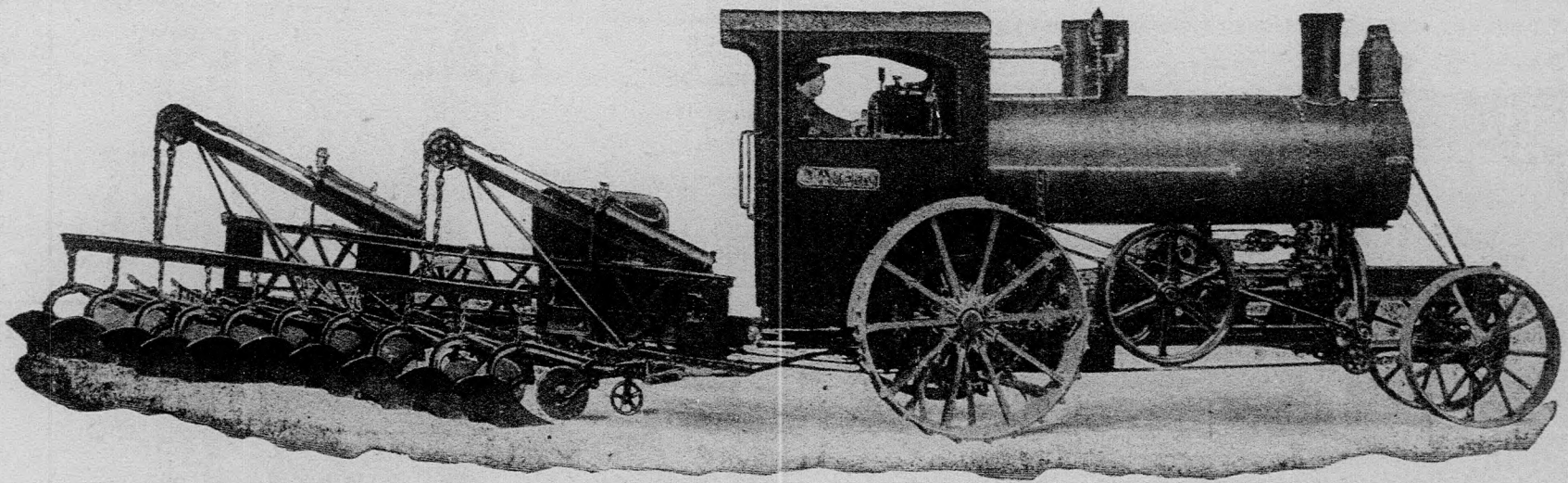
Ezen olló teljesen a legfinomabb öntött acézből van
kézzel kovácsolva. Bármely körömmöllő használata
előtt a köröm a homokszemcséktől jól megtisztítandó



4264 sz.

Kaphatók a magyarországi vezérképviselőknél:

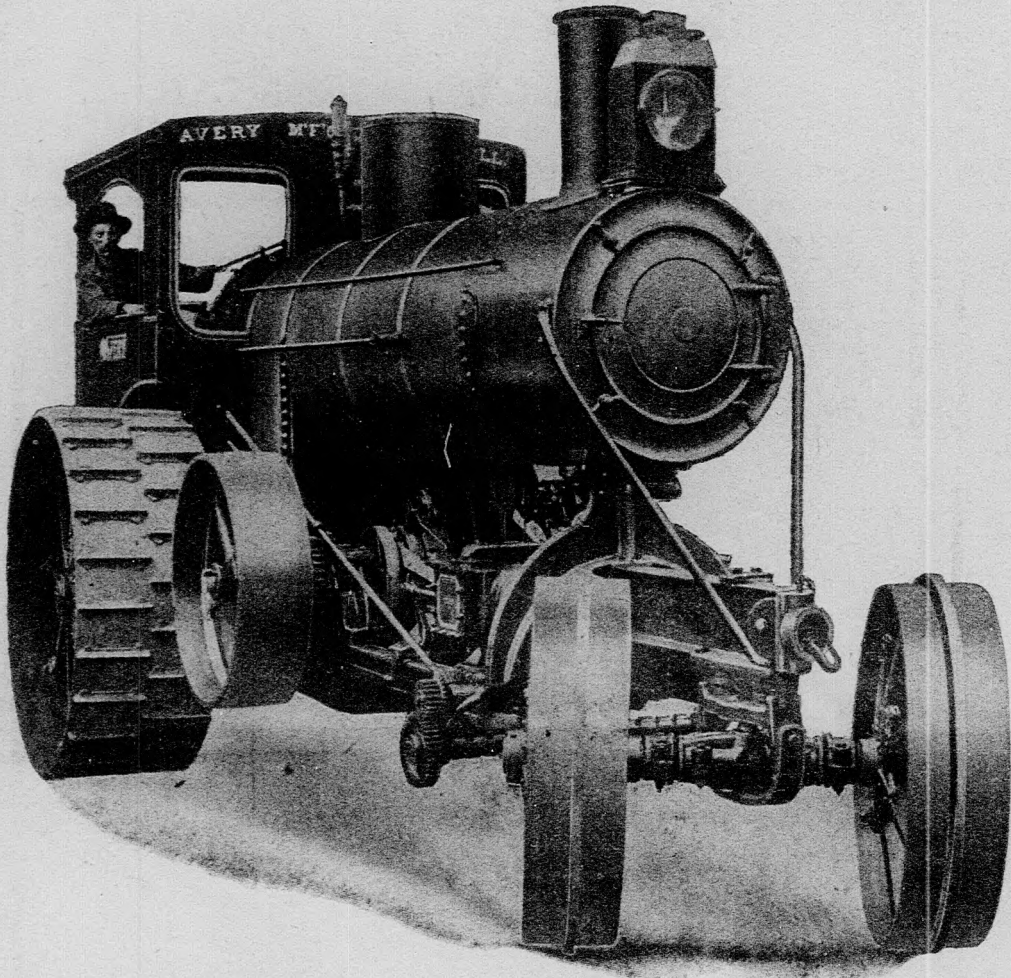
GEITTNER és RAUSCH cégnél, BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-UT 8/K.



A legujabb és legtökéletesebb szántókészlet:
 az egyesített **AVERY-COCKSHUTTE**
 = egymozdonyos gőzeke. =

Ez az ideális tömegszántógép,

mely minden eddig nálunk ismert magánjáró gőzekét
 egy a teljesítmény mennyisége, a szántás minősége és
 az üzem olcsósága szempontjából messze felülmul.



A PACIFIC vasúti mozdony típusu, kb.
 100 tényleges lóerőt kifejtő, magasnyo-
 másu kéthengeres gőzgép úgy szén-, mint
 vízfogyasztás szempontjából a leggazda-
 ságosabb. E kimeríthetetlen erőforrásnak
 kb. 80%-a a tényleges szántási munkában
 érvényesül. A gép a legmodernebb viv-
 mányok felhasználásával a legszilárdabb
 kivitelben készült. Valóságos remeke a
 gőzgéptechnikának.

Szerelvényei: **Sekélyszántásra**
 három, egyenként 15, **összesen**
negyvenötbarázdás
 hántó és keverő tárcsásekekészlet (nem
 tárcsásborona, hanem egyoldalra fordító,
 remekül porhanyító, forgótárcsatestű
 művelőeke), mely az amerikai talajmeg-
 munkálógépszerkesztési technikának leg-
 újabb és legszebb vívmánya.

Mélyszántásra a minden ver-
 senyt felülmuló **tízbarázdás**
COCKSHUTTE-eke, mely

lehetetlen feladatot nem ismer. Olyan száraz és olyan kötött talaj nem létezik, melyet a COCKSHUTTE-
 eke remekül meg ne szántana.

Komoly venniszándékozók azonnal irjanak a

BÄCHER RUDOLF – MELICHAR FERENCZ cégnek

Magyarországi vezérképviselő: **SZÜCS ZSIGMOND Budapest, VI., Nagymező-u. 68.**

Őszi vetésre ajánlunk eredeti „Vilmorin grosbleu“ buzát.

Felvilágosítással szívesen szolgál a **Magyar magtenyésztési r.-t. igazgatósága, Budapest, IV., Városház-utca 12.**

1023

Bérlet.

Körülbelül ezerholdas felszerelt birtokot, amely eddig nem jövedelmezett jól, **átveszek tiszti bérletbe.** A megállapított bérösszeget, valamint a felszerelés után a rendes kamatot fizetem és még a tiszta bevételből a fele a tulajdonosé. A birtok részletes leírását tartalmazó leveleket „**Kath. bérlet-tiszt 1019**“ czimen a kiadóhivatal továbbítja.

1019

40 hold szőlőt alapítunk

kiválóan alkalmas homok területen, melyhez

társat, perczentés kezelőt, vagy bérlőt

keresünk, ki már a szőlőalapításban is részt venne s az üzletbe legalább 10.000 koronát befektetne.

Husz esztendő szerződést kötnénk az illetővel. —

Czím a kiadóhivatalban.

1018

BENDEL GUSZTÁV

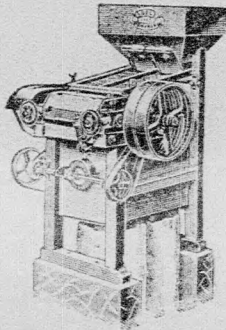
GÉP- ÉS MŰSZAKI ÜZLET

BUDAPEST, V., VÁCZI-KÖRUT 80.

Ajánlja a legújabb szab. **Joël-féle „Gazdakincse“-malmot.**

Joël szab. malma

a gazdaságban teljes kis malomberendezést pótol, amely által a molnártól feltétlen független lesz és képes gabonáját a leg-**gorombább darától kezdve egészen sőtöliszt-finomságig** feldolgozni.



A gép Budapest közvetlen közelében üzemben látható.

A malom meghajtására megbízható motorral szolgálunk.

Az elképzelhető legtökéletesebb gép e téren!

Daráló-, zuzó- és őrlőmalom, gabonatisztító és lisztszítáló egy gépben egyesítve.

A gép kétféle nagyságban készül és pedig az I. számú járgány- és szijhajtásra, a II. számú csakis szijhajtásra.

Erősükséglet I. sz. **3 HP**, II. sz. **5 HP**. **lisztkihasztalása 65-70%**, mely liszt izletes elsőrendű minőséget ad.

Kiállításokon a legnagyobb kitüntetésekkel kitüntetve. Kivánatra kimerítő speciális árjegyzék, amely a József kir. műegyetem kísérleti bizonylatát az eredeti hű másolatában tartalmazza. 943

KIADÓ BÉRLET

Nyitra megye felsőbb részén, vicinálisvasut mentén, 550 magyar hold szántó, rét és legelő, elegendő és jó épületekkel, csinos bérlőlakkkal, október 1-étől 12 évre bérbe adó. Évi bérösszeg 13.000 korona.

Beyer Károly, Budapest, V., Báthory-u. 5.

Telefon 12-85.

220

Telefon 12-85.

Bötermő, évek óta kipróbált, nehezen megdülő, 81 kg-os, Franciaországból importált

Gros-bleu buza

harmadéves utántermése, helyt Babócsa (Somogy megye) állomáson métermázsanként 28 koronaért **eladó**, 50 métermázsán felül 26 koronaért. **Gróf Somssich Béla intézősége.**

1008

100 katasztrális hold

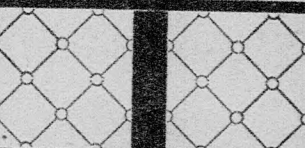
czukorrépa kiszedési munkájára

ajánlatot kér:

Hönig Jakab és József,

Erzsébet-puszta, u. p. Baranya-Sellye.

1020



Minden

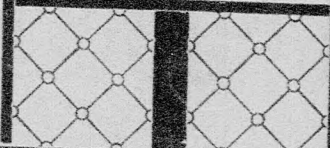
érdeklődőnek

INGYEN

megküldjük a „Köztelek Olcsó Könyvtára“ című népszerű vállalat most megjelent ismertető füzetét

PÁTRIA

részvénytársaság gazd. szakkönyvkereskedése, BUDAPEST, IX. kerület, Üllői-ut 25. szám. :: (Köztelek) ::



Szénát, szalmát
és mindeneművetett
takarmányt
kizárólag elsőrendű
minőségűt
veszek

és 792
eladok
Grünfeld Simon
Bpest. VIII. Karpfenstein-u. 12
Telefon: 60-90.
Sürgöny: Grünfeld takarmányos

Eladó birtokok!

1. **Remek birtok** fekszik az Alföldön, több város közelében, terjedelme mintegy 1300 magyar hold, legkisebb előrendű talaj, parkban álló remek emeletes kastély, mintaszerű gazdasági épületek. Ára 780.000 korona, legkedvezőbb fizetési feltételek mellett.

2. **Az ország nyugati részén**, nevezetesen fekvő és fővonal közelében fekvő 670 holdból álló birtok, mind buzatermő szántó, 24 hold nemes esemegés és borszőlővel, megfelelő öszi vetéssel, 100.000 K.-t érő szép felszereléssel 500.000 koronáért eladó. Parkban álló modern butorozott kastély szépen beépített major.

3. **Szép, egészséges vidéken** város és fővonal közelében fekvő 1500 holdból álló birtok, felelősen mezőgazdaság, a többi erdő, nagyobb teljesítéssel, megfelelő öszi vetéssel, 200.000 K.-t érő és holt felszereléssel 500.000 koronáért eladó. Törlesztéses kölcsön 200.000 korona. Új, kényelmes urilak, újonnan beépített major.

4. **Dunántul** állami ut mentén fekvő, sik buzatermő talaju, 685 holdas rendezett birtok, megfelelő, új lakással és jó épületekkel ellátva, megfelelő öszi vetéssel, teljes 610 és holt felszereléssel 340.000 koronáért eladó. Felelősen a birtokon maradhat.

5. **Az ország északnyugati részén** fekvő 535 holdból álló szép, rendezett birtok, újonnan épült, minden modern komforttal kiállított kastélyval és szilárd gazdasági épületekkel ellátva, öszi vetéssel, 610 és holt felszereléssel 800.000 koronáért kedvező fizetési feltételek mellett eladó.

6. **A Balaton gyönyörű vidékén** vasút mellett, szépen fekvő, kiűnözött buzatermő talaju 680 holdból álló birtok, új, modern urilakkal és szilárd épületekkel, ellátva takarmánykészítőkkel, öszi vetéssel, szép marhaállománnyal, gőzszéplőgéppel és eszközökkel 450.000 koronáért eladó. 300.000 korona maradhat. Bővebbet **Veleneczel Zsigmond** által, **Budapest, Izabella-utca 8. Választéka** bélyeg. 1022

Szalmasajtoló

kevésbé használt állapotban igen előnyös árban **eladásra** ajánlatik
Szücs Odön
czég által, **Budapest, VI., Nagymező-u. 66. sz. 7287**



Maier Rikárd és Félix
kincstári szállítók
Wien, II., Kaiser Josefstr. 30.
vesznek és eladnak minden állomásnál bármily mennyiségű **szénát, szalmát, burgonyát.**

Préselés saját és legmodernebb gépresekkel. — A legnagyobb szolgáltatóképességű czég. 1029

Szilárd Gyula

a csekvári földm.-lek. tanárának **gyakorlati kézikönyvei:**

Mezőgazdaságtan. I.
Általános és különleges növénytermelés. Füzve K 3.—, kötve K 4.—

Mezőgazdaságtan. II.
Állattenyésztés. — Üzletvitel. Füzve K 3.—, kötve K 4.—

Szőlő és pincze. 71 ábrával. Füzve K 4.—, kötve K 5.—

Szőlőművelés és borgazdaság. 181 ábrával. — Kötve K 10.—

A pinczegazdaság melléktermék értékesítése. Füzve K 1:50

Méhészet. 19 ábrával. Füzve K 1.—

Kaphatók a „Patria” részv.-társ. könyvkereskedésében Budap. és IX., Üllői-ut 25. sz. (Köztelek)

Vétel

Gőzlokomobilokat keresek megvételre, 15 éven aluli, 6-8 és 10 lóerőjűket. Ajánlatokat pontos leírással kér **Rohlik Ferenc** Temesvár-Józsefváros. 8401

Leégett cséplőgépeket, kizárólag vasármasat, újabb rendszerűt, minden nagyságban, legmagasabb ár mellett megvételre keresek. Közvetítő díjaztatnak. Ajánlatokat kér **Rohlik Ferenc, Temesvár-Józsefváros.** 8395

Czifraszállási gazdaság, posta Nyirbéltek, keres megvételre 5 q csicsókat, kéri az árát mázsánként tudatni s mikor vehető át. 8441

Csicsóka

egy vagon kerestetik **szeptemberi szállításra, ültetés czéljából. Dr. Éles Géza, Bokszeg, Arad m. 8440**

Veszek

szénát és szalmát

minden mennyiségben; **szállítom préselve és fuvarmentesen** minden vasúti állomásra.

Böhm Arnold
takarmánynagykereskedő
Budapest, VI. ker., Hegedűs-Sándor-utca 23. szám.
Telefon 141-80. 903

Földbirtokot

veszek **1000 holdtól** föfelé és földbirtokosokat finanszírozok. „P. G.” **Budapest, V., Ügy-nök-utca 10. 1/3. 920**

Megvételre keres
hajszinbaraczkot és **spanyolmeggyet**

legmagasabb napi-áron, közvetlen termelőktől, kicsiny vagy nagyobb mennyiségűt. Szíves ajánlatokat kér **HOPPE ANTAL** KERTÉSZ 790 **RÁKOSPALOTA, Pest m.**

Lenmagot

minden vidéki állomáson mindenkor a legmagasabb napiárban vásárol és mintázott ajánlatokra rögtön választol **KRAUSZ HUGO** terménykivitel üzlet **Budapest, V. Szabadság-tér 6**

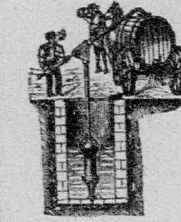
Bérlet

Bérletre keresek október 1-re konyhakertet lakóházzal, állomás és város közelében, esetleg felos hasznára is elfogadom. Kovács Gyula old. kertész, Szécsény, Nógrád m. 8469

Bérbeadó hosszabb időre, júliáig nyos árban 60 magyar hold, most lecsapolt és terület, új lakóházzal. A birtok a község mellett a nyaralók között fekszik. Tehénészetre rendkívül alkalmas és azonnal átvehető. Bővebbet Janda postamesternél, Balaton-Lelle. 8436

Néhány száz koronával többet vesz be, ha a trágyalének nagyobb figyelmet szentel!

Trágyalészivattyúk, trágyalé-osztók és trágyaléhdordók



ngyszerűen minden faju szivattyukat, vízvezetékkeket a legkiválóbb szerkezettel készít **ANT. KUNZ** os. és kir. udvari szállító, **M. Weisskirchen (Morvaország).** Prospektusok ingyen és bérmentve. Ausztria-Magyarország legnagyobb vízvezeték és szivattyúk speciális gyára. 600

Motorhajtó nyersolajokat és motorkenő olajokat minden gyártmányu **nyersolajmotorhoz**

a legjobb minőségben kellő szavatossággal szállít legolcsóbban: **Mayer és Moller** olaj, gépkénés- és vegyipari gyár. Iroda: **Budapest, VI., Eötvös-utca 42. sz.** Alapították 1869. Telefon 91-84. Kérjen árajánlatot és mintát a motor gyártmányának megnevezésével. 951/b

Most jelent meg:

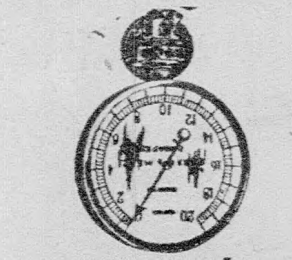
Gáspár József ny. földm.-iskolai igazgató következő három műve:

A tengeri nemesítése Ára 1 K.

A takarmányrépa termesztése. Ára 1 K.

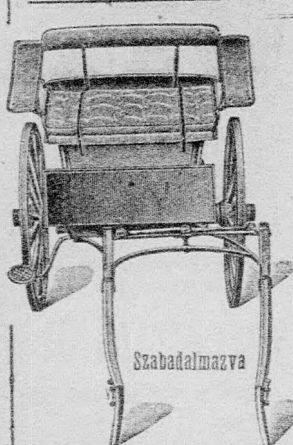
A buza nemesítése Ára 1 K.

Megrendelhetők a „Patria” r.-t. könyvkereskedésében, Budapest, IX., Üllői-ut 25.



MARX és MÉREI
tudományos műszerek gyára **BUDAPEST, VI., Balesu-utca 7**
Telefon 21-06. 5219
Gyártanak: **teszmérőt, lég-ármérőt, visszámérőt, órellenőrző órákat, hőmérőt.** Külön osztály **fizikai és laboratoriumi műszerek** gyártására. 16 HP. 90 munkás.

Keveset használt nyersolajmotor
elsőrangú gyártmány, teljes szavatosság mellett **olcsón eladó.** **Krausz, Budapest, VIII., Karpfenstein-u. 2/b. III.**



Mindenemű **ruganyos kocsik** szőlő kivételben **ARMBRUST LAJOSNÁL GYŐR.**
Szabadalmazott oldalt járó gíggjelim utóérbe-tetlen előnye az edelőgékkel szemben, hogy teljes egyensúlyban fut, minden hirtelenség nélkül, és ez által a lovat sem terheli. A legrosszabb utakon kellemes utazást nyújt. Kifogástalan kiállítású, könnyű és feidüléstől védett.



TÍP! légy papír
istállóban nélkülözhetetlen. Egy-egy légy papír 1000 legyet fog, mely nem dobandó el. Baromfinak kitűnő takarmány. 100 darab 5 korona. **DETSINYI FRIGYES, Budapest, V., Marokkói-u. 2.**

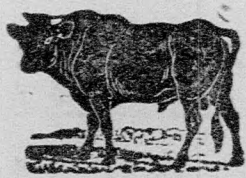
A nevezett légy papírt több gazdaságban sikerrel kipróbáltam és legmelegebben ajánlhatom. 893 **Wahl Ferencz** jár. állatorvos, Monor.

24 darab finom gyapjas Rambouillet hágó-kos

eladó a **Kismajori bérgazdaságban**, u. p. és vasut Tiszacsege. Levélbeli megkeresésekre készséggel azonnal válaszolunk. Állomásra vevő részére kocsit küldünk. 1028

Magajáró gőzeke,
amerikai gyártmány, 2 hengeres, kifejt 120 lóerőt, igen jókarban, kevésbé használt, kellő szakember hiánya végett **olcsón eladó.** Bővebb fölvilágosítással szívesen szolgál **Wosching I. György** **Torontál-Zichyfalva.** 1003

Az **OMGE** könyvkiadóvállalata kiadásában legújabbán megjelent: **Gazdasági építészet**
Irtta: **GROFFITS GABOR** gazdasági akadémiai tanár. **Háromszáz ábrával.**
Ára füzve 10 kor., vászonkötésben 12 kor.
Megrendelhető a „Patria” r.-t. gazdasági szakkönyvkereskedésében, **BUDAPEST, IX. KER., ÜLLŐI-UT 25. SZÁM (Köztelek).**



Vöröstarka tinó és üsző

teljes prima, 1-2, esetleg 3 évesen minden mennyiségben kapható olcsó áron. Későbbi ügyesítést jármos és beállításra vállal

Kitűnő friss fejős teheneik előleges jelentés után, nálam mindenkor megtekinthető kötelezettség nélkül. Verő tészes szerint választhat. 4783
Henrik Ignác fia Szalónak (Vas m.)



Elsőrendű bonyhádi fajteheneket

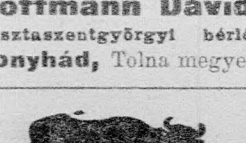
lefejtés és tenyésztésre, az átlagos tejlésért garanciát vállalva, továbbá vöröstarka ökrök és üszőborjukat

1-2-3 éves korban, hízásra vagy jármosba való tarka ökröket a legjutányosabb árban, egyezés szerint bármilyen mennyiségben szállít
Baneth Adolf
Bonyhád, Tolna m. 1026



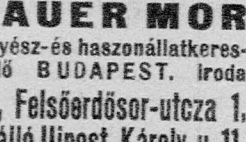
Valódi bonyhádi friss fejős, hasas teheneit és mindenféle tenyészállatot

szállítok a legjutányosabb árban, a legjobb minőségben és bármilyen mennyiségben: a tejjelhozamra nézve garanciát vállalok és a legszolidabb kiszolgálást biztositom. — Istállóban állatok állandóan kaphatók. 655
Hoffmann Dávid
pusztaszentgyörgyi bérőli
Bonyhád, Tolna megye.



Elsőrendű eredeti bonyhádi teheneiket

hasasokat vagy borjasokat bármely időben, bármely mennyiségben külön árakon szállít
BAUER MOR
tenyész- és haszonállatkereskedő BUDAPEST. Iroda VI., Felsőerdősor-utca 1, Istálló Újpest, Károly-u. 11.
Telefon 93-95. 566



Legelsőrendű eredeti bonyhádi teheneiket, friss borjasokat, hasasokat s tenyészbikákat bármely időben, bármely mennyiségben külön árakon szállít
Fenyves Flaschner Sándor
tehenkereskedő.
Levél- és sürgönyezim Budapest, VII., Elemér-u. 17.
Telefon: 170-18.
Istállók: Kispeszt, Őllői-ut 4
Telefon „Kispeszt” 38.

A szenttamási gazdaságban állandóan eladásra kerülnek fiatal bonyhádi hasas teheneik és két éves bonyhádi tenyészbikák.

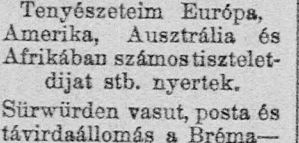
Jelenleg eladásra kerül körülbelül 80 drb kiváló szép, tenyésztésre alkalmas, részint nagyhasas, részint már leborjazott fiatal bonyhádi tehén és 15 darab 1 1/2-2 éves vérpirostarka bonyhádi tenyészbika és 7 drb 1/2 éves üsző. Érdeklődőknek FÜLÖP PAL gazdasági intéző Szenttamás, u. p. Kunszentmiklós, szívesen ad levélbeli bővebb felvilágosítást és előzetes értesítésre Kunszentmiklós-Tass vasúti állomásra kocsi is küld.



Zuchtvieh-Etablissement „SÜRWÜRDEM“

Alapítottatott 1860-ban. Tulajdonos: LÜBBEN H. Oldenburgi tenyészmenek, kanczák, csikók, telivér Shortorn-szarvasmarha, telivér Oxfordshirei downjuhok, telivér Yorkshire-sertések.

Megrendelések másfajú tenyészállatokra (pl. Oldenburgi Wesermarsch, ostfriesli Wüstermarsch-szarvasmarha stb. stb.), a leggyorsabban eszközöltetnek.
Kivitel! Behozatal!
Tenyészeteim Európa, Amerika, Ausztrália és Afrikában számos tiszteletdíjat stb. nyertek.
Stürwürdem vasút, posta és távirtelep a Bréma-Hude-Nordenham vonalon, Oldenburg nagyhercegségben, Németország. Vezérképviselet Magyarországon és Ausztria részére:
Bárá WIMMERSPERG EGON LAXENBURG
közvetl. vasúti, posta- és távirtelep WIEEN mellett.



Legelsőrendű eredeti bonyhádi teheneiket

hasasokat vagy borjasokat bármely időben, bármely mennyiségben külön árakon szállít
BAUER MOR
tenyész- és haszonállatkereskedő BUDAPEST. Iroda VI., Felsőerdősor-utca 1, Istálló Újpest, Károly-u. 11.
Telefon 93-95. 566



Elsőrendű eredeti bonyhádi teheneiket

hasasokat vagy borjasokat bármely időben, bármely mennyiségben külön árakon szállít
BAUER MOR
tenyész- és haszonállatkereskedő BUDAPEST. Iroda VI., Felsőerdősor-utca 1, Istálló Újpest, Károly-u. 11.
Telefon 93-95. 566



1-rendű erdélyi jármosökrök állandóan kaphatók, valamint beállítani való **tarka ökrök** és bármilyen időbeli hasas és borjas teheneik, gazdasági szimmenthali és erdélyi-magyar fajta **magmarhák** bármikor szállítással, egyezés szerint állváltatnak jutányos árak mellett. Cím: **STERN FERENCZ** marhanagykereskedő, GYÖR.

Vegyések

Egy jól bevezetett gazdasági üzletkötés iródjához társat keresek 40.000 koronával. Jövedelem éventén 20.000 kor. Tízre biztosított. Levelek „Biztos jövő 5474” címen a kiadóhivataltba küldendők. 8474

Makkoltatásra, méssel kellő vízzel ellátott tölgy- vagy bükk-erdőségeket keresetek. A terület fekvését, nagyságát, a makktermés hektoliterében kifejezett mennyiségét, a legeltetés időtartamát s a vételár összegét feltüntetve szíves ajánlatok az „Alyasi gazdaság” címére, up. Nagyszalonta, küldendők. 8459/a

Ellátás és nevelés!

Székesfővárosi középiskolai tanár a jövő tanévre 2-3 jó házból való fiut mérsékelt díjazás mellett teljes ellátásra fogad.

Különös gondot fordít a lehető legelőszeltesebb és leggyorsabb nevelésre. Megkeresések **Dinics Ödön** fővárosi főreáliskolai tanár címére **Buda-pest, VI. ker., Szondy-utca 19. szám alá** küldendők. 8363

Főurak, földbirtokosok és katonatisztek legjobban értékesíthetik levetett polgári és katonai ruhájukat

Polacsek és Társánál **Bpest, Ankerpalota, V., Ankerköz 1. szám** félelelet. Meghívásra házhoz jövünk. 717

Társat keresek

egy elsőrangú nagyfuvarozási vállalathoz, előnyös téli és nyári szerződésekkkel. Évi jövedelem 50.000 kor. Szükséges tőke 80.000 korona. Levelek „Régi üzlet 8473” címen a kiadóba kéretnek. 8473

Szénát, szalmát,

luczernát, lóherét és zabos bükkönyt **veszek és eladok** bármily nagy mennyiségben, felpréseléshez modern ló- és gőzpreseim adom. Ajánlatok: **Schreier Béla** takarmánynagykereskedő Budapest, Népszínház-utca 33. Telefon 20-82.

Eladás

Alkalmi zongoravétel. Bösendorfer, Schweighofer, Kern-Wirtl kiváló mesterek gyártmányai 200 forinttól feljebb. **Planinó** 160 forint, új **sonóra** vagy **planinó** 250 korona vagy minden árban. Zongora, cselló, lommangolások helyben és vidéken, szakavatott munkások által gyorsan és olcsón eszközöltetnek **REMÉNYI MIHÁLY** a Magy. Kir. Zeneakadémia szállítója, BUDAPEST, VI., Király-u. 53. sz. 1139

Azonnal szállítható kápróbált, kápróbált, 35 tenyeges loerjű, álló típusú Bolinder-nyerselőmotor, készletlen Schwarz József és Társa cégénél Budapest, VI., Váci-kört 53. sz. 7041

Vadászpuskák nagy alkalmi vétel.

Lankaszer, Toplever kulcsos, 17 fti; Grener zárral, angol lakatszerkezettel, visszazáró kakasokkal, dupla rugókkal 25. Hamerlos 35. Egyesítő össze-hajtható Lankaszer 10. Amerikai tüllénykivétel 14. Finom **Drilling, 16-os, új Browning, Schönauer Ejectors** finom speciál **Krupp** és speciális löveg azelőzői Hamerlos, Legújabb golyós és soros **Winchester, Hammerling, Drilling, finom angol és Kirner** garnitúra stb. más, mind kápróbált, jó fegyverek **olcsóbban**, mint bárhol **Rodó** fegyverüzletében, IV/H. Egyetem-ter 5. Sportterületi fényképezőgépekről is ingyen. Jó puskát veszek és becsere-telek. Telefon 8191

6 vasúti eke szántó géphez Burrells-gyártmány, teljesen jó karban, fizetőkép állapotban, tartalék vasakkal eladó. **Jakabfy Sándor**, pusztaeszei, Szolnok megye gazdaságában. 8359

Mesterségesen készített roknál jobb a tisztán kezelt természetes bor! Jósziák **Purgly Pál** terméséből **Badacony-Kisér-hegyi Auvezne gris öbor** (Cherry-hez hasonló) 0-7 literes palack 4 korona, 0-3 literes palack 2 korona. Kéknyelű kiváló finom pezsgőbor (pezsgőnél becsesebb) 0-7 literes palack 3 korona, 0-3 literes palack 1 korona 50 fillér árban, ládákba csomagolva. Badacony-tomaj állomáson feladva, 50 palackonként — míg a készlet tart — kapható. Rende-letüket kérek **Purgly Pál** Sziók címre. 8220

Ajánljuk ösi veterán eredeti **Római vetőzsunta**, bőzest, koránérő **agyellentűlő**. Ára 50 kilós zsákokban Győrre 11 korona. Míg a készlet tart megrendelések küldendők **Tóth-Ferencz** háza gazdasági intézőség-hez, posta Tét, Győr 8398

Mindenkinek aki szenved meg kell tudnia hogy a dr. Borovszky-féle „Borolin” párnálatul ható házi-szer, mely reumát, csúzt, köszvényt, fej-és idegzését bedörzsölés és fürdőzés után ép oly gyorsan, mint biztosan, fájdalom nélkül, rövid használat után megszüntet. Kapható az ország összes gyógyszertárai és drogeriáiban és a dr. Kepes László főorvos vezetésével álló **Borolingyár** központi főraktárában, Budapest, II., Margit-rakpart 45. Kérjen ingyen prospektust használati utasítással. 765

Egy 4 láb dobszeleségű löheredörzsölőgép, Hofherr és Schrantz gyártmány, gyárilag kijavítva olcsóan eladó **Herzeg Arthur** cégénél, Budapest, VI., Lehel-utca 10. 8428

Százholdas gazdaság fel-szereléséhez csinos hajtókocsi, két pár ló, szekerek, Sack-ekék, vashenger, borona, Melohár-vetőgép, répa-és szeszkavágó, rosta, tengermorzsoló, mérleg stb. keresztetik. Ajánlatok pontos kiírással és utolsó árrakkal **Drescher Béla** Baja, özimre intézendők. 8419

Urban Péter törökbecsel gazdaságban (vasut Csurog) idet termés 500 kat. hold buzaszalma, 130 cat. hold zabszalma, 2 drb **Cormick** féle kévekött, 3 drb **Adriance** marokrakó, 1 drb szalmasajtó és 15.000 drb 2 éves, ültetésre alkalmas akácfa eladó. Érdeklődők forduljanak **Urban Péter** főbírókóshoz, Kunágota, Csanád megye, 7993

Önkéntes árverés. Gróf Waldeck György tiszaroffi gazdasága folyó évben felszül, a meglévő élő és holt gazdasági felszerelés (gazdasági gépek és eszközök), 30 darab szarvasmarha, 15 darab ló és mintegy 250 darab sertés, folyó év augusztus hó 27-én délelőtt 9 órakor kezdődő nyilvános önkéntes árverésen a Tiszaroff közösgéhez tartozó Verestanyán szabadkézbe elfog adatni. 8471

A tétl-ferenczházi gazdaság naponta 2-300 literig termelt tejet szándékozik fővárosi fogyasztónak szállítani s. évi november 1-vel, Győr-Szemere állomáson. Oly ajánlatok kértnek, melyben megjelölt kancsó, 4-szeres kánnák és áruk megjelöltenek. **Tóth-Ferenczházi** gazdaság intézősége, posta: Tétferenczháza. 8438

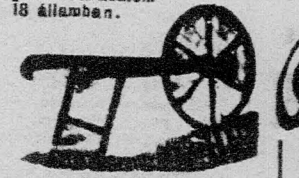
Alkalmi vétel. Bériet átadás és átvétel folytán a következő gazdasági gépek és eszközök jönnek eladásra: egy gőzcséplő 8-as teljes felszereléssel, lokomobill Schutt-leworth 5 éves próbája ez évben, Máv. cséplőszekrény és elevátor 6 éves, füzemben megtekinthető, egy Dering kévekött, egy **Cormick** marokrakó-aratógépék, két főkaszáló, szintén **Cormick**, 4 soros vetőgép, 10 és 8-as Sack-ekék 1 hidimérleg 4 éves, herefejtő, mely egyidejűleg bogozó és morzsol, kétfős malom, járat, egy fedelese kocsi, melyek bármikor megtekinthetők és felvilágosítás nyerhető **Somogyi Ferenc** ur bér gazdaságától, Nyírbogát. 8439

Eladó birtok **Veszprém** 725 hold, 9 szobás urilakkal, vasut mellett, ára 145.000 ft, törlesztéses kölcsön 145.000 kor. **Balaton mellett 900 hold**, 9 szobás urilakkal, csukorrépa-termeléssel, ára 230.000 forint, törlesztéses kölcsön 240.000 kor., mindkét birtoknál a fennmaradó vételára kedvező fizetési feltételek. **Glanone, Kéthalom, Szolnok m.** 8437

Préselt buzaszalmát és zabszalmát

szállít elsőrendű minőségben és legolcsóbban **Ehrenreich Béla** ZOMBOR (Bácska).

Gyors, pontos, olcsó földméré Világhírű szabadalom 18 államban.



Stádel-Torkos FÖLDMÉRŐ-TALIGA kapható Stádel gépgyárban, Győr

Konkolydarát, árpadarát, tengeridarát elad, továbbá: Konkolyt, árpát és tengerit

vesz. 793

A Bpesti Takarmánymalom, VIII., Karpfenstein-u. 31-33. Telefon: 144-70.

Gazdák figyelmebe!

30% olcsóbb mint bármely más világítóanyag a **pyroleum** világitása. M. kir. szab. 2321. 1900. A. 1905.

A pyroleum szagtalan, nem füstöl, nem gyúlé, több ezer uradalomban bevezettetett. Számos elismerőlevél nálam betekinthető. - Próbaküldemények 2 korona utánvétel mellett. - Kiváratra prospektus ingyen és bérmentve. 3685

DEGEN JAKAB

Bud pest, IX. ker., Közraktár-utca 23.

Legjobb anyagból kitűnően készített gazdasági teherkocsikat vasalással szállít 777

Steiner Armin vaskereskedő, Galgócson.



ZISKA JÓZSEF

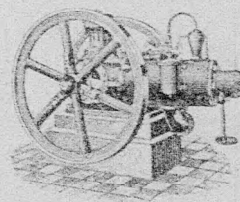
utóda **ROSTÉLY GYÖRGY** mérleggyáros. Iroda és raktárhelyiség: **Buda-pest, VI., Eötvös-utca 47.** Ajánlja a legjobb kivitelű és legmegbízhatóbb gabona mérleg, tisztes és száraz, valamint gazdasági szekér, hid és marhamérlegelt. A budapesti, fumei és győri gabonatorlaszék szállítója, ugyiszintén számtalan nagy gőrmalom és uradalom szállítója. **Árjegyzék bérmentve.** **Kiszárat mérlegek becserelethetők és kaphatók, megbízható állapotban.** Javítások elfogadhatók és pontosan eszközöltetnek. Kiváratra uradalomba is küldök szerelőt. 650



RATTO Phosphor-pasta **PATKANYOK** teljes kipisztításra asavasoság mellett füvekben 1 korona, 2 korona és 4 korona. **DETSINYI FRIGYES** Budapest, V., Marokkól-s. 2

"CLIMAX" Kérjen ajánlatot!
Pénzt
 nyersolaj motor lokomobil
takarít meg!

Legolesőbb, legbiztosabb bűzemerő. Versenyképes árak. Elsőrangú minőség. Több 100 uradalmi referenzia.



Bachrich és Társa
 motorgyári fióktelep
Budapest V/K
 Szabadság-tér 17. sz.
 (Börze-palota.) 911

Telefonszám 71-01.
 Sürgőnyezim:
"CLIMAX"

Számítartónak ajánlkozok. 26 éves, nő, izr. vall. fiatalember, ki jelenleg is egy nagyobb uradalom számtartója. Fărădságot nem ismerő, szorgalmas ember, járatos egy a küllő mint a belső gazdálkodás összes ágában perfékt, mérlegképes könyvelő és levelező. Állását augusztus hó 15-re betölthetné. Szives megkereséseket kér. Ambició 1911 jelligére a kiadóhivatalba. 8410

Hirdetmény. A nagyszentmihályi (Tortánál) megyei m. kir. földmivesséskolát a folyó tanévben több olyan kevésségű, szorgalmas, jó magaviseletű, nőien és családos egyén végzi, kik nagyon alkalmasak arra, hogy valamely uradalomban, vagy gazdaságban a bérbeszámol, kifizetés, magánros, munkafelügyelő vagy botosispáni állást méltóan betöltsék, kisebb gazdaságban önálló állásra is alkalmazhatók s az állást már szeptember hóban elfoglalhatják. E teljesen megbízható egyének felfogadására nézve megkeresésekre készséggel megteszi az ajánlatot a fenti m. kir. földmivesséskola igazgatósága. 8442

Kovácsmester, 48 éves, ref. ki szakmáját kifogástalannal érti, jeles lópatkoló, uradalomban vagy más váll. latnál állást keres folyó év okt. 1 re. Temesvár, Józsefváros, Pályaudvar-ut 16. szám. 8311

40 éves nőien ember kül. csári, magtársi v. felügyelői állást keres. Földmivesséskolát, baromfitenyésztési és lenkikészítési szaktanfolyamot végzett, az utóbbiakban mint első felügyelő több évig működött. Czim a kiadóhivatalban. 8470

Tisztviselő, ki uradalomban és szövetkezetnél volt alkalmazásban, uradalmi irodába ajánlkozok mint levelező és könyvelő. Megkereséseket „L. C.” jeligére kér. Temesvár-Józsefvárosi postahivatalba poste restante. 8450

Kertész ajánlkozok, 29 éves, kiscsaládú, nagyobb uradalmi vagy főúri kertbe 1912. év január 1-re több évekkel szülő bizonyítványam van, nagy jártassággal bírok a dísz- és konyhakertészetben, szőlészetben, virágápolásban stb. Szives megkereséseket Nagy Károly u. p. Orsz. Nagyszállás (Szabolcs m.) kérek. 8455

Okleveles gazda, keresztény, 9 évi önálló gyakorlatl, amely időt intenzíven kellett gazdaságban a legnagyobb megegyezésre töltöttem. A fentírt idő alatt foglalkoztam a rendes gazdasági növények termesztésén kívül dohány, cikória, cukornépa termesztésével, szőlészettel szeszgyár vezetésével, hízlatás és tenyésztéssel, valamint gazdasági könyvek vezetésével. Fejmondatlan állomást ajajtam megváltoztatni a bekövetkező viszonyok változása miatt, szerezni feltételek mellett. Szives megkereséseket „N. 8456” címen a kiadóhivatal továbbít. 8456

Gőzekegépész állást keresek október 1-i napra. Jelenlegi helyemen év óta vagyok mint gőzekegésző alkalmazva. Szakvizsgáim megvannak, úgy hogy nagyobb gazdaságba szeszgyári és egyéb gazdasági gépek kezelésére is vállalkozom. Czim: Lévy Miklós gőzekegépész, Sárosd, Jakab-gözekegész. 8434

Egy 23 éves nőien ember, keresztény, ki 6 éve egy grófi birtokon magtárkezelő és fejősgazda volt, november 1-re állást keres. Czim Holvai Gyula Szárd. u. p. Igolyes-kálós. 8445

Állattartó erős, munkás fiatalember, négy gimnáziummal gazdaságba ajánlkozok. Sik Miklós, Gödöllő. 8452

Ispáni állást keres szep. iskolát és 4 középiskolát végzett 27 éves, r. k. vall. nőien, ki jelenleg egy nagy grófi uradalomban 4 év óta mint segédtiszt működik. Szives megkereséseket kér. Nöthig István, Somogy-Tárnóca. 8453

Ispáni, azonnali belépésre, 14 évi kintő gyakorlattal, 29 éves, nő, gazdaság összes ágában könyvelésben jártas vagyok. Zárt levelezést kérek. Lederer, M. Dombegyháza. 8449

Földmivesséskolát végzett, orolysis egyén egy évi gyakorlatl alkalmazat-k keres szep. tember elsőre. Megkereséseket ízezés megjelölésével kér. **Veszelszky János,** Nagylak, Csanád megye. 8448

Gépész, ki az összes gőzgépek vizsgálatl rendelkezik, azonkívül érti automobil, benzines szivattyúmotor kezelést, villanyerőlelet, vidéki nagyobb uradalomban vagy bármely üzemhez állást keres azonnali vagy későbbi belépésre, éves bizonyítványokkal rendelkezik. Czim megtudható a kiadóhivatalban. 8451

Egy külföldi gazdasági főiskolai állást keres, 23 éves fiatal ember, ki a praxisban sem járatlan, minél előbbi felvételt keres. **Vitor Zsigmond, Pa-kerény,** Szabolcs m. 8446

Földmivesséskolát végzett, nőien, 26 éves, ref. vall., nőien egyén, kiszolgált huszár szakaszvezető, egyv. gyakorlatl, gazdaságban megjelölt állást keres azonnali vagy 1-évi belépéssel. Járts a gazdaság összes ágazatában, a tenyésztésben, szeszgyári hízlatásban, kettőskönyvvitelben mérlegképes. Beszél magyar-, román-, szerb-, lot- és német nyelven. Czim: Balla István, Nagyszentmihály. 8447

25 éves, földmivesséskolát végzett, erőteljes testalkatú, jó családból való, agilis, zsidó vall., fiatal ember állást keres bármelyi belépésre. Hat évi praxisom van, a gazdaság mind a ágában, ezütkörépa, dohány, orzoktermelésben stb. jártas. A gazdasági könyvek vezetésében teljes jártassággal rendelkezik. Szives megkeresést S. R. jelige alatt, Hatvan, főposta, Heves megye. 8444

Intézőtiszt állást keresek azonnali vagy későbbi belépésre, földmivesséskolai és gazdasági gyakorlatl szakvizsgával, román vallású, 35 éves, nő, kiscsaládú gazdatiszt vagyok. Nagyobb uradalmakban töltöttem 15 évi kintő munkában, melyből 10 évet önállóan, főnököm teljes megegyezésére működtem. A gazdaság minden néven nevezendő ágában, úgy a könyvek vezetésében is nagy jártasságom van, jelenleg egy Somogy megyei birtokon gazdálkodom önállóan. Szives megkeresés esetén „Gazda és üzlet-ember” jelige alatt a kiadóhivatal továbbít. 8443

Állatok
250 mickarólt, párja 120 kilós hízlatl való fiatal sertés eladó **Fenék pusztán,** posta Drávfak. 8324

Igen szép 1 és fél éves man galicea tenyészkán eladó, míg a készlet tart, darabonként 240 kor. árban. Emédy Vilmos és Testvére uradalomlat Sz. eszén, Nógrád m. 8398

SOVÁNY ÉS HIZOTT sertéseket legjobban értékesít és beszerz. **BAUER B. GYULA** sertésbizományos Bpest, VIII., Rákóczi-ut 73. TELEFON 79-41. Minden felvilágosítás díjtalanul készséggel adatik.

Yorkshirei, 12 drb igen szép tenyészkán, 7 hónapos, kilogrammaként 2 kor. ért eladó. Orbanozt eliten gíva vannak Hűtőkoményi uradalmi gazd. Intézősége, Galgóc, Nyitra megye. 8429

Allgaui, eladó 4 drb ellenőrzött, teljeskörűen részvetett és 4 első díjjal kitüntetett tehén után tisztá vérben nevelt allgaui bika. Közlebbi felvilágosítást ad Podrocz Elmer Hűtőszobai gazdaság, Moson megye. 8278

Kintő fejlődési szimmenthali bikák eladók Szédlér Sándor kiserdel gazdaságban. Posta Nagyréde, vasútállomás Gyön-gyös. 7423

Eladó csikók, 4 darab 150-160 cm magas, kintő 2 éves, kettő 1 éves, kanórák, félvér Oriow trapper apa, angol félvér anyák ivadéka, 2000 K-ért eladók. Czim a kiadóhivatalban. 8185

Eladó nöfogat, két világos 150-160 cm magas, kintő 5 éves, szelid, szép állatok. Felvilágosítással szolgá Schneider József bérlő, Kiskölked, u. p. Egyházasrádóc, Vas m. 8277

Elsőrendű yorkshire tenyészkánulak kaphatók Dukai Takách Ferenc gazdaságában, Duka, (Vas megye) 1 drb 1 éves kan, 12 drb 8 hónapos kanca, 80 drb 3-4 hónapos kan- és koccsmalacz. 8361

Gazdakör részére bevásárolni kívánók betagátolára alkalmas, vérsen állment 58 drb prima mangalica tenyészkoccsat. Ajánlatok az ár és hely megjelölésével **Förster Elek** gazdakörelnök Gyulakeszi címre kérének. 8427

Nagy mennyiségű hízlatl való **Baronffitt** vész és ajánlatl kér a Droleff-féle öbgyi baromfitelep, Nagyzseben. 8394

Bernáthegyi kölykök darabonként 25 koronáért eladók. Nedich E. Ersei. 8431

Eladó 80 drb prima egy éves fehér ökorborjú. Ifj. Gagesi Samu Torda, Torda-Aranyos megye. 8434

Eladó egy pár figurás szép jártas, sötét almás-szürke lippal kocsiló, herélt és karépa, 6 és 8 évesek, 15/2 markosak, feltétlen megbízható női kézben is. Teljesen hitálatlanok és egészségesek. Áruk 2600 korona. Báró Puténi István Balaton-Ederics. 8433

Hátasló, kintőn belovagolva, 170 cm magas, angol félvér, kanoca, kocsiban szépen megy, eladó. Megtekinthető Buljovszky niorai lorardában. Nova Asia. Bővebbet Hossz lovagló mesternél. 8432

Egy pár ardeni-nori keresztény, száj ménesemben nevelt, három és fél éves, erős csontozatú, 170 cm magas, derek csikó és egy pár nyany, olyan szárazságu, korú és nemű, 108 cm magas, világos és sötétpel, csikó, teljesen párosak és hitálatlanok, páronként három ezer koronáért eladó. Kéri Jenő Nagykanizsa. 8430

Eladó juhok, 100 drb kintő minőségű Merino kintőből anyajuh és 200 drb 2-3 éves fiú eladó az ötvösi (Zala megye) gazdaságban. Bármikor megtekinthetők. Ár ajánlatok gr. Széchenyi Pál, Ötvös, Zala megye, címére kérenek. 8429



Muraközi hidegvérű (nori) igaz tenyészllovak választott csikók és tenyészmének

vásárlásánál közvetlen a tenyésztőtől, segédkezésemet felajánlom s a folyó évben Muraköz és vidékén tartandó lóvásárok jegyzékét kívánatra szivesen küldöm: **Elsőrendű referenciák** rendelkezésre állnak.

Czimem:
IDŐSB HEINRICH MÓR lóvásárló ügynöksége Csáktornya (Muraköz). Törv. bej. czég. Sürgőnyezim: **Heinrich Senior, Csáktornya.**

Interurban - Telefon 33. szám. 572



Igen szép, válogatott vörstarka szimmenthali jellegű 1-2-3 éves

növendék ökor és üszöborjakat ugyszintén legprimább lekölti való és **jármosökreit** legjutányosabb áron ajánlanak **Klein Testvérek** kereskedők **Czellőmölk.** Megrendelések **egyesség** szerint bármikor is elfogadtatnak. 958

Kivalóan csontos, nem és jó fejlődésű bonyhád-simmenthali keresztjezéből eredő :: 1 1/2 - 2 éves :: **tenyészbikák**

eladók. Fedeztetés kipróbálva. Yorkshirei tenyészet. Boldogasszony, Moson megye. Az intéző. 846



Elsőrendű eredeti bonyhádi teheneket hasasokat, borjasokat és tenyészbikákat bármely időben, bármely mennyiségben kuláns áron szállítok. 8145

KLINGER MÓR tenyész- és hozzonállat-kereskedő Káspet. Lakás és istállók: Káspet, Kölesel-utca 5. sz. Levél- és sürgőnyezim ugyanott. Telefon Káspet 25. Saját házban

Lincolnshire.

Angliából importált eredeti lincolnshirei kan után legprimább alföldi tenyésztésből származó mangalica koccskától született lincolnshirei félvér kan- és emsemalaczkoknak, zalagriezei gazdaságból (u. p. Paasa, Zala megye) leendő állítására előjegyzéseket elfogad **Takács Jenő,** Tapolca (Zala m.). 938



Altafőnösen elismert legelsőrendű **jármos magyar-faju erdélyi-ökrök, 1 és 2 éves ökorborjak** s beállítani való tarka-ökrök egész éven át a legnagyobb választékban és jutányos áron kaphatók: 672

PAPP TESTVÉREKNÉL SZAMOSUJVÁR (Szelnek-Dobcha m.)

Elsőrendű magyarfaju erdélyi jármos-ökrök, 2 éves magyar-faju erdélyi ökorborjúk minden időben nagy választékban kaphatók **ALEXA MIKLÓS-nál Szamosujvárt,** Szelnek-Dobokamegye. 679

A választut bonczhidai állomástól 4 kilométer távol-ságra fekvő szamos-jenői birtokon.

egy és két éves legjobb minőségű erdélyi faj-ökorborjút bármely időben **jutányos áron** ajánlok megvételre. 94

Burgya János Szamos-Jenő, utolsó posta Nagy-Iklód.

Első tiszta erdélyi-magyar fajta 1-2-3 éves

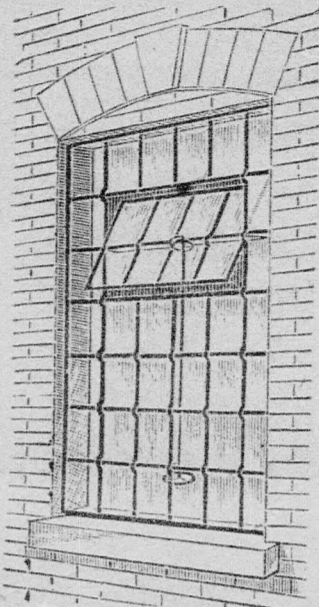
ökorborjúk bármily mennyiségben, jutányos áron, állandóan kaphatók

Nyegrucz és Társa legelőgazdaságában **Szamosujvárt.** Czim: NYEGRUCZ TÓBOR SZAMOSUJVÁRT. 7

Keresek 280-320 kg-ig, továbbtartásra, átvészelt fiatal sertéseket. Átvészelt, ugymint nem átvészelt **süldökre** nagy szükségem van. Továbbá 3-7 hónapos elsőrendű **malaczkokkal** mindenkor szolgálhatok. **Zadák József** sertésbizományos Budapest, Népszínház-u. 17. Minden felvilágosítással szivesen szolgálók. 8468

LEPTER JÁNOS vasszerkezetek és lakatosárak gyára
Budapest, X., Asztalos Sándor-ut 16.
Alapított 1885. Sürgőnyezim LEPTER, Budapest, Pékerdő. Telefon 55-22
A JELENKOR LEGTÖKÉLE-
TESEBB ÉS LEGOLCSÓBB **IDOMVASABLAKA.**

Ujdonság!



Ujdonság!

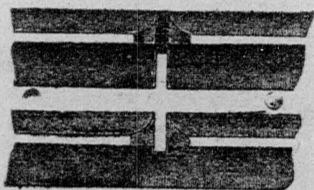
KÖPPLINGER
szabadalmazott
IDOMVASABLAK.

**14 MÜVELT AL-
LAMBAN SZA-
BADALMAZVA**

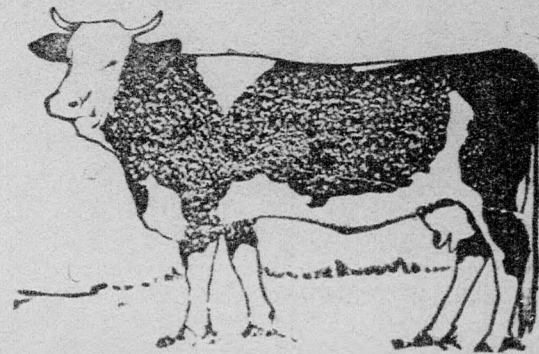
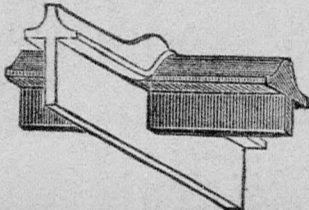
Raktárak, magtárak, gyári épületek, istállók, gazdasági mellék-
épületek, üvegházak, verandák stb. részére kiválóan alkalmas

Régi rendszer.

Köpplinger rendszer.



Megkeresésekre
költségvetéssel
készséggel szol-
gálnak.



Üszöket adunk

tenyésztés céljából kisgazdáknak, gazdaságok-
nak és uradalmaknak. **A tarka faj üszök**
és **tehének** jelenlegi értékét a tenyésztő
kézpénzzel, vagy 2 év után fizetheti.

Neuschlosz Testvérek

Irodai telefon

16. szám.

nagybérli cég

Szatmár.

Gazdasági telefon

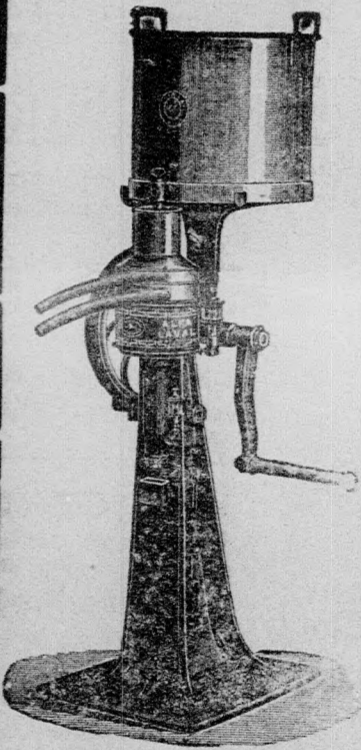
155. sz.

Számok beszélnek!

EGY MILLIÓ

Alfa Laval Separator

az egész világon használathán.



850 első díj! Mult évi eladás **110.000** darab.

Több mint **60.000** idegen fölbzögép lett eddig
„ALFA LAVALRA“ becserélve.

Az „ALFA“ Separatorok, tejjgazdasági eszközök és gépek,
valamint a világhírű „ASTRA“ gépek biztosítják egyedül a
tejjgazdaság legnagyobb jövedelmezőségét.

Felvilágosítással szolgál az

ALFA SEPARATOR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST, V/56.

Alapított 1850-ben.

EREDETI
FOWLER-féle GŐZEKÉK
páratlanok

munkateljesítményben, tartósságban és az üzemben való takarékoságban.

JOHN FOWLER & CO.

Telefon 42-50. BUDAPEST-KELENFÖLD a vasútállomás-
szemből szembe

Kisküküllő megyében (Erdély) Szászvesszősön
szarvasmarhára és sertések bevásárlá-
sára ügynöki és alkuszi üzletet nyitottam.

Szíves megbízásokat kér a tisztelt uradalmaktól és birtokos uraktól
Czím: **Szászvesszős,** teljes tisztelettel
posta és távirat: **Küküllővár,** **Bedőházi Pál**
vasút: **Zsidve.** 788 ügynök és alkusz.

KEMENY és FISCHER
féle szabadalmazott

dobkosár betétléczek.

Egyszerűség és megbízhatóság tekintetében minden eddig ismert dobkosár
betétléczet felülmul. Nem szabad hiányoznia ezen dobkosár betétlécznek
ma már egyetlen esztétogépről sem, mert ezek annak nélkülözhetetlen
kiegészítő részét képezik. Ezen szabadalmazott betétléczek derékszög alak-
ban mindkét oldalán rovátkoval, éles sarkokkal készülnek, úgy hogy a
rendes kosárléc és szélcsél is pótolva vannak általuk. Egyedülálló

KEMENY MANÓNAL, Budapest, V., Rudolf-rakpart 7. szám.

Telefon 159-02.

745

VESZÜNK
szőszös bükkönyt,
őszi borsót,
őszi bükkönyt.

Kérünk mintázott ajánlatokat.

SZEMERE ÉS GYÖRGY
MAGKERESKEDÉS
BUDAPEST, V., KÁLMÁN-UTCZA 3.

Manila

aratógéphez.

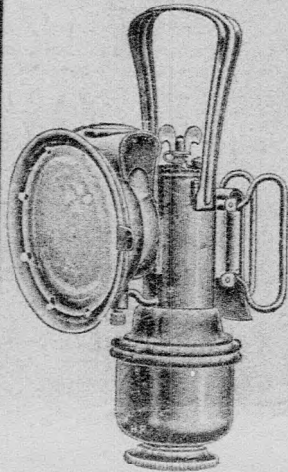
Kévekötelek.

Dohányzsinórok.

Mindennemű

zsák és ponyva

a legjobb minőségben **FISCHER**-féle zsák- és ponyvagárban, Buda-
és legjutányosabban a **FISCHER**-féle szab. impregnált szavatolt tiszta lenből készült vízhatlan pony-
vák nagy strapa mellett is eltartanak 10-12 évig. A 29 év óta fennálló **Fischer**-
féle zsák- és ponyvagár az ország legjelentékenyebb uradalmainak szállítója.
Pontos, szolid **PONYVAKÖLCSÖNZŐ INTÉZET.** Tessék
kiszolgálás. ajánlatot
kérni.



Acetylen kézi-

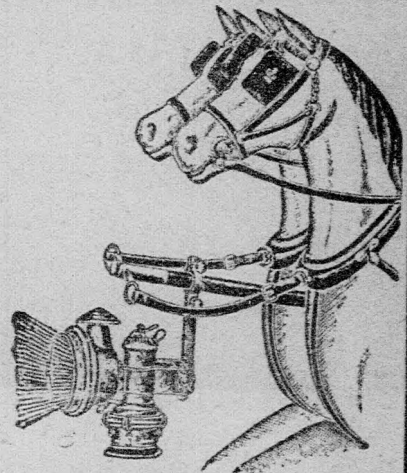
kocsi-, Spritzbogen-, pózna-, asztali-, kerti-

istálló-, gőzeke-lámpák

különböző nagyságban kaphatók.

BÁRDI JÓZSEF R.-T. Budapest, VI.,
Liszt Ferencz-ter 15.

☛ Árjegyzék kívánatra ingyen: ☛ 693



MAGYAR SANGERHAUSENI GÉPGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

vasöntöde, gép- és rézműgyár, Budapest, V. Csáklya-utca 3.

Specziál- szeszgyárak és szeszfinomítók

gépgyár: élesztőgyárak

keményítő-szrop- és dextrin-gyárak

teljes gépészeti berendezése.

Atalakit meglevő gyártelepeket és szállít minden egyes gépet és készüléket külön-külön is.
Nemzetközi szeszértékesítő- és erjesztőipar-kiállítás Bécs 1904. ☛ Nagy állami érem. ☛ Legnagyobb kitüntetés.